

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

תוכן עניינים

333	ממשל תאגידי וביקורת
333	הדירקטוריון וההנהלה
348	המבקרת הפנימית
351	שכר רואי החשבון המבקרים
352	פירוט תגמולים לנושאי משרה בכירה
356	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
360	פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
361	תמצית נתונים עיקריים לפי מבנה הקבוצה
362	בעלי השליטה
365	רכוש קבוע ומתקנים
365	נכסים לא מוחשיים
366	הון אנושי
372	הסכמים מהותיים
372	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
378	דירוג האשראי של הבנק
379	מגזרי פעילות

קישורים לפרקי הדוחות השנתיים ולמידע נלווה נוסף

דו"ח שנתי לציבור
דברי יו"ר הדירקטוריון
דו"ח הדירקטוריון וההנהלה
הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
חוות דעת רואה חשבון מבקר
דו"ח כספי מבוקר
נתונים נוספים על בסיס הבנק
דו"ח סיכונים
תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

להלן שמות חברי הדירקטוריון של הבנק, עיסוקם העיקרי וחברותם בדירקטוריונים אחרים נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים:

משה וידמן, יושב ראש ⁽¹⁾⁽²⁾	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי- יושב ראש, ניהול סיכונים-יושב ראש.
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽³⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	2.8.2010
עיסוק נוכחי	בוגר-כלכלה מדע המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים. מוסמך-מנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית ירושלים.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	יושב ראש הדירקטוריון, משה וידמן בע"מ (בעלים). מכהן בהתנדבות: חבר בוועד המנהל של הקרן לירושלים (החל משנת 2000), חבר בוועד המנהל של הוצאת ספרים ע"ש "מגנס", חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים (החל משנת 1995), יושב ראש נכסי האוניברסיטה העברית בע"מ (החל משנת 2001 ועד ליום 31.1.2016).
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

(1) "בעל נסיון בנקאי" לפי הנחיות הפיקוח על הבנקים.
(2) מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק החל מיום 1 בדצמבר 2012.
(3) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

הדירקטוריון - המשך

צבי אפרת⁽¹⁾

אשראי	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
24.1.1995	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
אקדמאית, בוגר (LL.B.) במשפטים ועו"ד - האוניברסיטה העברית בירושלים	עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות
שותף ויעץ בכיר במשרד עורכי דין - י. גורניצקי ושות', דירקטור באפרת סמית חברה לנאמנות, דירקטור באפרת שירותים משפטיים.	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

סבינה בירן

ביקורת, ניהול סיכונים, תגמול.	חברות בוועדות הדירקטוריון
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
27.2.2012	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
בוגרת מדעי המדינה וכלכלה - אוניברסיטת חיפה, מוסמכת במנהל עסקים - אוניברסיטת הארייט-ואט, לימודי מ.א. במדעי המדינה ויחסים בינלאומיים - אוניברסיטת תל אביב.	עיסוק נוכחי
בעלים ומנהל כללי משותף בחברת MVP-B.LTD, דירקטורית בנובה מדיקל בע"מ חברה פרטית.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
דירקטורית: חברת שופרסל בע"מ (חדלה לכהן ב-8.12.2015).	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) "בעל נסיון בנקאי" לפי הנחיות הפיקוח על הבנקים.

(2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

הדירקטוריון - המשך

רון גזית	
ניהול סיכונים	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
14.12.2003	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
אקדמאית, בוגר (LL.B.) במשפטים ועו"ד - אוניברסיטת תל-אביב. מייסד משרד עו"ד רון גזית רוטנברג ושות', דירקטור - גזית רוטנברג נאמנות, ר. גזית עו"ד (2002).	עיסוק נוכחי
מייסד וראש משרד עו"ד רון גזית רוטנברג ושות', דירקטור - גובר רדיו בע"מ.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

אברהם זלדמן ⁽¹⁾	
ועדה לניהול סיכונים	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽²⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
26.2.2015	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
לימודי סטטיסטיקה וכלכלה, מנהל עסקים - אוניברסיטת חיפה (ללא השלמת חובות התואר)	עיסוק נוכחי
מכהן כיום כיושב ראש דירקטוריון פוקס ויזל בע"מ (משנת 2012), דירקטור בחברות: א. זלדמן ניהול בע"מ, ליליות בע"מ, ליליות בייקרי בע"מ.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
יושב ראש דירקטוריון: בנק לאומי למשכנתאות בע"מ, לאומי פרטנרס חתמים בע"מ, לאומי פרטנרס מחקרים בע"מ, לאומי סטארט בע"מ, לאומי סטארט ניהול (2000) בע"מ.	
דירקטור: פז נפט בע"מ, פרטנר תקשורת בע"מ, אלקטרה מוצרי צריכה 1970 בע"מ, פוקס ויזל בע"מ (2008-2011) סופר פארם בע"מ, אבגול תעשיות בע"מ, טכנורוב בע"מ, ארכימדס גלובל קפריסין, APAX LEUMI INC, אייפקס לאומי שותפים, שידורי קשת בע"מ, מנהל כללי לאומי פרטנרס בע"מ.	
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) "בעל נסיון בנקאי" לפי הנחיות הפיקוח על הבנקים.
 (2) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

הדירקטוריון - המשך

נחשון יואב-אשר	
אשראי	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
לא	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
כן	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
27.2.2012	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
אקדמאית, בוגר כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב, מוסמך מנהל עסקים עם התמחות באסטרטגיה - האוניברסיטה העברית בירושלים.	עיסוק נוכחי
סגן נשיא לפיננסים ופיתוח עסקי, החברה המרכזית ליצור משקאות קלים בע"מ.	
דירקטור: חברת נביעות טבע הגליל בע"מ, איגוד יצרני חלב ומוצריו בישראל בע"מ (בפירוק מרצון), יקב תבור (2005) בע"מ, שידורי קשת בע"מ, מירה טרידינג בע"מ, TURK TUBORG BIRA VE MALT, TUBORG PAZARLAMA A.S (טורקיה), SANAYII A.S (טורקיה),	
INTERNATONAL DAIRIES CORPORATION (הולנד), B.V.	
AL BREWERIES B.V (הולנד), UNITED ALBANIAN BREWERIES SH.P.K (אלבניה).	
יושב ראש דירקטוריון חברת נביעות טבע הגליל בע"מ, דירקטור: מחלבת משק צוריאל בע"מ, מי גליל בע"מ, החברה המרכזית להפצת משקאות קלים בע"מ.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

מרדכי מאיר	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ביקורת
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	24.12.2008
עיסוק נוכחי	בוגר חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון מוסמך.
	מנהל כללי מירב מנהלים בע"מ, דירקטור: עופר השקעות בע"מ, מליסה בע"מ, כ.א.ב.מ. בע"מ, אחים עופר השקעות חוץ בע"מ, אחים עופר (תעשיות אשקלון) בע"מ, אחים עופר (חיפה תשל"ד) בע"מ, אחים עופר (ירושלים) בע"מ, עופר מרכזים בע"מ, אחים עופר הנדסה ופיתוח בע"מ, מיסטלטו בי.וי., אחים עופר אחזקות (1989) בע"מ.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	דירקטור: בריטיש השקעות בע"מ, עופר מרכזי מסחר ניהול מעוף בע"מ (בפירוק מרצון), חוטי חשמל (נכסים) בע"מ- בפירוק מרצון, נכסי מי דל בע"מ, מליסרון בע"מ.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

אברהם נוימן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ביקורת, יושב ראש ועדת תגמול החל מיום 19.9.16, ניהול סיכונים.
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	כן
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	כן
דירקטור בלתי תלוי	כן
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	11.4.2013
עיסוק נוכחי	דוקטור לפילוסופיה (מתמטיקה) - האוניברסיטה העברית בירושלים. פרופסור למתמטיקה - האוניברסיטה העברית בירושלים. דירקטור: א. נוימן השקעות בע"מ, א. נוימן בע"מ, NAE HOLDINGS LTD. יושב ראש דירקטוריון: BIDORBUY.COM, LTD HOLDINGS LTDT.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	-
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

הדירקטוריון - המשך

גדעון סיטרמן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	תגמול, ביקורת, אשראי.
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	כן
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	כן
דירקטור בלתי תלוי	כן
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	07.07.2009
עיסוק נוכחי	בוגר חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת ת"א, רואה חשבון. יושב ראש ובעלים של חברת פנינוש בע"מ, דירקטור באקסיום אס.אל בע"מ.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	מנהל כללי קל בניין בע"מ, מנהל כללי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, דירקטור בקמור בע"מ, יושב ראש נמל אשדוד.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי	כן
שקבע הדירקטוריון	

ליאורה עופר	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	דירקטורית בחברות מקבוצת עופר השקעות בע"מ, כמפורט להלן, לרבות חברות קבוצת עופר השקעות המחזיקות (במישרין ובעקיפין) במניות הבנק. 23.1.2006
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	תיכונת - בית הספר הריאלי העברי בחיפה.
עיסוק נוכחי	יושבת ראש מליסרון בע"מ, יושבת ראש עופר השקעות בע"מ. חברות בדירקטוריונים: אורו השקעות בע"מ, אורו יעוץ וניהול בע"מ, הלידור יזמים בע"מ, קניון רמת אביב בע"מ, אחים עופר אחזקות (1989) בע"מ, עופר סחף בע"מ, אחים עופר אחזקות נכסים בע"מ, חוף האלמוג אילת בע"מ, ע.א.ב.מ. בע"מ, מבני עופרים בע"מ, עופר פיתוח והשקעות בע"מ, עופר נכסי תעשייה (נצרת) בע"מ, עופר מרכזי מסחר בע"מ, ס.א.י.ד.י. החברה הישראלית להשקעות ופיתוח בע"מ, נאות חוף האלמוג (1990) בע"מ, כרמלי יוליעד בע"מ, הרברט סמואל 10 (ניהול) בע"מ, עופר השקעות מקורות אנרגיה בע"מ, עופר השקעות יזמות אנרגיה (ניהול) בע"מ.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	ניהול עסקים וחברות בתחום המקרקעין, ההשקעות ובתחומים אחרים, ובכלל זה חברות בדירקטוריונים כמפורט לעיל.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	בתו של מר יולי עופר ז"ל, אחותו של מר דורון עופר ובת דודו של מר אייל עופר
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי	לא
שקבע הדירקטוריון	

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

הדירקטוריון - המשך

יהונתן קפלן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ניהול סיכונים
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	לא
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	לא
דירקטור בלתי תלוי	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	12.5.2011
עיסוק נוכחי	בוגר כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב, רואה חשבון מוסמך, מוסמך במדעי המדינה ובטחון לאומי - אוניברסיטת חיפה, המכללה לביטחון לאומי תל אביב. יועץ כלכלי.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	דירקטור: עמיר שיווק והשקעות בחקלאות בע"מ, החברה המרכזית למשקאות קלים בע"מ, מבשלות בירה בינלאומית בע"מ, נובולוג פארם-אפ שיווק (1966) בע"מ.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי	כן
שקבע הדירקטוריון	

אסנת רונן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי, יושבת ראש ועדת ביקורת החל מיום 19.9.16, תגמול.
דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301	כן
דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות	כן
דירקטור בלתי תלוי	כן
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
דירקטור מומחה ⁽¹⁾	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה	23.10.2013
עיסוק נוכחי	בוגר מתמטיקה ומדעי המחשב - אוניברסיטת תל אביב. מוסמך מנהל עסקים בהתמחות מימון - אוניברסיטת תל אביב. דירקטורית: פרטנר תקשורת בע"מ, פוקס ויזל בע"מ, המסלול האקדמי של המכללה למנהל - דירקטורית בהתנדבות, יישום החברה למחקר ופיתוח של האוניברסיטה העברית - דירקטורית בהתנדבות, פריזון נטוורק בע"מ - דירקטורית החל מיום 31.12.2015. מייסדת שותפה ב - FIREWIND PE.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)	שותפה בויליה פרייבט אקזיטי, דירקטורית: עמיעד מערכות מים בע"מ, אירונאוטיקס בע"מ, אורעד מערכות הייטק בע"מ, מטומי מדיה גרופ בע"מ, דגניה סיליקון בע"מ, אודיוקודס בע"מ, די פארם בע"מ, יועצת לחברת LIQUIDNET בישראל.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי	לא
שקבע הדירקטוריון	

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

יוסף שחק	
אשראי, ביקורת, תגמול, ניהול סיכונים החל מיום 2.1.17.	חברות בוועדות הדירקטוריון
כן	דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 301
לא	דירקטור חיצוני כהגדרתו בחוק החברות
כן	דירקטור בלתי תלוי
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
כן	דירקטור מומחה ⁽¹⁾
לא	עובד של התאגיד, של חברה בת שלו, של חברה קשורה שלו או של בעל עניין בתאגיד
26.4.2010	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
אקדמאית, בוגר חשבונאות - האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון מוסמך.	עיסוק נוכחי
יועץ חשבונאי פיננסי לחברות ולדירקטוריונים.	
דירקטור: תפרון בע"מ, יוגי ייעוץ והשקעות בע"מ-בעל שליטה, שחק ושות' נכסים בע"מ - בעל מניות, חבר המועצה הציבורית של המוסד לתקינה חשבונאית, התיאטרון הלאומי הבימה (דח"צ), נוה הון נדלן בע"מ, דח"צ בחברת סאות'רן פרופרטיס קפיטל בע"מ (החל מיום 11.11.16).	
חבר ועדת ביקורת של בנק ישראל, דירקטור: ד"ש ניהול קופות גמל בע"מ, אלול תמארינד בע"מ, פסגות בית השקעות בע"מ, פלג ניא בע"מ, המסלול האקדמי של המכללה למינהל.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות למעט עיסוק נוכחי)
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון
לא	

(1) כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.

במהלך שנת 2016 קיים דירקטוריון הבנק 28 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 66 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-5 השתלמויות דירקטורים.

הועדות הקבועות של הדירקטוריון הן: ועדת ביקורת, ועדת ניהול סיכונים, ועדת אשראי וועדת תגמול.

להלן השינויים שאירעו במהלך שנת 2016 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים:

ביום 8 במרץ 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את תנאי כהונתו והעסקתו של מר משה וידמן כיושב ראש דירקטוריון הבנק, לתקופת הכהונה שהחלה ביום 1 בדצמבר 2015, כמפורט בדיווח מיידי מיום 8 במרץ 2016, אסמכתא 2016-01-002319. אזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי האמור. לפרטים נוספים בדבר אישור תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון ראה ב"אור 22 א.1 לדוחות הכספיים.

באותו היום, החליטה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק לתקן את תקנון הבנק באופן שהרשאת החברה לפטור נושא משרה בה מאחריות בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות כלפיה תצמצם, כך שפטור כאמור לא יחול בשל הפרת חובת זהירות שארעה אחרי יום 23 בדצמבר 2015, בקבלת החלטה או באישור עסקה של בעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור) יש בה עניין אישי.

ביום 4 באפריל 2016, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, להעניק ליושב ראש הדירקטוריון סך של 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות), המהווים את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת המוענק ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015, כך שסך כל המענק השנתי אשר שולם ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2015 עמד על 764 אלפי שקלים חדשים.

באותו היום אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מינויים של מר אברהם נוימן ומר יוסי שחק כדירקטורים חיצוניים בבנק לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים.

ביום 19 בספטמבר 2016, חדל מר אבי זיגלמן לכהן בתפקידו כדירקטור חיצוני בבנק. בעקבות זאת, מספר הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית עומד על 10 דירקטורים.

ביום 19 בספטמבר 2016 מונתה גברת אסנת רון ליושבת ראש ועדת הביקורת במקום מר אבי זיגלמן.

ביום 19 בספטמבר 2016 מונה מר אברהם נוימן ליושב ראש ועדת התגמול במקום מר אבי זיגלמן.

ביום 28 בספטמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מינוייה של גברת אסנת רון כדירקטורית חיצונית בבנק לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים.

ביום 2 בינואר 2017 הוחלט למנות את מר יוסף שחק כחבר בוועדת ניהול סיכונים.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

דירקטוריון הבנק קבע מספר מינימאלי של 3 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. לדעת הדירקטוריון, מספר זה מאפשר לו לעמוד בכל החובות המוטלות עליו, ובמיוחד בהתייחס לאחריותו לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. כמו כן, קבע הדירקטוריון, כי בוועדת הביקורת יהיו חברים לפחות 2 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. נכון למועד פרסום דוחות אלו מכהנים בדירקטוריון 10 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית: ה"ה משה וידמן, סבינה בירן, אברהם זלדמן, נחשון יואב-אשר, מרדכי מאיר, אברהם נוימן, גדעון סיטרמן, יהונתן קפלן, אסנת רון, ויוסף שחק. בוועדת הביקורת מכהנים 7 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

להלן העובדות ביחס לכל אחד מהדירקטורים בבנק, ששמותיהם צוינו לעיל, ואשר מכוחן יש לראותם כבעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית:

משה וידמן

בוגר כלכלה, בעל תואר שני במינהל עסקים, התמחות במימון, שימש כמנהל כללי בשתי חברות תעשייתיות, למעלה מ-25 שנים דירקטור בחברות מובילות, חבר בוועדות כספיים וביקורת, שימש כיושב ראש דירקטוריון במספר חברות. מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק.

סבינה בירן

בוגרת מדעי המדינה וכלכלה, אוניברסיטת חיפה, בעלת תואר שני במנהל עסקים, שימשה כמנהלת כללית בשתי חברות תעופה, דירקטורית בחברות פרטיות וציבוריות, בעבר שימשה כיושבת ראש דירקטוריון בחברה תעשייתית.

אברהם זלדמן

לימודי סטטיסטיקה וכלכלה ומנהל עסקים ללא השלמת חובות התואר, אוניברסיטת חיפה. משמש כיושב ראש הדירקטוריון בחברה ציבורית. כיהן כחבר הנהלה בבנק לאומי, כיושב ראש הדירקטוריון בבנק לאומי למשכנתאות וכמנהל כללי בלאומי פרטנס בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות פרטיות וציבוריות.

נחשון יואב-אשר

בוגר כלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל אביב, בעל תואר שני במנהל עסקים עם התמחות באסטרטגיה, סמנכ"ל כספים, סגן נשיא לפיננסים ופיתוח עסקי, דירקטור בחברות פרטיות וציבוריות.

מרדכי מאיר

בוגר כלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל אביב, רואה חשבון. כתשע שנות עבודה במשרד סומך חייקין כרואה חשבון בכיר, דירקטור בחברות ציבוריות, יועץ לבעלי עניין בחברות ציבוריות. במהלך השנים האחרונות מנהל כללי של חברת הייעוץ מירב מנהלים בע"מ - התמחות בייעוץ ובייצוג לענפי נדל"ן וכספים, לגופים וחברות גדולות.

אברהם נוימן

פרופסור באוניברסיטה העברית, במכון למתמטיקה (משנת 1982), במחלקה לכלכלה (1982-1989) ובמרכז לחקר הרצינות (משנת 1990). כיהן כדירקטור בחברות ציבוריות ומכהן כיושב ראש דירקטוריון בחברה BIDORBUY.COM.

גדעון סיטרמן

רואה חשבון, לשעבר חבר רשות ניירות הערך, לשעבר מנהל כללי של משרד התחבורה ויושב ראש נמל אשדוד, בעל ידע רחב בחשבונאות וכלכלה ובפיננסים.

יהונתן קפלן

בוגר כלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת תל אביב, רואה חשבון, בעל תואר שני במדעי המדינה, וביטחון לאומי, יועץ כלכלי, דירקטור בחברות פרטיות וציבוריות, בעבר נציב מס הכנסה.

אסנת רונן

בוגרת תואר ראשון במתמטיקה ומדעי המחשב, אוניברסיטת תל-אביב. בעלת תואר שני במנהל עסקים עם התמחות במימון, אוניברסיטת תל-אביב. שימשה כמשנה למנהל הכללי בבית השקעות, דירקטורית בחברות פרטיות וציבוריות.

יוסף שחק

בוגר חשבונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון, יועץ חשבונאי פיננסי בחברות פרטיות וציבוריות, דירקטור בחברות פרטיות וציבוריות, בעבר נשיא לשכת רואי חשבון בישראל.

דירקטוריון הבנק מודה למנהל הכללי, להנהלת הבנק ולעובדיו על פועלם לקידום הבנק, פרי שקידתם לקיום שירותי הבנק באחריות הראויה. הדירקטוריון מעריך את המאמצים המתמידים של המנהל הכללי, הנהלת הבנק ועובדיו להרחבת העסקים וחוג הלקוחות.

חברי הנהלת הבנק

להלן רשימת חברי פורום הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר 2016, תוארם ותפקידיהם:

אלדד פרשר	מנהל כללי	
מנחם אביב	סגן מנהל כללי	מנהל חטיבת חשבונאות ודיווח כספי, חשבונאי ראשי
ישראל אנגל	סגן מנהל כללי	מנהל החטיבה הקמעונאית
אילה חכים		מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ ומנהלת טכנולוגיית המידע
משה לארי	סגן מנהל כללי	מנהל החטיבה הפיננסית, Chief Financial Officer (CFO)
ניסן לוי	סגן מנהל כללי	מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ונכסי לקוחות
אופיר מורד	סגן מנהל כללי	מנהל החטיבה לבנקאות עסקית
דינה נבות	סגן מנהל כללי	מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים
רחלי פרידמן	סגן מנהל כללי	מנהלת החטיבה המשפטית, יועצת משפטית ראשית
דורון קלאוזנר	סגן מנהל כללי	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים, Chief Risk Officer (CRO)
ריטה חבינשטיין	סגן מנהל כללי	מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומינהל
גלית ויזר		מבקרת פנימית ראשית, מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית
מאיה פלר		מזכיר הבנק
בני שוקרון		דובר הבנק

להלן פרטים לגבי נושאי משרה בכירה שאינם דירקטורים של הבנק:

אלדד פרשר	
תאריך תחילת כהונה תואר התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי התפקיד שממלא בחברה בת בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי השכלה ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	3.11.2004 (מיום 16.8.2013 בתפקיד המנהל הכללי של הבנק) מנהל כללי מנהל כללי יושב ראש בנק המזרחי שוויץ לא תואר ראשון במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני במינהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים מנהל החטיבה הפיננסית, CFO - בנק מזרחי טפחות בע"מ
מנחם אביב	
תאריך תחילת כהונה תואר התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי השכלה ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	13.4.2005 סגן מנהל כללי מנהל חטיבת חשבונאות ודיווח כספי, חשבונאי ראשי דירקטור בחברת מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ לא תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב, תואר שני במינהל עסקים (M.B.A) - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון מנהל חטיבת חשבונאות ודיווח כספי וחשבונאי ראשי - בנק מזרחי טפחות בע"מ
ישראל אנגל	
תאריך תחילת כהונה תואר התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי השכלה ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	1.1.2005 סגן מנהל כללי מנהל החטיבה הקמעונאית דירקטור בבנק יהב, דירקטור ב"טפחות ביטוח" ⁽¹⁾ לא תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת בר אילן, תואר שני במנהל עסקים (מימון) - אוניברסיטת בר אילן, רואה חשבון מנהל החטיבה הקמעונאית - בנק מזרחי טפחות בע"מ

(1) טפחות ביטוח - טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ

נושאי משרה בכירה - המשך

גלית ויזר ⁽¹⁾	
7.7.2011	תאריך תחילת כהונה
מבקרת פנימית ראשית; מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית מבקרת פנימית ראשית של בנק יהב; והחברות: "אתגר", "נאמנות", "מזרחי טפחות הנפקות", "נציבים", "טפחות ביטוח" ⁽²⁾ .	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה - האוניברסיטה העברית, תואר שני במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית, רואת חשבון	השכלה
מבקרת פנימית ראשית; מנהלת חטיבת הביקורת הפנימית	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

אילה חכים	
1.7.2013	תאריך תחילת כהונה
מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, ומנהלת טכנולוגיית המידע של הבנק	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון כלכלה ומדעי המדינה - אוניברסיטת בר אילן תואר שני - מנהל עסקים - אוניברסיטת בר אילן תת - אלוף, מפקדת יחידת לוט"ם בחיל התקשוב	השכלה
	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

משה לארי	
8.11.2009 (מיום 16.8.2013 בתפקידו הנוכחי)	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה הפיננסית, CFO	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
יושב ראש מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, דירקטור בבנק יהב	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות - האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
מנהל החטיבה לתכנון תפעול ונכסי לקוחות - בנק מזרחי טפחות בע"מ	

- (1) בהתאם להוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות- התשנ"ט-1999, המבקרת הפנימית אינה בעלת עניין בתאגיד, אינה נושאת משרה, ואינה קרובה של אחד מאלה.
- (2) אתגר - אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ.
נאמנות - מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.
מזרחי טפחות הנפקות - מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ.
נציבים - נציבים נכסים וצידוד בע"מ.
טפחות ביטוח - טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ.

נושאי משרה בכירה - המשך

ניסן לוי	
2.2.2014	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ונכסי לקוחות	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה
יושב ראש "טפחות ביטוח" ⁽¹⁾ , יושב ראש מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ	בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות - האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
שני במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון	השכלה
מנהל החטיבה הפיננסית - בנק ירושלים בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

אופיר מורד	
1.1.2014	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה
לא	בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, תואר שני בהנדסת תעשייה וניהול.	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
סגן מנהל החטיבה לבנקאות עסקית בבנק מזרחי טפחות בע"מ	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
	השכלה
	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

דינה נבות	
1.4.2012	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה
לא	בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
תואר ראשון בעבודה סוציאלית - אוניברסיטת תל אביב, תואר שני בעיתונאות	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר
ותקשורת - אוניברסיטת בר אילן, תואר שני בפסיכולוגיה חברתית וסוציולוגיה -	או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
אוניברסיטת בר אילן	השכלה
ייעוץ אסטרטגי-עסקי לארגונים, סמנכ"ל שיווק ב-HOT מערכות תקשורת	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

(1) טפחות ביטוח - טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ

נושאי משרה בכירה - המשך

רחלי פרידמן	
1.1.2015	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת החטיבה המשפטית, יועצת משפטית ראשית	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון במשפטים (LL. B) - אוניברסיטת תל אביב, תואר שני במשפטים (LL. M) - אוניברסיטת תל אביב	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
מנהלת הייעוץ המשפטי בבנק	
מאיה פלר	
20.4.1997	תאריך תחילת כהונה
מזכיר הבנק	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון (B.A.) במדעי הרוח - אוניברסיטת תל אביב	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
מזכיר בנק מזרחי טפחות בע"מ	
דורון קלאוזנר	
8.11.2009 (מיום 1.1.2014 בתפקידו הנוכחי)	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לבקרת סיכונים - CRO	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
מנהל החטיבה לבנקאות עסקית - בנק מזרחי טפחות בע"מ	
ריטה רובינשטיין	
1.1.2007	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומינהל	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
יושבת ראש מזרחי טפחות שירותי אבטחה בע"מ, יושבת ראש נציבים נכסים וצידוד בע"מ.	השכלה
לא	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
תואר ראשון (B.A.) במדעי החברה והרוח - האוניברסיטה העברית ירושלים, תואר שני (M.A.) במדעי החברה והרוח - אוניברסיטת בר אילן	
מנהלת חטיבת משאבי אנוש ומינהל - בנק מזרחי טפחות בע"מ	

להלן פרטים באשר למבקרת הפנימית הראשית של קבוצת הבנק שהחלה תפקידה ביום 7 ביולי 2011:

שם	גלית ויזר
תאריך תחילת כהונתה	יולי 2011
השכלה	רואת חשבון; תואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה (האוניברסיטה העברית), תואר שני במנהל עסקים (האוניברסיטה העברית).
ניסיון	סגנית המבקר הפנימי הראשי בבנק מזרחי טפחות וקודם לכך מבקרת פנימית ראשית בבנק טפחות.

בהתאם להוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות- התשנ"ט-1999, המבקרת הפנימית אינה בעלת עניין בתאגיד, אינה נושאת משרה, ואינה קרובה של אחד מאלה.

בהתאם להוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, לא משמשת המבקרת הפנימית בתפקיד נוסף על תפקידה כמבקרת פנימית ראשית, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור, מבקרת פנימית של בנק ייב ומבקרת בחברות בנות של בנק מזרחי טפחות. המבקרת הפנימית של הבנק אינה משמשת בתפקיד מחוץ לבנק, אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידה כמבקרת פנימית. למעט האמור, אין למבקרת קשרים עסקיים מהותיים או קשרים מהותיים אחרים עם הבנק או עם גוף הקשור אליו.

בהתאם להוראה 307 להוראות ניהול בנקאי תקין, עובדי הביקורת מתמנים אך ורק בהסכמת המבקרת הפנימית. עובדי הביקורת פועלים מטעם המבקרת לצורך הביקורת הפנימית, ומקבלים הוראות בענייני ביקורת מהמבקרת הפנימית בלבד. עובדי הביקורת הפנימית אינם ממלאים בתאגיד הבנקאי תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות לקוחות. עובדי הביקורת הפנימית מורשים לחתום בשם התאגיד הבנקאי רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת או פניות הציבור. שירותו של עובד בביקורת הפנימית מופסק בהליך תקין ובהסכמת המבקרת הפנימית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2016 זכאית המבקרת הפנימית למסגרת של 179,711 כתיב אופציה לרכישת מניות הבנק. לפרטים נוספים בנוגע להקצאה ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

להערכת הדירקטוריון, אין בהיקף ניירות הערך של הבנק המוחזקים על ידי המבקרת הפנימית כדי להשפיע על טיב עבודתה. המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק במשרה מלאה.

דרך המינוי סמכויות וחובות

בחודש יוני 2011 אושר מינויה של המבקרת הפנימית על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, וזאת בהתבסס על ניסיונה ועל השכלתה של המבקרת.

סמכויות וחובות פונקציית הביקורת הפנימית מפורטות בכתב המינוי שנדון ואושר בדירקטוריון הבנק, ובכלל זה:

- הסמכות והיכולת ליזום ביקורות בכל היחידות ובכל הפעילויות הקיימות בבנק בארץ ובחוץ לארץ וכן לדרוש ולקבל כל מסמך וכל מידע הדרוש לביצוע תפקידה.
- לעובדי פונקציית הביקורת הפנימית תהיה גישה ישירה, לצורך ביצוע תפקידם, לכל הרשומות, לכל מאגר רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים וקבצי עבודה ולכל תוכנית עבודה של עיבוד נתונים אוטומטי, ובכלל זה גם מידע ניהולי ופרוטוקולים של הגופים מקבלי החלטות, הקשורים לנשוא הביקורת.
- עובדי פונקציית הביקורת רשאים להיכנס לכל נכס שבבעלות או בשימוש הבנק ולבדוק אותו.
- לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר הפנימי, עובדיו ועל כל אדם הפועל מטעמו, המגבלות הקבועות בדין. המבקר הפנימי, עובדיו או כל אדם אחר מטעמו, חייב לשמור בסוד כל מסמך ומידע שהגיעו אליו עקב מילוי תפקידו, זולת אם הגילוי נחוץ למילוי תפקידו כנדרש בחוק, או אם הגילוי נדרש על פי כל דין.

זהות הממונה על המבקרת הפנימית

הממונה הארגוני על המבקרת הפנימית הוא יושב ראש דירקטוריון הבנק.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת בהתבסס על תכנית ביקורת רב שנתית ממוקדת סיכונים לתקופה של ארבע שנים, ממנה נגזרת תכנית עבודה שנתית. יצוין כי בדיקת פעילויות ועסקאות מהותיות, ובכלל זה, בדיקת נושא עסקאות עם אנשים קשורים, משולבות בתוכנית העבודה הרב שנתית של הביקורת הפנימית.

השיקולים בקביעת תכנית הביקורת הרב שנתית

- מיפוי של הפעילויות המבוצעות ביחידות השונות בבנק על פי המבנה הארגוני, ייחוס סיכון פוטנציאלי לכל פעילות ופעילות, וקביעת תדירות ביקורת בהתאם ל:
- סקרי סיכונים שנערכו בבנק.
- דרישות רגולטוריות הנובעות מהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
- הוראות באזל ותהליך ה-ICAAP.
- דוחות ביקורת שוטפים של בנק ישראל.
- ממצאי דוחות הביקורת של חטיבת הביקורת.
- החלטות ועדת הביקורת ויושב ראש הדירקטוריון ובקשות המנהל הכללי של הבנק.

תכנית העבודה הרב שנתית נערכת על ידי המבקר הפנימית, מובאת לדיון בועדת הביקורת הדירקטוריונית, ומועברת לידי המנהל הכללי. לאחר דיון בועדת הביקורת והמלצה לאישור מוגשת התוכנית לאישור הדירקטוריון. בהתאם לכך, ביום 1 בפברואר 2016 אישר הדירקטוריון את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנים 2016-2019.

השיקולים בקביעת תכנית הביקורת השנתית

מעבר לשיקולים המפורטים לעיל, המשמשים בסיס לקביעת תכנית הביקורת הרב שנתית, אשר ממנה נגזרת תכנית הביקורת השנתית, נוספות בתכנית העבודה השנתית בדיקות מיוחדות אותן נדרשת הביקורת הפנימית לבצע בהתאם לבקשת הפיקוח על הבנקים וועדת הביקורת. בנוסף, מתייחסת הביקורת לבדיקות המבוקשות על ידי הנהלת הבנק. שינויים מהותיים, מובאים לאישור ועדת הביקורת. במקרה של שינויים שאינם מהותיים, נמסר לוועדת הביקורת דיווח בדיעבד. בדומה לתכנית הביקורת הרב שנתית, נערכת גם תכנית הביקורת השנתית על ידי המבקר הפנימית, ומובאת לדיון בועדת הביקורת הדירקטוריונית. בנוסף, מועברת התכנית לידי המנהל הכללי. לאחר המלצת ועדת הביקורת הדירקטוריונית לאישור התכנית, מועברת התכנית לאישור הדירקטוריון. בהתאם לכך, ביום 1 בפברואר 2016 אישר הדירקטוריון את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2016.

ביקורת בתאגידים מוחזקים ובסניפי חוץ לארץ

המבקר הפנימית של הבנק, כוללת בתכנית הביקורת השנתית והרב שנתית את התאגידים הפעילים המוחזקים על ידי הבנק, בתוקף תפקידה כמבקר פנימית שלהם, למעט בנק מזרחי שוויץ, שבתקופת הדיווח היה לו מבקר פנימי משלו. ביחס לחברה זו, המבקר הפנימית מוודאת קיום ביקורת פנימית נאותה. בבנק יהב מוגשת תכנית ביקורת נפרדת למוסדות הדירקטוריונים של בנק יהב.

היקף העסקת המבקר הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה

כאמור, המבקר הפנימית הינה עובדת הבנק במשרה מלאה. מספר המשרות הממוצע של עובדים הכפופים למבקר הפנימית נגזר מצרכי הביקורת הפנימית כפי שעולים מתוכנית העבודה הרב שנתית ותוכנית העבודה השנתית של הביקורת. מספר המשרות הממוצע במהלך שנת 2016, כולל מבקרים פנימיים של חברות מאוחדות וסניפי חוץ לארץ מפורט בטבלה להלן:

מחוץ לישראל		בישראל
עובדים שעסקו בביקורת פנימית	עובדים שעסקו בתחום פניות הציבור	עובדים שעסקו בביקורת פנימית
2.5 ⁽²⁾	6	48 ⁽¹⁾

- (1) כולל 7 תקנים, לצורך עריכת ביקורת בבנק יהב לרבות מיקור חוץ ביהב. כמו כן, עמד לרשות הביקורת הפנימית בבנק מזרחי טפחות, מיקור חוץ בהיקף של כשתי משרות שכלול אף הוא.
- (2) כולל העסקת גורמים חיצוניים בחוץ לארץ.

עריכת הביקורת

הביקורת הפנימית עורכת את עבודתה על בסיס תקנים מקצועיים מקובלים:

- דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, והוראות של רשויות הפיקוח הרלבנטיות לתחום המבוקר, ובכללן הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כולל הוראה 307 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא פונקציית ביקורת פנימית.
- סטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת הפנימית של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית.

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי הביקורת נערכת בהתאם לתקנים המקצועיים המפורטים לעיל, באופן המגשים את מטרת הביקורת הפנימית. זאת, בין היתר בהתבסס על הדיווח השנתי, הדיווח החצי שנתי ותוכניות העבודה של הביקורת הפנימית הכוללות התייחסות לנושאים אלו. כמו כן, בהתאם לנדרש נערך אחת ל-5 שנים סקר חיצוני בלתי תלוי על איכות עבודת הביקורת הפנימית המדווח לועדת הביקורת.

גישה למידע

המבקר הפנימית מקבלת באופן שוטף גישה מלאה לכל מידע שנדרש על ידה, בהתאם להוראה 307 לניהול בנקאי תקין, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. יודגש, כי גם בביצוע ביקורות בתאגידים מוחזקים ובפעילות מחוץ לישראל, ניתנת לביקורת - גישה מלאה כאמור בין אם באמצעות ביקורים במוקדי הפעילות מחוץ לישראל ובין אם באמצעות קבלת חומרים על פי דרישה.

הגשת דין וחשבון על ממצאי הביקורת

הביקורת מעבירה כל דוח ביקורת בדרך קבע ליושב ראש הדירקטוריון, ליושב ראש ועדת הביקורת, למנהל הכללי ולממונה על היחידה המבוקרת. כמו כן, עותק של כל דוח מועבר ל-CRO, לקצין הציות והממונה על אסור הלבנת הון, למנהלת אגף בקרת סיכונים ולחשבונאי הראשי. דוחות הביקורת מוגשים בכתב. אחת למחצית שנה מגישה המבקר לחברי ועדת ביקורת, את רשימת כל הדוחות שהופצו במהלך מחצית השנה החולפת. כל הדוחות נדונים בפורום הכולל את מנהל החטיבה ו/או המנהל האחראי על היחידה או על הפעילות המבוקרת. הדוחות המהותיים, נדונים בפורום בראשות המנהל הכללי. יושבת ראש ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימית, קובעת מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו לדיון בוועדת הביקורת.

ביום 7 באוגוסט 2016, הופץ הדיווח על ביצוע תכנית העבודה של הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2016. הדיווח נדון בישיבת ועדת ביקורת שהתקיימה ביום 10 באוגוסט 2016. דוח סיכום עבודת הביקורת הפנימית לשנת 2016 הופץ ביום 16 בפברואר 2017 ונדון בוועדת הביקורת ביום 6 במרץ 2017. דוחות עיקריים אחרים נדונו במהלך השנה בישיבות השוטפות של ועדת הביקורת.

הערכת פעילות המבקר הפנימית

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית, יש בהם כדי להגשים את מטרת הביקורת הפנימית.

התגמול של המבקר הפנימית

להלן פרטים על השכר, הפרשות הסוציאליות, ההטבות וההפרשות ששולמו או שנרשמה בגינם הפרשה למבקר הפנימית הראשית, בשנת 2016: שכר בסך של 1,133 אלפי שקלים חדשים, מענקים בסך של 630 אלפי שקלים חדשים, כולל מענק שימור בסך של 172 אלפי שקלים חדשים, הפרשות סוציאליות בסך של 400 אלפי שקלים חדשים, הטבה בשל תשלום מבוסס מניות בסך של 194 אלפי שקלים חדשים ושווי הטבות נוספות בסך של 81 אלפי שקלים חדשים. סך כל התגמולים ששולמו או שנרשמה בגינם הפרשה למבקר הפנימית בשנת 2016 עמד על 2,438 אלפי שקלים חדשים. היתרה של הלוואות שניתנו בתנאים רגילים לסוף שנת 2016 הסתכמה בסך של 21 אלפי שקלים חדשים. לפרטים בעניין מדיניות התגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3.

להערכת הדירקטוריון, אין בהיקף התגמול הניתן למבקר הפנימית כדי להשפיע על שיקול דעתה של המבקר בקשר עם עבודתה.

שכר רואי החשבון המבקרים (3)(2)(1)
באלפי שקלים חדשים

הבנק		מאוחד		
2015	2016	2015	2016	
				עבור פעולות הביקורת⁽⁴⁾:
6,444	6,347	7,134	7,027	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾
434	396	1,276	1,236	רואי החשבון המבקרים האחרים
6,878	6,743	8,410	8,263	סך הכל
				עבור שירותי מס⁽⁶⁾:
-	-	-	-	רואי החשבון המבקרים
128	122	128	122	רואי החשבון המבקרים האחרים
				עבור שירותים אחרים:
1,801	1,814	1,860	1,886	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾⁽⁷⁾
-	-	367	740	רואי החשבון המבקרים האחרים
1,929	1,936	2,355	2,748	סך הכל
8,807	8,679	10,765	11,011	סך הכל שכר רואי החשבון המבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים וביקורת דוח מותאם לצרכי מס הכנסה.
- (5) כולל רואי חשבון מבקרים אחרים בסניפי חוץ לארץ.
- (6) כולל תשלומים בגין עריכת דוח מותאם לצרכי מס הכנסה ודוחות לרשויות המס.
- (7) כולל תשלומי ייעוץ ושירותים שונים.

פירוט תגמולים⁽¹⁾ לנושאי משרה בכירה

באלפי שקלים חדשים

שנת 2016										
הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽⁴⁾		תגמולים בעבור שירותים ⁽³⁾					פרטי מקבל התגמולים ⁽²⁾		
	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה ליום 31.12.2016	סך הכל	שווי הטבות נוספות ⁽⁷⁾	תשלום מבוסס מניות ⁽⁶⁾	הפרשות סוציאליות ⁽⁵⁾	מענקים ⁽¹⁴⁾	שכר	תפקיד	שם
10	3.3	386	3,396	133	-	612	-	2,651	יושב ראש הדירקטוריון	משה וידמן ⁽⁸⁾
48	-	-	4,415	145	449	758	678	2,385	מנהל כללי	אלדד פרשר ⁽⁹⁾
51	-	-	2,450	87	191	412	624	1,136	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לבקרת סיכונים, CRO	דורון קלאוזנר ⁽¹⁰⁾
56	-	-	2,449	80	246	406	585	1,132	סגן מנהל כללי, מנהל חטיבה הקמעונאית	ישראל אנגל ⁽¹¹⁾
23	11.3	962	2,442	87	246	389	585	1,135	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הפיננסית, CFO	משה לארי ⁽¹²⁾

שנת 2015										
הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה ⁽⁴⁾		תגמולים בעבור שירותים ⁽³⁾					פרטי מקבל התגמולים ⁽²⁾		
	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	יתרה ליום 31.12.2015	סך הכל	שווי הטבות נוספות ⁽⁷⁾	תשלום מבוסס מניות ⁽⁶⁾	הפרשות סוציאליות ⁽⁵⁾	מענקים ⁽¹⁴⁾	שכר	תפקיד	שם
27	-	-	4,349	123	-	373	1,475	2,378	יושב ראש הדירקטוריון	משה וידמן ⁽⁸⁾
32	-	-	5,559	145	1,108	901	1,021	2,384	מנהל כללי	אלדד פרשר ⁽⁹⁾
35	3.7	628	3,753	74	418	1,611	526	1,124	יועצת משפטית ראשית, מנהלת החטיבה המשפטית	רחלי פרידמן ⁽¹³⁾
56	4.1	341	2,840	81	610	461	552	1,136	סגן מנהל כללי, מנהלת חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	דינה נבות ⁽¹⁴⁾
22	12.8	993	2,797	82	611	411	560	1,133	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הפיננסית, CFO	משה לארי ⁽¹²⁾

הערות:

- (1) התגמולים במונחי עלות לבנק ואינם כוללים מס שכן.
- (2) מקבלי התגמולים מועסקים בהיקף משרה של 100%, ואינם מחזיקים בהון הבנק.
- (3) הסכומים נכללים בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (4) ההטבה היא בתנאים שניתנו לכלל עובדי הבנק.
- (5) כולל פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, מענק הסתגלות, חופשה וביטוח לאומי.
- (6) לפרטים בדבר תשלום מבוסס מניות למנהל הכללי ולנושאי משרה, ראה ביאור 23. לדוחות הכספיים.
- (7) כולל הריבית המתייחסת להלוואות שניתנו בתנאי הטבה ביחס לתנאי השוק. לא קיימת הטבת ריבית בגין פיקדונות. בעסקאות בנקאיות אחרות, ההטבות חלות על כלל עובדי הבנק וסכומן אינו מהותי.
- (8) מר משה וידמן - ביום 8 במרץ 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק בהתאם להסכם ההעסקה שאושר. תקופת ההעסקה, הינה החל מיום 1 בדצמבר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאליו, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה.
- בעקבות חקיקת חוק שכר בכירים נדרש לעדכן את תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון. ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק שכר בכירים וכן בשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא תגמול ("מדיניות התגמול החדשה").
- לפרטים נוספים בדבר תגמול ליושב ראש הדירקטוריון, ראה ביאור 22 א.1 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.
- (9) מר אלדד פרשר - ביום 17 ביוני 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר אלדד פרשר, למנהל הכללי של הבנק. מר פרשר החל לכהן כמנהל הכללי של הבנק בהיקף של משרה מלאה, ביום 16 באוגוסט 2013.
- ביום 4 במאי 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישורה של ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של המנהל הכללי. ביום 10 ביוני 2014 אושרו תנאי הכהונה וההעסקה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק.
- תנאי העסקת המנהל הכללי נקבעו בהתאם למדיניות התגמול של הבנק לנושאי משרה, כפי שהותאמה להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. מדיניות זו אושרה על ידי ועדת התגמול, דירקטוריון הבנק והאסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק.
- ביום 14 בפברואר 2017 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של מר פרשר, המנהל הכללי של הבנק, וזאת בהתאם למדיניות תגמול חדשה לנושאי משרה, שאושרה אף היא על ידי האסיפה הכללית באותו מועד, אשר הותאמה להוראות חוק שכר בכירים ובשים לב להתאמות הנדרשות להוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא תגמול ("מדיניות התגמול החדשה").
- לפרטים נוספים בדבר תגמול למנהל הכללי, ראה ביאור 22 א.2 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.
- (10) מר דורון קלאוזנר - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 8 בנובמבר 2009 לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר קלאוזנר צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר קלאוזנר למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר קלאוזנר לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר קלאוזנר למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בנסיבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לענין מדיניות תגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.
- (11) מר ישראל אנגל - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 15 ביוני 1999 לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר אנגל צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר אנגל למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר אנגל לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר אנגל למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בנסיבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לענין מדיניות תגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.

(12) מר משה לארי - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 8 בנובמבר 2009 לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר לארי צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר לארי למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר לארי לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר לארי למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בנסיבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לענין מדיניות תגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.

(13) גברת רחלי פרידמן - מועסקת בבנק על פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 1 בינואר 2015 לתקופה בלתי קצובה. משכורתה החודשית של גברת פרידמן צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת פרידמן למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם כנושאת משרה. כמו כן תהיה גברת פרידמן זכאית לכך שעם סיום העסקתה ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא תהיה זכאית גברת פרידמן למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בנסיבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות עם מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לענין מדיניות תגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.

(14) גברת דינה נבות - מועסקת בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 5 במרץ 2012 לתקופה בלתי קצובה. משכורתה החודשית של גברת נבות צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת נבות למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, תהיה זכאית גברת נבות לכך שעם סיום העסקתה ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא תהיה זכאית גברת נבות למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בנסיבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לענין מדיניות תגמול לנושאי משרה, ראה ביאור 22 א.3 לדוחות הכספיים. לענין המענקים, ראה פירוט בסעיף 15 להלן.

(15) מענקים

1.1. מענק ליושב ראש הדירקטוריון

בהתאם לתנאי כהונתו והעסקתו והחל משנת 2016 יושב ראש הדירקטוריון אינו זכאי לתגמול משתנה. בשנת 2015, זכאי יושב ראש הדירקטוריון, בין היתר, למענק כספי שנתי בהיקף של עד 9 משכורות, וזאת על פי נוסחת זכאות שאושרה ובכפוף לתנאי סף המתבססים על שיעור התשואה להון, יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק לשנת המענק. כמו כן, יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי למענק נוסף נדחה, בסמוך לאחר אישור הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2015, בהיקף של עד 9 משכורות, בכפוף לתנאי סף המתבסס על שיעור התשואה להון ועל פי נוסחת זכאות למענק הנדחה, והכל כמפורט בנספח ב' לדוח המיידעי בענין אישור תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון.

נוסחת הזכאות למענק השנתי, כפי שאושרה כאמור לעיל, מבוססת על שלושה (3) יעדים כמותיים, כלל חברתיים, המהווים עד 85% מתקרת המענק האפשרית: שיעור התשואה להון (שמשקלו מתקרת המענק האפשרית 55%), יחס תשואת מניית הבנק לתשואת מדד מניות הבנקים ויחס יעילות תפעולית (שמשקל כל אחד מהם 15% מתקרת המענק האפשרית). כמו כן, כוללת נוסחת המענק השנתי רכיב של מענק בשיקול דעת, המהווה עד 15% מתקרת המענק האפשרית.

בשנת 2015 זכאי יושב ראש הדירקטוריון, בהתאם למדדים הכמותיים בנוסחת הזכאות למענק השנתי, כמפורט בנספח ב' לדוח המיידעי בענין אישור תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, למענק בסך של 518 אלפי שקלים חדשים. כמו כן, אישרה ועדת התגמול וכן אישר הדירקטוריון, הענקת מלוא רכיב שיקול הדעת (15% מתקרת המענק האפשרית) ובסך הכל - 246 אלפי שקלים חדשים בגין שנת 2015. אישור רכיב זה של שיקול הדעת מתוך המענק השנתי, טעון אישור האסיפה הכללית של בעלי המניות.

לענין המענק הנדחה כמצויין לעיל, זכאי יושב ראש הדירקטוריון למענק בהיקף של 3.9 משכורות בגין השנים 2013-2015 המסתכם ב-711 אלפי שקלים חדשים.

1.2. מענק למנהל הכללי

על פי תכנית התגמול של המנהל הכללי, כמפורט בדוח המיידעי בענין תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי, הוא יהיה זכאי, בנוסף לתגמול הוני שהוענק לו ואשר הזכאות לגביו כפופה אף היא לתנאים, למענק כספי אשר יהא מוגבל בסכום של 1,517 אלפי שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על בסיס המדד אשר היה ידוע ביום 16 באוגוסט 2013 ("תקרת המענק הכספי"), עבור כל אחת מהשנים הקלנדריות 2014-2016. וזאת, בכפוף לכך שיתקיימו בשנת המענק תנאי סף, המתבססים על שיעור התשואה להון, יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק לשנות המענק.

זכאות המנהל הכללי למענק הכספי מותנית, כאמור, בתנאי סף וכן מושתתת על ארבעה (4) מדדים כמותיים, כלל חברתיים: שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס יעילות תפעולית ויחס הממוצע של פקדונות לאשראי, אשר משקלם המצטבר הינו 85% מתוך תקרת המענק הכספי וכן מדד איכותי בשיעור של 15% מתוך תקרת המענק הכספי. לפרטים בדבר תנאי הסף לענין הזכאות למענק הכספי, תנאי הזכאות למענק הכספי, סמכות הדירקטוריון להפחתת המענק הכספי והוראות לענין השבת המענק הכספי, ראו נספח ב' לדוח המיידעי בענין תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי. סכום המענק השנתי, אשר המנהל הכללי זכאי לו בגין המדדים

הכמותיים עבור שנת 2016 הינו 842 אלפי שקלים חדשים (בשנת 2015 – 793 אלפי שקלים חדשים). כמו כן, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול, סך של 228 אלפי שקלים חדשים בגין המדד האיכותי עבור שנת 2016 (בשנת 2015 – זהה) ובסך הכל 1,070 אלפי שקלים חדשים (בשנת 2015 – 1,021 אלפי שקלים חדשים). בשנת 2016, בעקבות כניסתו לתוקף של חוק שכר הבכירים, הוגבל סך המענק לו זכאי המנהל הכללי לסכום של 678 אלפי שקלים חדשים.

1.3. מענק לנושאי משרה ולמבקרת הפנימית

ביום 19 ביוני 2014, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, ובהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה, אשר אושרה ביום 10 ביוני 2014 על ידי האסיפה הכללית, תכנית תגמול לנושאי המשרה, אשר עניינה, בין היתר, הענקת תגמול הוני ותגמול כספי ("התגמול המשתנה"). הזכאות לתגמול המשתנה מותנית בתנאי סף זהים לתנאי הסף המפורטים בדוח המידי בעניין תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי וכן מושתתת על ארבעה (4) מדדים כמותיים, כלל חברתיים זהים לאלו שבתכנית התגמול של המנהל הכללי, אשר משקלם המצטבר הינו 80% מתוך תקרת המענק הכספי וכן שני מדדים איכותיים במשקל של 10% כל אחד. המדדים האיכותיים מתייחסים לעמידת כל אחד מנושאי המשרה ביעדים האישיים שנקבעו לו בראשית השנה וכן להערכת תפקודו הכולל של נושא המשרה, בהתאם לשיקול דעת המנהל הכללי, אשר יובאו לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון. באשר למבקרת הפנימית הראשית, הערכת עמידתה ביעדים האישיים והערכת תפקודה ייעשו על ידי ועדת הביקורת, לאחר קבלת המלצת יושב ראש הדירקטוריון ויובאו לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון. דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ולאחר שהובאו בפניו הערכות המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון, לפי העניין, כאמור לעיל, אישר את שיעור הזכאות של נושאי המשרה והמבקרת הפנימית הראשית בגין המדדים האיכותיים (אשר רלוונטי גם לעניין שיעור הזכאות בגין רכיב זה בתגמול ההוני).

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 (להלן: "התיקון"), לפיו, בין היתר, נדרש תאגיד מדווח להגיש דוח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה - למעט בקשר לעסקה אשר לגבי עסקאות מסוגה, נקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות. הבנקים קיבלו פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שיקבעו על ידיהם קריטריונים לעסקאות חריגות זניחות.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון אישרה בעבר קריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה, ואלה אושרו מחדש על ידה ביום 6 בפברואר 2017 כדלהלן:

עסקה שאינה עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה זניחה":

עסקה שאינה עסקה בנקאית, המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, והעונה על לפחות אחד מהקריטריונים הבאים, הינה עסקה זניחה:
לעניין סעיף זה - "עסקה" - עסקה עם בעל שליטה או עסקה שלבעל שליטה עניין אישי בה.

- א. עסקה לרכישת מוצרים קמעונאיים במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק בהיקף שלא יעלה על 1.5 מיליוני שקלים חדשים לעסקה או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי, לאחר התאמות וניכויים, כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 (להלן - "ההון הפיקוחי"). הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 שקלים חדשים.
- ב. עסקה לרכישת שירותים, לרבות בתחום הפרסום בטלוויזיה, במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק, שהיקפה לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה על 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 שקלים חדשים.
- ג. עסקאות לשכירת שטחים, במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, שהיקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי.
- ד. כל עסקה אחרת במהלך עסקים רגיל ובתנאי שוק שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 שקלים חדשים.

עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה חריגה" - עסקה שאינה בתנאי שוק או שאינה במהלך העסקים הרגיל או שהינה עסקה מהותית. עסקה בנקאית העונה על אחד מהקריטריונים המפורטים להלן תהיה לעניין זה "עסקה מהותית":

- א. **עסקת חבות** - עסקת חבות (לאחר ניכויים, כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 312) אשר בעקבותיה סך החבות של כל אחת מקבוצות בעלי השליטה יעלה על 5% מההון הפיקוחי או עסקה אשר בעקבותיה הגידול בחבות של לווה בודד מתוך בעלי השליטה יעלה על 2% מההון הפיקוחי. במידה ואושרו לאותו לווה בודד מספר עסקות חבות במהלך תקופה קלנדרית של שנה, ימדדו אותן עסקאות חבות במצטבר. כל הפרשה ספציפית לחובות מסופקים או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב לעסקה מהותית. המדידה של סך החבות לעניין זה תיעשה בנפרד לגבי קבוצת ורטהיים וקבוצת עופר.
- ב. **"קבוצת בעלי שליטה"** - בעל שליטה כהגדרתו בחוק ניירות ערך, ביחד עם התאגידים הקשורים אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרובי בעלי שליטה הנמנים על הקבוצה.
- ב. **פיקדונות** - קבלת פיקדון מבעל שליטה תיחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה קבוצת בעלי שליטה יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בבנק. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל שליטה, ואשר אינה חברה בשליטתו, תיחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה חברה במאוחד יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בבנק. סך הפיקדונות בבנק יחושב לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שהבנק פרסם לפני ביצוע העסקה.

ג. **עסקה בניירות ערך או במטבע חוץ (שאינן עסקת חבות או עסקת הפקדת פיקדון כמפורט לעיל)** - עסקה בניירות ערך או עסקה במטבע חוץ שסכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 2% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שהבנק פרסם לפני ביצוע העסקה.

ד. **עסקאות אחרות** - כל עסקה אחרת של מתן שירותים פיננסיים ובנקאיים שההכנסות בגינה לבנק עולות על 0.1% מסך ההון הפיקוחי של הבנק.

חריגה זמנית זניחה ולתקופה שאינה עולה על 30 יום לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כעסקה שאינה מהותית, ויינתן גילוי על חריגות אלו בדוח השנתי.

"תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים המקובלים בבנק לגבי עסקאות דומות עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או שלבעל השליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנו בהשוואה לתנאים המקובלים בבנק לגבי עסקאות מאותו סוג, בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או אינם גורמים שיש לבעל השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגילי ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

עסקאות חבות אשר נוהל בנקאי תקין 312 אינו חל לגביהן - לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה שייודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרות שקבע הבנק לעיל.

להלן ריכוז הנתונים בעניין עסקאות בנקאיות שהינן עסקאות עם קבוצת בעלי שליטה (במיליוני שקלים חדשים):

א. עסקאות חבות

31 בדצמבר 2016					
קבוצת בעלי השליטה	יתרת אשראי מאזני לא מנוצלת	מסגרת	נכסי סיכון הנובעים מפעילות בנגזרים	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	סך הכל חבות ⁽¹⁾
קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתה	60	5	-	-	65
קרובי קבוצת ורטהיים	-	-	-	-	-
סך הכל קבוצת ורטהיים	60	5	-	-	65
קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתה	14	15	-	-	29
קרובי קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתם	82	16	-	13	111
תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר					
בתי זיקוק לנפט בע"מ	-	85	-	-	85
כימיקלים לישראל בע"מ	-	3	14	-	17
גדיב תעשיות פטרוכימיה בע"מ	-	27	-	-	27
רותם אמפרט נגב בע"מ	-	1	-	-	1
סך הכל קבוצת עופר	96	147	14	13	270

31 בדצמבר 2015					
קבוצת בעלי השליטה	יתרת אשראי מאזני לא מנוצלת	מסגרת	נכסי סיכון הנובעים מפעילות בנגזרים	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	סך הכל חבות ⁽¹⁾
קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתה	-	-	-	-	-
קרובי קבוצת ורטהיים	10	8	-	-	18
סך הכל קבוצת ורטהיים	10	8	-	-	18
קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתה	77	72	12	14	175
קרובי קבוצת עופר	77	78	-	-	155
תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר					
בתי זיקוק לנפט בע"מ	-	-	-	-	-
כימיקלים לישראל בע"מ	-	-	-	-	-
כרמל אולפינים בע"מ	-	-	-	-	-
סך הכל קבוצת עופר	154	150	12	14	330

(1) חבות כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין 312, לאחר קיזוז ניכויים מותרים.

ב. פיקדונות

היתרה הגבוהה בשנת 2016	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	קבוצת בעלי השליטה
156	61	קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתה
-	-	קרובי קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתם
-	-	תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים
156	61	סך הכל קבוצת ורטהיים
22	15	קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתה
206	100	קרובי קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתם
		תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר
380	195	בתי זיקוק לנפט בע"מ
1,203	1,071	החברה לישראל בע"מ
2	1	כימיקלים לישראל בע"מ
4	2	גדיש תעשיות פטרוכימיה בע"מ
1,819	1,384	סך הכל קבוצת עופר

היתרה הגבוהה בשנת 2015	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	קבוצת בעלי השליטה
-	-	קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתה
19	3	קרובי קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתם
5	3	תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים
		אמות השקעות בע"מ
24	6	סך הכל קבוצת ורטהיים
30	6	קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתה
241	103	קרובי קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתם
		תאגידיים מדווחים בשליטת קבוצת עופר
-	-	מליסרון בע"מ
		תאגידיים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר
78	78	בתי זיקוק לנפט בע"מ
501	195	החברה לישראל בע"מ
-	-	כימיקלים לישראל בע"מ
10	1	כרמל אולפינים בע"מ
860	383	סך הכל קבוצת עופר

למיטב ידיעתו של הבנק, עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

מבנה החזקות - חברות עיקריות ⁽⁴⁾:

לפרטים נוספים, ראה בביאור 15 לדוחות הכספיים.

⁽⁴⁾ לבנק החזקות בחברות נוספות אשר אינן מהותיות לפעילות הבנק

תמצית נתונים עיקריים לפי מבנה הקבוצה

ליום 31 בדצמבר 2016								
סך הכל מאוחד	בין חברתי	פעילות בחוץ לארץ				פעילות בישראל		
		אחרות	בנקאות רגילה		אחרות	בנקאות רגילה		
			הבנק	חברות בת		הבנק	חברות בת	
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד								
1,266	(42)	-	(6)	83	95	85	1,051	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,778	1	-	8	145	31	493	3,100	הכנסות ריבית, נטו
200	-	-	-	3	-	16	181	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,862	(656)	-	8	1	129	137	2,243	הכנסות שאינן מריבית
1,433	(6)	-	16	13	108	135	1,167	מזה: עמלות
3,299	(655)	-	20	55	32	476	3,371	הוצאות תפעוליות אחרות
2,071	2	-	12	37	20	232	1,768	מזה: משכורות והוצאות נלוות
נתונים עיקריים מהמאזן								
41,725	(221,318)	-	582	2,709	24,607	14,502	220,643	מזומנים ופקדונות בבנקים
10,262	-	-	-	1,134	-	29	9,099	ניירות ערך
171,341	-	-	261	2,970	-	8,931	159,179	אשראי לציבור, נטו
1,537	(196,131)	-	1	1,911	-	33	195,723	פקדונות מבנקים
178,252	(24,998)	-	493	4,779	-	20,273	177,705	פקדונות הציבור
27,034	(573)	-	-	-	23,544	793	3,270	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
ליום 31 בדצמבר 2015								
סך הכל מאוחד	בין חברתי	פעילות בחוץ לארץ ⁽¹⁾				פעילות בישראל		
		אחרות	בנקאות רגילה		אחרות	בנקאות רגילה		
			הבנק	חברות בת		הבנק	חברות בת	
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד								
1,134	(60)	-	4	59	84	120	927	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,534	1	-	6	105	28	431	2,963	הכנסות ריבית, נטו
211	-	-	-	-	-	11	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,858	(665)	-	20	15	118	205	2,165	הכנסות שאינן מריבית
1,426	(6)	-	17	12	100	135	1,168	מזה: עמלות
3,226	(665)	-	21	58	30	433	3,349	הוצאות תפעוליות אחרות
1,944	1	-	12	39	22	212	1,658	מזה: משכורות והוצאות נלוות
נתונים עיקריים מהמאזן								
30,489	(193,604)	-	592	2,297	21,579	14,299	185,326	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,845	-	-	10	1,077	-	31	10,727	ניירות ערך
159,204	-	-	283	2,795	-	7,943	148,183	אשראי לציבור, נטו
1,166	(171,553)	-	41	2,633	-	74	169,971	פקדונות מבנקים
162,380	(22,046)	-	488	3,553	-	19,415	160,970	פקדונות הציבור
23,719	(550)	-	-	-	20,592	550	3,127	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

(1) כולל השפעת הפרשי שער חליפין.

למיטב ידיעתם של הבנק והדירקטורים, החזקות בעלי השליטה במניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2016, הינן כדלקמן:

שיעור מההון ומכוח ההצבעה	מספר המניות	המחזיק	
8.87	20,585,785	M.W.Z. (Holdings) Ltd. ⁽¹⁾	קבוצת ורטהיים
13.00	30,172,844	F & W (שותפות רשומה) ⁽²⁾	
21.87	50,758,629	סך הכל קבוצת ורטהיים	
3.10	7,193,594	כ.א.ב.מ. בע"מ ⁽³⁾	קבוצת עופר
3.37	7,814,717	ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ ⁽⁴⁾	
6.65	15,428,435	ע.א.ב.מ. בע"מ ⁽⁵⁾	
6.16	14,291,819	עופר השקעות בע"מ ⁽⁶⁾	
3.22	7,477,642	עופר סחף בע"מ ⁽⁷⁾	
22.50	52,206,207	סך הכל קבוצת עופר	
44.37	102,964,836	סך הכל אחזקות בעלי שליטה	
100.00	232,068,508 ⁽⁸⁾	סך הכל מניות מונפקות של הבנק	

- (1) חברה פרטית, אשר מניותיה מוחזקות על ידי דוד ורטהיים (63%) ודרורית ורטהיים (37%).
- (2) שותפות רשומה, אשר מוחזקת על ידי מר דוד ורטהיים וגברת דרורית ורטהיים בשיעור של 1% (לפי יחס חלוקה של 63%-37%, בהתאמה) ועל ידי אמ דבלי'ו זד (99%).
- (3) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר פיתוח והשקעות בע"מ, שהינה חברה פרטית, אשר מניותיה מוחזקות על ידי עופר אחזקות נכסים בע"מ (89.1%) ועל ידי נכסי תעשייה נצרת בע"מ (10.9%). נכסי תעשייה נצרת בע"מ הינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר פיתוח והשקעות בע"מ. עופר אחזקות נכסים בע"מ הינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר אחזקות (1989) בע"מ ("עופר אחזקות"). עופר אחזקות הינה חברה פרטית אשר מניותיה מוחזקות על ידי עיזבון יולי עופר ז"ל (כ-36.67%), ליאורה עופר (15%), דורון עופר (15%) ול.י. (אחזקות) בע"מ (כ-33.33%) (ראה גם הערת שוליים 4 ו-6 להלן).
- (4) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של ל.י. (אחזקות) בע"מ ("ל.י."), שהינה חברה פרטית המוחזקת על ידי נאמנות זרה שהנהנה העיקרי בה ביחס למניות הבנק הינו מר אייל עופר (95%) וחברה תושבת חוץ (5%). הנאמנות הזרה העניקה למר אייל עופר יפוי כח בהצבעות באסיפות הכלליות של ל.י. בכל הנוגע לנושאים הקשורים להיתר השליטה בבנק, למניות הבנק המוחזקות במישרין ובעקיפין על ידי ל.י., למינוי דירקטורים בבנק ובכל ענין הקשור לבנק. יפוי הכח מעניק לאייל עופר סמכות מלאה לפעול בעניינים האמורים על פי שיקול דעתו.
- (5) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של אחים עופר אחזקות נכסים בע"מ, שהינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר אחזקות (ראה גם הערת שוליים 3 לעיל).
- (6) חברה פרטית אשר מניותיה מוחזקות על ידי ליאורה עופר (51.67%), דורון עופר (15%) ול.י. (33.33%) (ראה גם הערת שוליים 4 לעיל). עד לפטירתו של מר יולי עופר ז"ל, היה יולי עופר ז"ל ביחד עם החזקותיהם של ילדיו, ליאורה עופר ודורון עופר, בעל השליטה בעופר השקעות ובעופר אחזקות. בעקבות פטירתו של מר יולי עופר ז"ל, ביום 11 בספטמבר 2011, היוו מניות עופר השקעות ועופר אחזקות שהוחזקו על ידו חלק מעיזבונו. ביום 18 בדצמבר 2013 ניתן צו קיום צוואה על ידי בית המשפט לענייני משפחה בעניין צוואתו של מר יולי עופר ז"ל. ביום 30 בינואר 2014 הוגשה הזדעת ערעור על פסק הדין האמור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים. ביום 16 בנובמבר 2015, דחה בית המשפט המחוזי, פה אחד, את הערעור האמור וצו קיום הצוואה הפך לחלוט.
- (7) כפי שנמסר לבנק מעופר השקעות, בהתאם להודעת מנהלי העיזבון של יולי עופר ז"ל (להלן: "מנהלי העיזבון") לעופר השקעות ובעקבות החלטות של בית המשפט לענייני משפחה בקשר עם חלוקת נכסי עיזבונו יולי עופר ז"ל, ביום 28 בספטמבר 2016, תוקן מרשם בעלי המניות של עופר השקעות, כך שהגברת ליאורה עופר נרשמה כבעלים של המניות שהחזיק יולי עופר ז"ל בעופר השקעות (המהוות כ-36.67% מהון מניות של עופר השקעות). לפיכך, שיעור ההחזקות בעופר השקעות נכון למועד זה הינו: ליאורה עופר: כ-51.67%; דורון עופר 15%; ל.י. (אחזקות) בע"מ: כ-33.33%. עוד צוין כי בהתאם לאמור בהודעת מנהלי העיזבון, מנהלי העיזבון ימשיכו להחזיק בשלב זה במניות שהוחזקו על ידי יולי עופר ז"ל בעופר אחזקות (המהוות כ-36.67% מהון המניות של עופר אחזקות). עם קבלת אישור בנק ישראל יתוקן מרשם בעלי המניות של עופר אחזקות כך שהגברת ליאורה עופר תירשם כבעלים של המניות שהחזיק יולי עופר ז"ל בעופר אחזקות.
- (8) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר השקעות בע"מ.
- (8) לא כולל 2,500,000 מניות רדומות שנרכשו על ידי הבנק ברכישה עצמית במהלך שנת 2009.

הסכמים בין בעלי המניות

בין ע.א.ב.מ. בע"מ, כ.א.ב.מ. בע"מ ול.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ מצד אחד (להלן: "קבוצת עופר") לבין פיינברג - ורטהיים (שותפות רשומה), מצד שני (להלן: "קבוצת ורטהיים"), נחתם ביום 6 באוקטובר 1994 הסכם לשיתוף פעולה בהפעלת הזכויות הנלוות למניות הבנק (להלן: "הסכם ההצבעה"). בהסכם ההצבעה האמור נקבעו, בין היתר, כללים ביחס להצבעה משותפת של בעלי השליטה באסיפות כלליות, לזכות סירוב של כל אחד מהצדדים במכירת מניות השליטה על ידי הצד האחר, לזכות למינוי דירקטורים ולזכות למינוי יושב ראש הדירקטוריון.

קבוצת עופר

ביום 17 בינואר 2013, התקבלה בבנק הודעה, מטעם עופר השקעות בע"מ (להלן: "עופר השקעות"), בעניין היתר מיום 15 בינואר 2013 שנתן נגיד בנק ישראל, לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בבנק, על ידי "קבוצת עופר" (כמשמעותה בהיתר השליטה - דהיינו, ה"ה אייל עופר, דורון עופר, ליאורה עופר ועיזבון המנוח יולי עופר ז"ל המנוהל על-ידי מנהלי עיזבון זמניים, עורכי הדין צבי אפרת וראובן בכר) וקבוצת ורטהיים (דהיינו, מר משה ורטהיים), לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "ההיתר החדש"). לענין זה, ראה דוח שפרסם הבנק ביום 17 בינואר 2013 (מס' אסמכתא 2013-01-016320).

אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בדוח האמור.

עד מועד קבלת ההיתר החדש החזיקה קבוצת עופר במניות הבנק (מניות גרעין השליטה ומניות שאינן מהוות גרעין שליטה), באמצעות עופר השקעות וחברות בבעלותה וכן באמצעות ל.י.ן (אחזקות) בע"מ (להלן: "ל.י.ן") וחברה בת שלה. עם קבלת ההיתר החדש, נכנס לתוקף מתווה שינוי מבנה ההחזקות בבנק, אשר מתייחס רק להחזקות מניות הבנק על ידי עופר השקעות, להפרדת ההחזקה במניות גרעין השליטה בבנק משאר פעילותה של עופר השקעות לרבות החזקת נכסי הנדל"ן (להלן: "שינוי המבנה החדש"). שינוי המבנה החדש כולל העברה של מניות גרעין השליטה בבנק (שהוחזקו בעקיפין על ידי עופר השקעות) להחזקה עקיפה של חברה אחת של עופר השקעות, עופר אחזקות (1989) בע"מ (להלן: "עופר אחזקות"). כתוצאה משינוי המבנה החדש, עופר השקעות, במישרין ובאמצעות חברה בת, תמשיך להחזיק במניות רגילות של הבנק (שאינן מהוות גרעין שליטה). לפרטים נוספים, ראה גם הערת שוליים מספר 6 בטבלת השליטה בקבוצת הבנק לעיל.

הסכם שיתוף פעולה חדש בין יחיד קבוצת עופר והתאגידים בשליטתם

כפי שנמסר לבנק מעופר השקעות, עם קבלת ההיתר החדש ויישום שינוי המבנה החדש, נכנס לתוקפו הסכם שיתוף פעולה חדש בין יחיד קבוצת עופר והתאגידים בשליטתם, המחזיקים במישרין ובעקיפין במניות הבנק. הסכם שיתוף הפעולה החדש בא במקום ההסכמים הקודמים בין הצדדים. בהסכם האמור הוסכם, כי היחסים הנוגעים להחזקות בבנק, לשליטה בבנק ולזכויות הניהול בין "קבוצת יולי" (מקבלי היתר השליטה ממשפחת יולי עופר ז"ל, לרבות מנהלי עיזבון, בין זמניים ובין קבועים, וזאת עד לחלוקת מניות יולי עופר ז"ל) (להלן: "קבוצת יולי") לבין ל.י.ן (אשר בה לאייל עופר יפוי כוח לפעול בענייני הבנק), יהיו על בסיס 50/50, ולפיכך מכסת הדירקטורים של קבוצת עופר תתחלק שווה בשווה בין ל.י.ן לבין קבוצת יולי, וכן לא יתקבלו החלטות בקבוצת עופר בכל נושא ועניין הנוגעים לבנק, אלא בהסכמה משותפת של ל.י.ן וקבוצת יולי. לפרטים נוספים ראה סעיף 3 לדיווח מיידי של הבנק, מיום 17 בינואר 2013 (מס' אסמכתא 2013-01-016320). אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בדוח האמור.

עוד צויין בהודעה של עופר השקעות לבנק, כי עופר השקעות ועופר סחף בע"מ (שימשיכו להחזיק במניות הבנק שאינן מניות גרעין שליטה), התחייבו במסגרת הסכם שיתוף הפעולה החדש, כי הן תפעלנה בהתאם להוראות היתר השליטה, כפי שיהיה מעת לעת, ככל שרלבנטיות עבורן, ובכלל זה, כי הפעלת זכויות ההצבעה בגין מניות הבנק המוחזקות על ידן, תיעשה אך ורק בהתאם למה שהוחלט ביחס להפעלת זכויות ההצבעה בגין מניות גרעין השליטה. כמו כן, החברות הנ"ל התחייבו כי ככל שמניותיהן תוצענה בעתיד לציבור, התחייבותן האמורה תקבל ביטוי בתשקיף שיפורסם לציבור. לפרטים נוספים, ראה גם הערת שוליים מספר 6 בטבלת השליטה בקבוצת הבנק לעיל.

קבוצת ורטהיים

ביום 17 בפברואר 2013 הודיע מר משה (מוזי) ורטהיים לבנק כי העניק לילדיו במתנה את מניותיו והחזקותיו בתאגידים המחזיקים במניות הבנק והשותפים לגרעין השליטה בו, אם.דב.ל.ז.ד (אחזקות) בע"מ ואף אנד דבליו (שותפות רשומה), כדלקמן: למר דוד ורטהיים 63% מהחזקותיו ולגברת דרורית ורטהיים 37% מהחזקותיו.

על פי הודעת מר משה ורטהיים לבנק, כפופה העברת המניות, בין היתר, לקבלת היתר שליטה מאת נגיד בנק ישראל לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

ביום 18 בינואר 2015 התקבלה בבנק הודעה מטעם מר ורטהיים, על פיה ממכתב שהתקבל ביום 15 בינואר 2015 מהפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, עולה כי על רקע טעמים משפטיים ופרוצדורליים, הפיקוח על הבנקים אינו יכול להמליץ לנגידת בנק ישראל ליתן את ההיתר המבוקש. יחד עם זאת, מאז קבלת המכתב כאמור, מתקיימים מגעים עם בנק ישראל לשם הסדרת הנושא.

ביום 31 באוגוסט 2016 הלך מר משה (מוזי) ורטהיים ז"ל לעולמו.

ביום 27 בדצמבר, 2016, הודיעה נגידת בנק ישראל, ד"ר קרנית פלוג, למר דוד ורטהיים וגברת דרורית ורטהיים כי היתר השליטה בבנק שניתן למר משה ורטהיים ז"ל בטל וכי הוראות היתר שליטה זה תחולנה על מר דוד ורטהיים וגברת דרורית ורטהיים ממועד הודעת הנגידה, כאילו החזיקו באמצעי השליטה בבנק על פי היתר שליטה והחזקה כדין. על פי הודעת הנגידה יראו במר דוד ורטהיים ובגברת דרורית ורטהיים, בשינויים המחוייבים, כמי שבאים במקומו של מר משה ורטהיים ז"ל בכל הקשור להסכם ההצבעה. לפרטים נוספים בדבר הודעת הנגידה שהתקבלה בבנק, ראו דוח שפרסם הבנק ביום 28 בדצמבר 2016 (מס' אסמכתא 2016-01-092391).

הסכם בעלי מניות אשר נחתם בין מר דוד ורטהיים וגברת דרורית ורטהיים והתאגידים בבעלותם המחזיקים במניות הבנק ושותפים לגרעין השליטה בו, אם דבליו זד ואף אנד דבליו, ביום 26 ביוני 2015, מסדיר את יחסיהם של מר דוד ורטהיים וגברת דרורית ורטהיים בתאגידי ההחזקה ובעקיפין את אופן הפעלת אמצעי השליטה שלהם בבנק. במסגרת הסכם בעלי המניות, נקבעו הסדרים ועקרונות שונים. אשר להסכם השליטה עם "קבוצת עופר", נקבע בהסכם בעלי המניות כי זהות נציג "קבוצת ורטהיים" בבנק תיקבע על ידי דירקטוריון אם דבליו זד ברוב רגיל. כן הוסכם על ידי הצדדים האופן בו יחליטו על מומלצים לכהונה כדירקטורים בבנק (שאינם דירקטורים חיצוניים), כאשר בהתאם למצבת ההחזקות הנוכחית של הצדדים בתאגידי ההחזקה, דוד ורטהיים זכאי להחליט על זהות מרבית מומלצי קבוצת ורטהיים לכהונה כדירקטורים בבנק, ודרורית ורטהיים זכאית להמליץ על היתרה. לפרטים נוספים ראה דוח שפרסם הבנק ביום 5 בינואר 2017 (מס' אסמכתא: 2017-01-002452).

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של הבניינים והמקרקעין בקבוצת הבנק (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) בניכוי הפרשה לירידת ערך, נכון ליום 31 בדצמבר 2016 הינה 872 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 915 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2015.

בשנת 2017 לא צפויות השקעות חריגות ברכוש קבוע ומתקנים (בניינים, מקרקעין, ציוד, ריהוט וכלי רכב).

לפרטים נוספים על הרכוש הקבוע בקבוצה ראה ביאור 16 - "בניינים וציוד" בדוחות הכספיים.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות, בין היתר, באשר למצב הכלכלי במשק, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתפתחויות טכנולוגיות, להתפתחויות בשוק הנדל"ן והבנייה ולנושאי כוח אדם. המידע עשוי שלא להתממש, או להתממש בחלקו, בהיקפים ובמועדים כפי שייקבעו על ידי הנהלת הבנק, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים בדבר השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה, בפרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון.

לפרטים בדבר החלפת מערכת הליבה הבנקאית בבנק יהב ראה פרק התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

נכסים לא מוחשיים

לקבוצת הבנק מאגרי מידע רשומים של לקוחות ושל עובדים. כמו כן, הבנק הוא בעל הזכויות בסימנים "מזרחי-טפחות", "רבות במשולב עם סמל האינסוף (Infinity)", והמילים "Team", "Live", "טפחות", "טפחות מס' 1 במשכנתאות", "תיק פנסיוני על בסיס מודל זוכה פרס נובל" "בנק המזרחי" ודמות השמש, ובוריאציות שונות של סימנים אלה. הבנק הוא בעל זכויות בסימנים הקשורים בשם הבנק גם בארצות הברית, בקנדה, בשוויץ ובאיחוד האירופי.

הבנק פועל רבות לפיתוח יכולותיו הטכנולוגיות וזרת כמענה להתפתחות בפעילותו העסקית ולצורך עמידה בתכנית האסטרטגית.

יתרת ההיוון של עלויות פיתוח תוכנה נכללת בדוחות הכספיים במסגרת סעיף בניינים וציוד.

לפרטים בדבר הטיפול בעלויות פיתוח תוכנה דוחות הכספיים לרבות אורך החיים שלהן ראה ביאור 1 ד. 8 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

לפרטים בדבר החלפת מערכת הליבה הבנקאית בבנק יהב ראה פרק התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

המבנה הארגוני של הבנק

המבנה הארגוני של הבנק נועד לתמוך בהשגתם של יעדי הבנק ובהגשמת תכניתו העסקית. המבנה מושתת על חטיבות, ויחידות נוספות הכפופות למנהל הכללי (פרט לחטיבת הביקורת הפנימית הכפופה ליושב ראש הדירקטוריון), כמפורט להלן:

החטיבה הקמעונאית - בחטיבה זו מרוכזת מרבית הפעילות הבנקאית של לקוחות פרטיים ושל לקוחות עסקיים קטנים. בפעילות החטיבה נכללים: תחום הקמעונאות, האחראי בעיקר לפעילות מגזר משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים ותחום המשכנתאות, האחראי לפעילות המשכנתאות. סניפי הבנק ומרכזי העסקים פועלים במסגרת החטיבה באמצעות שישה מרחבים גיאוגרפיים, ומרחב LIVE הפועל באמצעות בנקאים אישיים במגוון ערוצי תקשורת (אינטרנט, טלפון, SMS, פקס, וידאו צ'ט).

החטיבה לבנקאות עסקית - בחטיבה זו מרוכזות מרבית הפעולות הבנקאיות של תאגידים גדולים ושל לקוחות עסקיים. בחטיבה סקטור תאגידיים, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות העסקית, וסקטור עסקים, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות המסחרית, ומפעיל שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים גיאוגרפית. במסגרת החטיבה נכללות יחידות נוספות, המספקות שירותים ייחודיים לטיפול בלקוחות מתחומים ספציפיים: סקטור בנייה ונדל"ן, סקטור מימון וסחר בינלאומי ומרכז עסקים ילומים. כמו כן, פועל במסגרת החטיבה סקטור לקוחות מיוחדים, המטפל בהסדרה ובגביה של חובות בעייתיים בכלל הבנק.

החטיבה הפיננסית - במסגרת החטיבה פועלים סקטור ניהול פיננסי, האחראי לניהולם של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויותיו של הבנק, סקטור מסחר בשוקי הכספים והון, במסגרתו מופעל חדר עסקאות מאוחד, הפועל בכל השווקים הפיננסיים, במסחר במטבעות, בריביות ובניירות ערך ישראלים זרים, וכן סקטור תפעול מידע ושרות לקוחות, התומך בכלל הפעילויות בשווקים הפיננסיים, ומספק שירותי "משרד אחורי" (Back Office). כן אחראית החטיבה על הפעילות הבינלאומית של הקבוצה ועל תחום הבנקאות הפרטית, בין היתר, באמצעות יחידות הבנקאות הפרטית בארץ, והשלוחות והחברות הבנות בחוץ לארץ.

חטיבת טכנולוגיית המידע - אחראית לתחום טכנולוגיות המידע, לרבות כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 357, באמצעות חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק.

החטיבה לתכנון, תפעול ונכסי לקוחות - החטיבה כוללת את אגף הנדסת תהליכים, האחראי בין היתר לתפעול הבנקאי העורפי, אגף תכנון וכלכלה, שבאחריותו גם פיקוח ובקרה על חברות בנות. עוד באחריות החטיבה תחום ביטוחי הבנק (בכלל זה: הביטוח הבנקאי וביטוח נושאי משרה ודירקטורים), הביטוח אגב משכנתא והמסלוקה. כמו כן, כוללת החטיבה את היחידות המטפלות בייעוץ הפנסיוני ובייעוץ הפיננסי המוצעים ללקוחות. במסגרת פעילותה, אחראית החטיבה גם על החברות הבנות הפועלות בשוק ההון, בין היתר: אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ ומזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, וכן על סקטור קופות הגמל.

החטיבה לבקרת סיכונים - חטיבה זו כוללת את יחידות בקרת הסיכונים השונים של הבנק, (ביניהם: שוק, ריבית, נזילות, אשראי ונגזרים), ובמסגרתה מנוהלים גם הסיכונים התפעוליים של הבנק. החטיבה אחראית על נושא אבטחת המידע. במסגרת החטיבה פועלים קצין הציות הראשי של הבנק ומחלקת האנליזה שתפקידה לגבש המלצה בלתי תלויה למתן אשראי וחוות דעת לגבי הסיכונים הכרוכים בו.

חטיבת משאבי אנוש ומינהל - במסגרת חטיבה זו נכללים ניהול משאבי האנוש, תחום ההדרכה, לוגיסטיקה מינהל והתייעלות (כולל נכסים, בינוי ורכוש) ותחום הביטחון והאבטחה (כולל מרכז המזומנים והבלדרות).

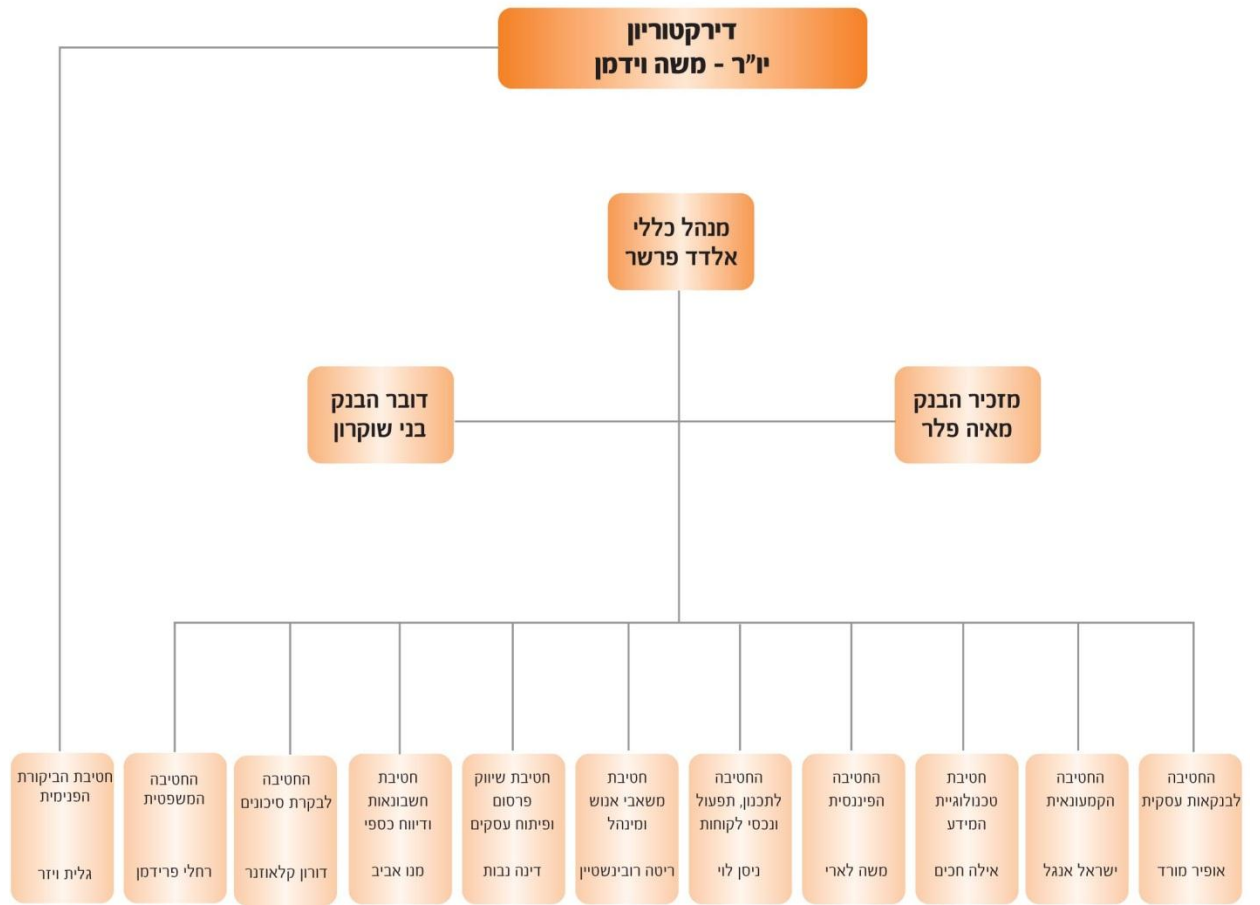
חטיבת שיווק, פרסום ופיתוח עסקים - בחטיבה זו מרוכזות הפעילויות בנושא הפרסום, השיווק ופיתוח מוצרים פיננסיים ושירותים אחרים אותם משווק הבנק ללקוחות.

חטיבת חשבונאות ודיווח כספי - אחראית על הכנה ועריכה של הדוחות הכספיים של הבנק לציבור, על דיווחים לרשויות סטטוטוריות ולהנהלה, על תחום המיסוי, על הספר הראשי של הבנק, על הנהלת החשבונות, הגזברות וחשבות השכר. כמו כן, אחראית החטיבה לסיווג אשראי ולקביעת הפרשה להפסדי אשראי.

החטיבה המשפטית - חטיבה זו אחראית למתן שירותים משפטיים לכל יחידות הבנק, ליצירת התשתית המשפטית של פעילות הבנק, לניהול החשיפה לסיכונים משפטיים ולטיפול בתביעות נגד הבנק.

חטיבת הביקורת הפנימית - החטיבה אחראית לביצוע ביקורת פנימית על היחידות העסקיות והתפעוליות של הבנק. כמו כן, אחראית החטיבה על הטיפול בפניות ובתלונות הציבור בקשר עם פעילות הבנק.

תרשים המבנה הארגוני של הבנק

מדיניות אגף משאבי אנוש

הנהלת הבנק רואה בעובדי ומנהלי הבנק נדבך עיקרי בהגשמת האסטרטגיה העסקית ויעדי הגידול בהיקפי הפעילות. מחויבות זו באה לידי ביטוי ביישום שלושה עקרונות מרכזיים בפעילות הבנק:

- יצירת סביבת עבודה מכבדת – הבנק רואה בעובדיו ומנהליו שותפים להצלחתו ועל כן פועל לקידום תוך יצירת סביבת עבודה תומכת.
- דאגה לזכויות העובדים - הבנק מקפיד לשמור על זכויות כלל עובדיו, לצד שמירה על זכותם להתאגד. הבנק מעניק לעובדיו תנאי עבודה טובים יותר מהנדרש על פי חוקי העבודה.
- דאגה לרווחת העובדים - רווחת העובדים מנוהלת בדרכים הבאות: יצירת מעטפת רווחה לעובדי הבנק ובני משפחותיהם, תכנית נרחבת לשמירה על בריאות העובדים, הנהגת תרבות ארגונית מוקירה ונתינת אפשרויות לפעילות בשעות הפנאי, מתוך הבנה כי איזון זה יוצר ערך עבור העובד והבנק כאחד.

הבנק פועל באופן שוטף לקידום שוויון בסביבת העבודה. זאת, מתוך ההכרה בחשיבותו העליונה של ערך השוויון. הבנק אינו מפלה אף עובד או עובדת על בסיס השתייכות לדת, לאום, גזע, מוצא, מין או כל מאפיין אחר.

התפתחויות משמעותיות

- לפרטים בדבר תכנית ההתייעלות ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק בדוח הדירקטוריון וההנהלה וכן, ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים.
- כחלק מהאסטרטגיה של הבנק להתרחבות במגזרי אוכלוסייה שונים, במיקוד במגזר הערבי והחרדי, פעל הבנק לגיוס עובדים ממגזרים אלו.
- כחלק לשינוי הזדמנויות וכחלק מההיערכות להטמעת החוק להעסקת אנשים עם מוגבלויות, אושרה מדיניות בנושא והבנק פועל לפיה.
- כחלק מדאגה לבריאות העובדים הבנק הרחיב את מעגל הזכאים לבדיקות סקר רפואיות ומימן בדיקות אלו לכלל העובדים מעל גיל 40.

כח אדם - נתונים כלליים

להלן נתונים בדבר מספר המועסקים ששכרם דווח כמשכורות והוצאות נלוות, במונחים של משרה מלאה (כולל השפעת שעות נוספות) בבנק ובחברות המאחדות. מספרם של עובדי הבנק המוצג להלן כולל גם את מניינם של עובדים שאינם מועסקים על ידי הבנק, אלא הינם עובדים של חברות קשורות של הבנק, כולל עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ ומזרחי טפחות שירותי אבטחה בע"מ - חברות שירותים בבעלות ושליטה מלאים של הבנק, המספקות את שירותי המחשוב, השמירה והאבטחה לבנק;

2016						
חברות		חברות		סניפים		
סך הכל	מאחדות בחו"ל	מאחדות בארץ	סך הכל	בבנק בחו"ל	בבנק	
6,141	23	982	5,136	64	5,072	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2015
6,103	23	938	5,142	64	5,078	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי
2015						
חברות		חברות		סניפים		
סך הכל	מאחדות בחו"ל	מאחדות בארץ	סך הכל	בבנק בחו"ל	בבנק	
6,047	23	923	5,101	61	5,040	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2015
5,961	24	895	5,042	60	4,982	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי

להלן התפלגות מספר המשרות בקבוצה על פי מגזרי הפעילות⁽²⁾⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	מגזר פעילות
3,675	3,718	משקי בית
130	129	בנקאות פרטית
1,108	1,156	עסקים קטנים
263	254	בנקאות מסחרית
526	551	בנקאות עסקית
345	333	ניהול פיננסי
6,047	6,141	סך הכל

(1) ההתפלגות הינה לפי מגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה". לפרטים ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

(2) כולל משרות עובדי מטה המועמסות באופן יחסי על המגזרים השונים.

ניהול המשאב האנושי

הנהלת הבנק רואה בכלל עובדי הבנק ומנהליו נדבך עיקרי בהגשמת האסטרטגיה העסקית ויעדי הגידול בהיקפי הפעילות וברווחיות. ניהול המשאב האנושי בבנק מבוצע בשני מישורים:

- הטיפול בפרט, כולל: גיוס, ליווי בכניסה לתפקיד ובמהלך חיי העובד, ועד שלב הפרישה.
- פיתוח המשאב האנושי במהלך העבודה השוטפת באמצעות הכשרות ותהליכי פיתוח אישי וקבוצתי.

הבנק משקיע בפיתוח המשאב האנושי הן באמצעות הקניית מיומנויות בנקאיות, רגולטוריות, התנהגותיות וניהוליות חדשות, והן באמצעות שימור ידע ומיומנויות קיימים. זאת באמצעות פעילויות הדרכתיות במהלך חיי העובד בארגון, החל מכניסה לתפקיד, דרך מסלולי קידום, השלמה והרחבה של ההשכלה האקדמית והרחבת אופקים באמצעות השתלמויות חיצוניות.

בשנת 2016 מרכז ההדרכה המשיך להטמיע את תפיסת "ארגון לומד" - במסגרתו המנהלים והעובדים מתייחסים ללמידה כאל פעילות מתמשכת המתקיימת גם בעמדת העבודה. מנהלי היחידות מובילי שינויים ארגוניים ואחראיים על מקצועיות העובדים שלהם באמצעות חניכה אישית. שיטות הלימוד בבנק הינן מגוונות, כגון: הדרכות פרונטליות במרכז ההדרכה, הדרכות אישיות / הטמעות ביחידות, למידה פרונטלית ביחידה (במהלך ישיבות צוות), לומדות, חניכה מקצועית וניהולית, סרטונים, משחקים ועוד.

האגף לפיתוח ארגוני והדרכה בבנק פועל באמצעים מגוונים לפיתוח ערוצי תקשורת פנים ארגוניים ברמת הכלל, ובנוסף - קיום תהליכי הערכה ומשוב, כשכל עובד מקבל משוב אישי על ביצועיו בשנה החולפת.

הוצאות ההדרכה בשנת 2016 הסתכמו ב-14 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2015.

במהלך שנת 2016 השתתפו כלל עובדי הבנק בהדרכות (פרונטליות ומתוקשבות) בהיקף כולל של 35,275 ימי הדרכה, לעומת 31,191 ימי הדרכה בשנת 2015.

לפרטים נוספים בדבר ניהול המשאב האנושי ראה גם דוח אחריות תאגידית לשנת 2015 באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

יחסי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק הינם קיבוציים (למעט קבוצה מצומצמת של עובדים בכירים) והם באים לידי ביטוי בארגוני עובדים המפורטים להלן:

- א. **ארגון עובדי בנק מזרחי טפחות בע"מ** הוא ארגון ותיק, אשר מכוח הסכם בין ארגוני שנעשה בינו לבין הסתדרות הפועל המזרחי הוא מורשה, על ידי ההסתדרות האמורה, לפעול כארגון היציג של עובדי הבנק לצורך עשיית הסכמים קיבוציים ויצוג עובדי הבנק (להלן: "ארגון העובדים").
- ב. **ארגון המנהלים ומורשי החתימה בבנק מזרחי טפחות בע"מ** הוקם על ידי מנהלי הסניפים והמחלקות בשנת 2005 (להלן: "ארגון המנהלים"). האירגון הוכר על ידי הבנק ועל ידי ארגון עובדי הבנק כ"יחידת מיקוח" לצורך ניהול משא ומתן וחתירת הסכמים.
- ג. **ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה של בנק מזרחי טפחות בע"מ** - הארגון המוסמך לחתום בצירוף הסתדרות המעו"ף בשם עובדי חטיבת הטכנולוגיה של בנק מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בבעלות ושליטה מלאים של הבנק, על ההסכמים הקיבוציים החלים על עובדי החברה (למעט עובדי חטיבת הטכנולוגיה המועסקים בהסכמים אישיים).
- ד. **נציגות עובדי בנק יחב** - המוסמכת לחתום בשם עובדי בנק יחב על הסכמים קיבוציים החלים על עובדי יחב.

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על-ידי ארגון העובדים

כללי

תנאי העבודה מעוגנים בשורת הסכמים קיבוציים, המכונים כולם יחד "חוקת העבודה". חוקת העבודה מציבה את המסגרת הכללית של התקשרות העובדים עם הבנק, ומסדירה את תנאי העבודה הבסיסיים. בנוסף, נחתמים, מעת לעת, במסגרת החוקה הסכמי שכר.

הסכמי שכר

לפרטים בדבר הסכמי שכר ראה פרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אופן עדכון שכר

עדכון שכרם של רוב עובדי הבנק (למעט מספר מצומצם של עובדים המועסקים על פי תנאי חוזים אישיים שנחתמו בינם לבין הבנק, ראה פרק הסכמי עבודה אישיים להלן) נעשה, בהתבסס על שלושה רכיבים עיקריים:

- רכיבים המתעדכנים באופן קבוע בשיעורים ובאופן שנקבעים מעת לעת, במשא ומתן על הסכמי העבודה. הרכיב העיקרי בין אלה הוא שכר היסוד. כמו כן, מתעדכנות במסגרת זו תוספות אחרות הנגזרות משכר היסוד, שהעיקרית בהן היא תוספת ותק, המתעדכנת בתחילת כל שנה בשיעור הולך ועולה ככל שהותק של העובד גבוה יותר. תוספת הותק, מגיעה עד לתוספת של 4% לשנה (משכר היסוד) לעובד בעל ותק של למעלה מ-26 שנות עבודה בבנק.
- רכיבים המתעדכנים על בסיס שינויים במדד המחירים לצרכן.
- רכיבים הצמודים לשינויים בתעריפים חיצוניים.

כל הרכיבים המנויים לעיל חלים באופן אחיד על כלל העובדים שתנאי העסקתם כפופים לחוקת העבודה ולהסכמי השכר הנחתמים בין הבנק לבין ארגוני העובדים. עדכוננו של חלק מהשכר על בסיס קריטריונים שאינם צמודי מדד, וכן מתן תוספת ותק אוטומטית כאמור לעיל, יוצרים מצב בו שיעור עליית השכר הריאלית בבנק הינו גבוה יותר ככל ששיעור האינפלציה קטן. במציאות של אינפלציה חד ספרתית נמוכה, מביאים גורמים אלה לעלייה בשכר הריאלי, וזאת אף בהעדר עדכון להסכם השכר.

תשלומים מיוחדים

בנוסף לרכיבי שכר שוטפים, משלם הבנק לעובדיו, בהתאם לקבוע בחוקת העבודה, מענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים של הבנק נערכה הפרשה בגין חבויות אלה, על פי חישוב אקטוארי המבוסס על ניסיון העבר וההסתברות כי בתאריך הקובע יהיה עדיין העובד מועסק בבנק.

בבנק נהוגים גם כלי תגמול אינדיבידואליים, באמצעותם מיושם התגמול האישי של כל עובד ועובד. כלי תגמול אלה הינם סלקטיביים, ומבוססים על הערכות ספציפיות של המנהלים הישירים של עובדי הבנק במגזרים השונים בדבר תפקודו של כל עובד. הקידום האישי נעשה בעיקר באמצעות קידום בדרגות וכן ברכיב הבונוס (המענק), ביחס אליהם מתקבלות החלטות בהנהלת הבנק, המאושרות בדירקטוריון, מדי שנה. החלטות הנוגעות להיקף הקידום האישי והבונוס אינן נגזרות מהוראות הסכמי העבודה, אלא מושפעות מהערכה של ביצועי העובד וממצב הבנק ורווחיותו בתקופה הרלוונטית.

הסכם קיבוצי מיוחד

ביום 11 באפריל 2006 חתמו ארגון העובדים והבנק על הסכם קיבוצי מיוחד שהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2010. ביום 16 בספטמבר 2009 הוארך הסכם קיבוצי זה עד ליום 31 בדצמבר 2015.

עיקרי ההסכם הינם הארכת תוקף חוקת העבודה, שקט תעשייתי ותוכנית פרישה מרצון. בין הבנק לארגון העובדים מתקיים הליך משא ומתן לחידוש הסכם השכר לשנים 2016-2020.

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על ידי ארגון המנהלים ומורשי החתימה

כללי - הסכמי שכר

ביום 16 ביוני 2014 נחתם הסכם שכר עם ארגון המנהלים לשנים 2013-2017. ההסכם כולל בעיקרו הרחבה הדרגתית של דמי הניהול ב-2% לשנה עבור השנים 2014-2017, הצמדת תעריף ההבראה למדד המחירים לצרכן, הכללת דמי ההבראה כבסיס להפרשות לקרן השתלמות, הארכת תוקף ההסכמים בנושאים אחרים ושקט תעשייתי עד ליום 31 בדצמבר 2017.

הסכמי עבודה אישיים

בהסכמי עבודה אשר נחתמו בבנק בשנים 1995, 1998, 2003 ו-2006 נקבע כי הבנק יהיה רשאי להתקשר בחוזי עבודה אישיים עם עובדים בכירים כמפורט בהסכמים, וכן מספר חוזי עבודה אישיים עם בעלי תפקידים. חלק מן העובדים הבכירים, המועסקים על פי חוזים אישיים, זכאים, במקרה בו תופסק עבודתם על ידי הבנק, למענקי פרישה המבוססים על תקופת עבודתם בבנק, זאת בנוסף לסכומים ולזכויות האחרות שנצברו לזכותם בקופות השונות. בגין סכומי מענקי הפרישה שנצברו עד לתאריך המאזן, נערכו הפרשות בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

תנאי עבודה לעובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ

תנאי העסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה" או "החברה"), מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה וההסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים.

לעובדי חטיבת הטכנולוגיה קיים מודל הצמדה לשכר עובדי הבנק.

הסכמים מהותיים

- א. הסכמי עבודה שנחתמו עם ארגון העובדים, ארגון המנהלים ומורשי החתימה, וועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה. לפרטים, ראה סעיף ההון האנושי לעיל.
- ב. כתבי התחייבויות לשיפוי. לפרטים, ראה ביאור 26 ג. (4-9) לדוחות הכספיים.
- ג. הסכם עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל, להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטראקארד" ו"דיינרס קלוב", לרבות כרטיסים עם מותג הבנק, אשר יופצו על ידי הבנק ללקוחותיו. לפרטים נוספים, ראה ביאור 26 ג. 13 לדוחות הכספיים.
- ד. התקשרות בנק יב עם חברה בינלאומית, להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ של מערכת זו. לפרטים ראה פרק התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ה. הלוואות מוכוננות ללווים זכאי משרד הבינוי והשיכון. לפרטים ראה פרק מגזר משקי הבית בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ו. מכרז עסקים קטנים. לפרטים ראה פרק מגזר עסקים קטנים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ז. מכרז לניהול כספי הפיקדון לעובדים זרים. לפרטים ראה פרק מגזר משקי הבית בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- ח. מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות - לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. בהתאם לחוק, אשר הוראותיו לגבי התקשרויות שאושרו לפני יום הפרסום, יחולו החל מתום שישה חודשים מיום פרסומו, התקשרות עם נושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו, כפי שחושבה למועד האישור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, צפויה לעלות על שני מיליון וחצי שקלים חדשים בשנה, טעונה הליכי אישור מיוחדים (לרבות אישור האסיפה הכללית ברוב מיוחד). כמו כן נקבע, כי תנאי לאישור התקשרות עם עובד כאמור, הוא שהיחס בין ההוצאה החזויה הנ"ל לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר, לפי עלות משרה מלאה, ששילם התאגיד הפיננסי, במישרין או בעקיפין, לעובד בתאגיד, קטן מ-35 בנוסף, קבע החוק תיקון לפקודת מס הכנסה, על פיו עלות השכר לנושא משרה או עובד אחר בתאגיד פיננסי, מעבר לתקרה מתואמת של שני מיליון וחצי שקלים חדשים בשנה, לא תותר בניכוי מהכנסתו החייבת במס של התאגיד הפיננסי, באופן שרף התקרה המותאמת, כאמור לעיל, יופחת בהתאמה בסכום ההוצאה מעבר לתקרה זו. עוד נקבע, כי לענין חישוב עלות השכר כאמור, יראו את ההוצאה בשל מענקי פרישה, כאילו הוצאה בחלקים שנתיים שווים בשנות העבודה שבשלהן משולמת ההוצאה. במסגרת החוק נקבעה חובת דיווח של התאגידים הפיננסיים לרשות המיסים, בגין כל נושא משרה או עובד, אשר עלות השכר המשולמת לו כאמור, עולה על שני מיליון וחצי שקלים חדשים.

על רקע אי הבהירות הקיימת ביחס לפרשנותו של החוק בכל הקשור לזכויות העבר של העובדים ובמטרה לתת לנושאי המשרה בבנק שהות נוספת לצורך בחינת המצב המשפטי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 20 ביוני 2016, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול והמלצת ועדת הביקורת לגבי המבקרת הפנימית הראשית, לוותר על חלק מתקופה ההודעה המוקדמת שהבנק זכאי לקבל מהמנהל הכללי ומשאר נושאי המשרה הכפופים לו, לרבות המבקרת הפנימית הראשית לעניין סיום תקופת העסקתם בבנק, באופן שתקופת ההודעה המוקדמת תעמוד על 45 ימים, במקום 3 חדשים (ולגבי נושאת משרה אחת במקום 6 חדשים) על פי הסכמי ההעסקה, ובלבד שההודעה המוקדמת תימסר לבנק עד תום שנת 2016. עוד נקבע, כי החל מיום 1 בינואר 2017, תקופת ההודעה המוקדמת תחזור להיות בת 3 או 6 חדשים, לפי העניין.

ביום 21 בספטמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר החלטת ועדת התגמול, כי כפועל יוצא מיישום הוראות החוק, יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי לא יהיו זכאים לתגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על סכום התקרה שנקבעה בסעיף 2 (א) בחוק- שני מיליון וחצי שקלים חדשים. זאת, לתקופת ביניים, החל מיום 12 באוקטובר 2016 (מועד תחילתו של חוק התגמול, לענין ההתקשרויות האמורות) או ממועד אחר שייקבע לענין זה בהתאם לפסיקת בג"צ (אם ייקבע), לפי המאוחר, ועד למועד שבו יאושרו למנהל הכללי וליושב ראש הדירקטוריון תנאי כהונה והעסקה התואמים את הוראות חוק התגמול, על ידי האורגנים המוסמכים של הבנק. לגבי התקופה אשר הסתיימה ביום 11 באוקטובר 2016, נותרו על כנם תנאי ההעסקה של יושב ראש דירקטוריון הבנק והמנהל הכללי, אשר היו בתוקף עד מועד תחילתו של חוק התגמול.

בגין תקפן של הוראות החוק האמור הוגשו על ידי איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח, עתירות לבג"צ כנגד כנסת ישראל, שר האוצר ואחרים. ביום 27 ביולי 2016, ניתן על ידי בית המשפט העליון צו על תנאי, המופנה כנגד המשיבים, אשר מורה להם לבוא וליתן טעם עד ליום 29 באוגוסט 2016 בקשר עם הוראות החוק השונות. כמו כן נקבע, כי יוותר על כנו צו ביניים שניתן ביום 11 ביולי 2016, ואשר על פיו עובדים בתאגידים הבנקאיים שיודיעו על התפטרותם בתוך 45 ימים ממועד ההכרעה בעתירה או ביטול צו הביניים, לא יאבדו את זכויותיהם בגין סיום יחסי עובד מעביד.

ביום 29 בספטמבר 2016, ניתן פסק דין בעתירות, במסגרתו נקבע, בין היתר, כי הסעדים המבוקשים בעניין חוקתיות הוראות סעיפים 2(ב), 4(1) ו-6(א) לחוק נדחים וכן נקבע כי מגבלת היחס תחול רק על הוצאות חזויות בשל תגמולים בעד עבודה בעתיד. תקפו של צו הביניים שניתן ביום 11 ביולי 2016 הוארך עד ליום 1 בינואר 2017.

תנאי כהונה והעסקה של יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי של הבנק, אשר הותאמו למגבלות חוק התגמול (קרי: היחס בין הוצאה החזויה בשל התגמול שלהם, כהגדרתו בחוק, לבין הוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם הבנק, לפי עלות משרה מלאה, במישרין או בעקיפין, קטן מ-35), אושרו על ידי האסיפה הכללית ביום 14 בפברואר 2017.

ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק לתיקון פקודת הכנסה (מספר 227), התשע"ו-2016 ותקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016

ביום 14 ביולי 2016, פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016 ("החוק"). חוק זה נועד לאפשר למדינת ישראל ליישם את הסכם FATCA ו"הסכמי יישום" אחרים כהגדרתם בחוק (הסכמים לצורך יישום חילופי מידע מכוח הסכם בין לאומי, המבוסס על הנוהל לחילופי מידע אוטומטיים של חשבונות פיננסיים שפרסם ארגון ה-OECD). עיקרי החוק:

החוק קובע, כי על מוסדות פיננסיים לדרוש מידע מבעלי חשבונות, או ממי שמבקש להיות בעל חשבון, לרבות ישויות ובעלי שליטה ולבצע בדיקות לשם ברור זהותם ומדינת תושבותם לצרכי מס, או אזרחותם לצרכי יישום הסכם FATCA או הסכם יישום אחר, הכל בהתאם להוראות שתקבענה על ידי שר האוצר.

בהתאם לחוק, על מוסד פיננסי להעביר למנהל ברשות המיסים ("המנהל") מידע בדבר לקוחות וחשבונות, אשר על המנהל להעביר לרשות מס במדינה זרה, כפי שיקבע שר האוצר בתקנות.

החוק מעניק סמכות לשר האוצר לקבוע הוראות בדבר מתן הודעה, שעל מוסד פיננסי ישראלי להעביר ללקוחות, שמידע עליהם ועל חשבונות שבבעלותם צפוי להיות מועבר למנהל לצורך העברתו לרשות מס זרה. כן מעניק החוק סמכות לשר האוצר לקבוע מצבים ותנאים, שבהתקיימם יסגור המוסד הפיננסי חשבון שנפתח מיום 30 ביוני 2014, אשר לגביו לא עלה בידי המוסד הפיננסי לקבל הצהרות או מסמכים.

החוק קובע, כי המנהל רשאי להטיל עיצום כספי על מוסד פיננסי או על אדם, אשר לא ערכו הליכי זיהוי כנדרש בהתאם לחוק, או לא העבירו מידע, או העבירו מידע חלקי למנהל אודות חשבונות המנוהלים אצל המוסד הפיננסי.

במסגרת החוק לתיקון פקודת הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, נקבעו גם תיקונים לחוק איסור הלבנת הון.

תחילתו של החוק ביום פרסומן של התקנות מכוחו. תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016 פורסמו ביום 4 באוגוסט 2016. התקנות מתייחסות, בין היתר, לנושאים המפורטים בחוק: בדיקות נאותות שעל המוסד הפיננסי לבצע, סיווג החשבונות ואופן הדיווח על ידי המוסד הפיננסי למנהל, וכן קובעות הוראות מעבר לעניין הכרה בישות כמוסד ציבורי על ידי מוסד פיננסי ישראלי מדווח לצורך יישום התקנות. כתוספת ראשונה לתקנות צורף ההסכם FATCA בעברית.

ביום 12 בספטמבר 2016 נקבע בהחלטת בג"ץ 8886/15 רפובליקנים מחו"ל בישראל ואח' נ' ממשלת ישראל, כי לא יימסר מידע לידי הרשויות האמריקאיות לגבי מי שחשבונו סווג כ"בר-דיווח" וטרם עברו 30 ימים מעת שהודע לו על כך, או לגבי מי שנמסרה לו הודעה כאמור, אך העלה השגות לגביה, כל עוד לא ניתנה לו תשובה על השגתו.

הבנק מיישם את הוראות החוק, התקנות והפסיקה בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בהסכם FATCA, בהוראות המפקח על הבנקים ובחוק.

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14) - הוספת עבירות מס כעבירות מקור

התיקון פורסם ב-7 לאפריל 2016 ונכנס לתוקף ב-7 לאוקטובר 2016. במסגרת המאבק בהעלמות מס, הצטרפה ישראל למדינות שהגדירו בחקיקה עבירות מס חמורות כ"עבירות מקור" לעניין חוק איסור הלבנת הון ("החוק"). ברשימה נכללו עבירות לפי פקודת מס הכנסה, חוק מס ערך מוסף וחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) שנעברו בניסיונות חמורות (מעל סף מסוים, או שנעברו בתחום, או בזיקה לאירגוני פשיעה או ארגון טרור, או כשנעברו בידי מי שאינו האדם החייב במס. תנאים אלו אינם צריכים להשפיע על היערכות הבנק).

עם התיקון, כל פעולה ברכוש ובכספים הקשורים או נובעים מעבירות המס שפורטו, מהווה פעולה ברכוש אסור והלבנת הון. התיקון יצר תשתית חוקית להגשת כתבי אישום והרשעת מעלימי מס והמסייעים להם ביודעין (כגון עורכי דין, מנהלי חשבונות ובנקאים) בעבירות הלבנת הון, וסמכות להפעלת מנגנוני האכיפה מכח החוק ומנגנוני הפיקוח הרגולטורי והטלת עיצומים כספיים - גם בקשר לפעילות הקשורה בעבירות מס. הבנק נערך לנקוט צעדים מול כלל הלקוחות, כדי לוודא שכספים המופקדים או מועברים באמצעות הבנק מדווחים לרשויות המס.

European Market Infrastructure - i The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act (EMIR) Regulation

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן-"הרפורמה").

מטרת הרפורמה היא, בין היתר, הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה.

במסגרת הרפורמה נקבע, בין היתר, כי העסקאות תסלקנה על ידי סולק מרכזי בו יסלקו בנקים גדולים ומרכזיים, אשר יערבו לעמידה בהתחייבויות של כל צד לעסקה, יקבעו נהלי בטחונות מחייבים, וכל עסקאות ה-Swap שבוצעו ידווחו למאגרי מידע מרכזיים, אשר ישמרו מידע זה ויאפשרו נגישות אליו לכל משתתפי השוק.

הרפורמה מגדירה גופים פיננסיים בהתאם להיקפי המסחר שלהם ומטילה חובות בהתאם לכך (MSP- Major Swap Dealer Swap Participants, וכדומה).

הכללים הקבועים ברפורמה חלים על גופים אמריקאים ועל גופים שאינם אמריקאים המבצעים עסקאות בהיקפים משמעותיים (כהגדרתם ברפורמה) עם הגופים האמריקאים. לאור הרפורמה, גופים אלו לא יוכלו לבצע עסקאות בסוגי הנגזרים הנכללים בחוק, מול גופים פיננסיים אחרים (גם שאינם כפופים לחקיקה, כמו הבנק), אם לא ימלאו אחר הוראות החוק.

הוראות החוק נכנסו לתוקף באופן מדורג, וכיום חלק ניכר מהעסקאות בנגזרי OTC מול בנקים אמריקאים ובנקים שהם Swap Dealers או MSP מחייבות עמידה בהוראות החוק, לרבות סליקה.

הבנק נערך ליישום הכללים הרלוונטיים מתוך הרפורמה, על מנת שיוכל לפעול בנגזרי OTC מול גופים הכפופים לחוק.

במקביל לרפורמת "Dodd Frank" שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים European Market Infrastructure Regulation - (להלן-"EMIR").

רפורמת EMIR, בדומה לרפורמת Dodd Frank כוללת, בין היתר, דרישה של סליקה מרכזית מנדטורית, דרישות בטחונות מוגברות ודיווח על עסקאות שבוצעו למאגרי מידע ייעודיים.

רפורמת EMIR חלה על גופים פיננסיים באיחוד האירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק בנגזרים, שכן, לבנק היקף פעילות משמעותי מול בנקים אירופיים. חלק מהוראות הרפורמה בתוקף (כגון: חובות הדיווח וחובת הסליקה שנכנסה לתוקף, באופן מדורג, לגבי ישויות כדוגמת הבנק החל מיום 21 בדצמבר 2016, עם חובה של סליקת עסקאות שנעשו מיום 31 במאי 2016 ועד למועד הסליקה (21 בדצמבר 2016) – הוראת ה-Frontloading) הבנק מיישם את הוראות הרפורמות הרלוונטיות לבנק, בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בחקיקה ופועל, לסליקת עסקאות כאשר הצד השני לעסקה כפוף לרגולציה. הבנק התקשר עם חברי מסלוקה בהסכמי סליקה אשר באמצעותם באפשרותו לסלוק עסקאות המחייבות סליקה במסלוקות המרכזיות.

במקביל לכללים החלים על עסקאות שחייבות סליקה מרכזית, הרגולציה גם קובעת כללים חדשים ומחייבים בתחום הביטחונות (Margins – Variation Margin and Initial Margins) לעסקאות שלא תסלקנה. גם בתחום זה קיימות מקבילות בארצות הברית ובאירופה, אשר אמורות להביא את כללי ההתנהלות של שוק הנגזרים (הן בעסקאות שתסלקנה והן בעסקאות שלא) לכדי אחידות ופיקוח על ידי הרגולטור הרלוונטי. הוראות בדבר Variation Margin צפויות להיכנס לתוקף לגבי גופים כדוגמת הבנק אשר כפופים לרגולציה החל מיום 1 במרץ 2017. הבנק נערך בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים ברגולציה.

הוראת ה-Volcker Rule

חקיקה אמריקאית החלה על תאגידים פיננסיים רלוונטיים כדוגמת הבנק וכוללת, בין היתר, הגבלות מסוימות בנוגע למסחר נוסטרו ("proprietary trading") במכשירים פיננסיים ("financial instruments") והשקעות בקרנות "מכוסות" ("covered funds"). כהגדרתם בחקיקה. החקיקה היא חלק מרפורמת Dodd Frank ונועדה לשמור על יציבות המערכת הפיננסית האמריקאית ולמנוע ביצוע עסקאות ספקולטיביות, כדוגמת אלו שתרמו למשבר הפיננסי בשנת 2008. הבנק בחן את החקיקה, את הפעילות הרלוונטית פועל ליישומה ומעדכן את מדיניותו בהתאם.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם החוק שייכנס לתוקף ביום 12 באוקטובר 2018, ככל שהמועד לא יידחה (עד ליום 12 באפריל 2020 לכל המאוחר).

החוק שבנדון מבצע רפורמה בתחום שירות נתוני אשראי. במועד כניסתו לתוקף יתבטל חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק רלבנטי לבנק הן בהיותו "מקור מידע" החייב להעביר נתוני אשראי על לקוחותיו למאגר מידע מרכזי ייעודי שיוקם בבנק ישראל והן בהיותו "משתמש בנתוני אשראי" הרשאי לקבל נתוני אשראי מלשכות האשראי.

הוראות מרכזיות מתוך החוק:

לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא ייכללו במאגר. הלקוח לא יהיה רשאי להגיש בקשה כאמור אם הועברו למאגר, בידי מקור מידע, נתוני אשראי המעידים באופן מובהק על כך שהלקוח אינו עומד בפירעון תשלומים שבהם התחייב.

לא יועברו נתוני אשראי לגבי לקוח לנותן אשראי (כגון: הבנק), אלא אם כן מתקיימים בין היתר:

- נתוני האשראי דרושים לנותן האשראי לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח או לשם הבטחת קיום תנאי העסקה;
- הלקוח נתן את הסכמתו המפורשת לכך שנתוני האשראי לגביו הכלולים במאגר יימסרו ללשכת אשראי לשם עריכת דוח אשראי שיימסר לנותן האשראי.

נותן אשראי רשאי לבקש מלשכת אשראי לקבל חיווי בשאלה אם לתת אשראי ללקוח לשם התקשרות בעסקת אשראי עם אותו לקוח, אם יידע את הלקוח על כך מראש.

במסגרת היערכות הבנק ליישום החוק מבוצעות בימים אלה פעולות לאיסוף מידע והעברתו למאגר הייעודי בבנק ישראל.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016 (ספר החוקים 2528)

החוק פורסם ביום 10 בפברואר 2016 והיה אמור להיכנס לתוקף ביום 10 באוגוסט 2016. מאחר ולבנקים נדרש זמן כדי להיערך ליישום החוק, נקבעו שני שלבים עיקריים ליישום: השלב הראשון שהחל ביום 8 בנובמבר 2016 מאפשר סליקה בין בנקאית של שיקים שהופקדו באמצעות הסולר. השלב השני, המתייחס לסליקת כל השיקים בשקלים חדשים, מתוכנן לביצוע ברבעון השלישי של שנת 2017.

מטרת החוק היא מעבר מסליקה פיזית של שיקים לסליקה אלקטרונית. מטרת הסליקה האלקטרונית היא ליעל את תהליך סליקת השיקים, להביא לחסכון בעלויות השינוע של השיקים ולייתר את הצורך בשמירת השיקים לתקופה של שבע שנים באחסון פיזי. יודגש כי הסליקה האלקטרונית מתייחסת אך ורק לשיקים שהופקדו לגביה בבנק הגובה או שהועברו לגביה בבנק הגובה בקובץ ממוחשב ולא בצורה פיזית. בשיקים ממוחשבים (לרבות במכשיר סולר) שהועברו לגביה מדובר רק על שיקים משורטטים ומודפסות או רשומות עליהם מילים האוסרות את העברתם.

מאחר וסליקת השיקים היא אלקטרונית והבנק הנמשך לא "רואה" את השיק פיזית, מוטלת על הבנק הגובה האחריות לבדוק היטב את השיקים ולוודא שלא בוצעו בהם שינויים אסורים, לרבות בדיקת הסבים, נכונותם ותקפותם. הפלט הממוחשב של הסריקה יהווה ראיה קבילה להוכחת אמיתות תוכנו בכל הליך משפטי, הנגיד יקבע בכללים הוראות לעניין סריקה ממוחשבת של שיק, הליך הפקת הפלט של השיק הממוחשב וכללים לעניין חובת שמירת שיקים ממוחשבים. הנגיד בהסכמת השר לביטחון הפנים יקבע את משך הזמן שעל הבנק לשמור את השיקים עצמם. הבנק אחראי כלפי לקוחו בגין כל נזק שייגרם כתוצאה מאי שמירת השיק עצמו.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות דוחות סטנדרטים לבקשת לקוח), התשע"ו-2016

הצו פורסם ביום 19 ביולי 2016 ונכנס לתוקף ביום 1 באוגוסט 2016. על פי הצו נחשב "שירות דוחות סטנדרטים לבקשת לקוח" (סעיף 2(א)(4)(א) לתעריפון ליחידים/עסקים קטנים) לשירות בר-פיקוח, ושיעור העמלה לא יעלה על 15 שקלים חדשים (במקום 36 שקלים חדשים בבנק, לפני כניסת הצו לתוקף). ליישום הצו אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ו-2016

התיקון לכללים פורסם ביום 19 ביולי 2016 ונכנס לתוקף ביום 2 באוגוסט 2016. על פי התיקון על הבנק לצרף, מיזמתו, לקוח שהוא אזרח ותיק או אדם בעל מוגבלות, למסלול העמלות הבסיסי, אם נגבה ממנו בגין עמלות בסיסיות (פעולות על ידי פקיד ופעולות בערוץ ישיר), סכום העולה על מחיר המסלול הבסיסי, בכל חודש במהלך תקופה של שנת כספים. מלקוח שסגר חשבון, אין לגבות עוד עמלה במהלך שישה חודשים מיום סגירת החשבון, בעד מסירת העתק אחד של הודעה שנשלחה בתקשורת ללקוח מכוח דין במהלך ששת החודשים שקדמו לסגירת החשבון. ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017

החוק אושר ביום 27 בינואר 2017 ונכנס לתוקף בהדרגתיות. החוק מנסה להגביר את התחרות במערכת הפיננסית באמצעים שונים: הבנק עשוי להתחייב, מתאריך 31 ביולי 2018, למכור לגופים פיננסיים שירותי מחשוב המשמשים אותו בעיקרם. בנוסף, לתקופה של שנתיים שתחילתן בתום 4 שנים מיום תחילת החוק, עשוי להיאסר על הבנק עיסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי חיוב. מיום 31 במרץ 2017 לא יסרב בנק סירוב בלתי סביר לבקשת לוואי למתן הסכמתו לשעבוד נוסף של נכס, נחות בדרגתו, לטובת נושה אחר. השעבוד השני ניתן למימוש רק בהסכמת הבנק, שלא יסרב סירוב בלתי סביר. מיום 31 ביולי 2018 יכול לקוח לבקש מהבנק כי מידע בדבר היתרה בעובר-ושב ימסר לגוף פיננסי לשם מתן אשראי, מדי יום או מדי תקופה ארוכה יותר. מיום 31 בינואר 2019 - לפני התקשרות של הבנק עם לקוח בחוזה כרטיס אשראי על הבנק להציג ללקוח פרטים לעניין כל המנפיקים הקשורים עם הבנק בהסכם הפצה ולעניין כרטיסי האשראי שלהם.

הבנק יאפשר ללקוח או למי שרשום במרשם המתנהל על פי החוק כנותן שירות להשוואת עלויות ושקילת ייפוי כוח מאת הלקוח, לצפות באופן מקוון במידע פיננסי הנוגע ללקוח, באמצעות סיסמה ייעודית, שתאפשר צפייה למידע בלבד, והכל מכניסתן לתוקף של התקנות שיסדירו את העברת המידע, שאינה מאוחר משישה חדשים מיום תחילתו של החוק.

הערכת ההשפעות של החוק על הבנק:

- כרטיסי אשראי
- הפרדת השליטה והבעלות של הבנקים הגדולים (בנקים אשר סך הנכסים המאזניים שלהם על בסיס מאוחד גדול מ-20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל) - מחברות כרטיסי האשראי, עשויה להוביל להגדלת היצע האשראי הצרכני. עם זאת, ייתכן שגם הביקוש לאשראי הצרכני יגדל במקביל, ולכן ההשפעה על מחיר האשראי אינה ברורה בשלב זה.
- השינויים המבניים בשוק כרטיסי האשראי צפויים להגביר את המאמצים השיווקיים שינקטו חברות כרטיסי האשראי בהנפקה ובהפצה של כרטיסי אשראי. מנגד, המגבלות שהוטלו על הבנקים הגדולים בנושאים אלה עשויות לתרום לצמיחת פעילות מזרחי טפחות במגזר משקי הבית.
- שיעבוד נוסף על נכס - תאגיד בנקאי לא יוכל לסרב לבקשת לווה לשעבד נוסף של נכס, נחות בדרגתו לטובת נושה אחר. בעקבות זאת, יתכן גידול בסיכון האשראי של לווים אלה.
- אספקת שירותי מחשוב ותפעולם - גופים פיננסיים יוכלו לפנות לבנקים המתפעלים שירותי מחשוב לטובת רכישת שירותי מחשוב. קבוצת מזרחי טפחות תבחן אפשרות למנף את תשתית מערכת הליבה בבנק יהב למתן שירותי מחשוב לבנקים ולגופים פיננסיים אחרים.
- סליקת כרטיסי אשראי - שוק הסליקה מצוי כיום בשליטתן הבלעדית של חברות כרטיסי האשראי. המלצות הוועדה והוראות בנק ישראל צפויות לתרום להגברת התחרות בתחום סליקת כרטיסי האשראי בזכות הסרת חסמי ההון, חסמי הטכנולוגיה וחסמי הרגולציה. בעקבות שינויים אלו, העשויים להביא לכניסה של סולקים חדשים, הבנק יבחן אפשרות ליצירת שיתופי פעולה בתחום הסליקה.
- שירותי מידע וייזום פעולות - צד הצרכן - הוראת החוק עשויה להוביל לצמצום פערי המידע ולהגברת יכולת הצרכנים בבחירה בין חלופות פיננסיות שונות. חיזוק יכולת הצרכן מגבירה את חשיבות הערך המוסף הניתן ללקוחות בהיבטי שירות מקצועי ויחס אישי. קבוצת מזרחי טפחות פועלת לבסס את מעמדה כמובילה בתחום הקמעונאי, בין היתר, באמצעות חיזוק הסינרגיה עם בנק יהב ליצירת אסטרטגיה דו-ראשית: מוטת שירות ומוטת מחיר.

יודגש כי, בשלב מוקדם זה, לא ניתן לאמוד את השפעת החוק על התוצאות העסקיות.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן, ביחד-הנחות) שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

שינוי בשיעור מס ערך מוסף ומס חברות

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את הצעת החוק להפחתת שיעור מס החברות לשיעור של 25% החל מיום 1 בינואר 2016.

ביום 21 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית התשע"ז-2016. החוק קבע כי יופחת שיעור מס החברות בשנת 2017 ב-1% והחל משנת 2018 ואילך ב-2%, כך שהוא יעמוד בשנת 2017 על 24% והחל משנת 2018 על 23%.

הצעות חוק

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידיים הבנקאיים ובכללם הבנק. למועד הדוחות הכספיים הצעות אלה נמצאות בשלבי חקיקה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל ודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה מחייבות.

שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנת 2016

ביום 12 בפברואר 2017 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנת 2016. לפרטים נוספים בדבר הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנת 2016 ראה ביאור 1 ג. 6) בדוחות הכספיים.

התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התווית תוכנית רב שנתית להתייעלות בכפוף להקלות בהלימות הון

ביום 12 בינואר 2016 התקבל מכתב המפקחת על הבנקים בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. על פי המכתב על דירקטוריון בנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות (להלן-"תכנית התייעלות").

תכנית התייעלות תקבע פעולות ספציפיות בטווח של חמש השנים הבאות וכן, עקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר. התכנית תשקף מחויבות ארוכת טווח להתייעלות ולניהול הוצאות אקטיבי ושוטף, המתאימים לסביבה הכלכלית והטכנולוגית הנוכחית.

תכנית התייעלות תכלול יעדי ביניים מוגדרים היטב, בתדירות לפחות שנתיים, ואמצעי מעקב ופיקוח של הדירקטוריון אחר העמידה בתכנית וביעדי הביניים.

בנק העומד בראש קבוצה בנקאית יתווה תכנית התייעלות המביאה בחשבון התייעלות ברמת הקבוצה. על מנת לעודד יישום תכנית התייעלות, הפיקוח יאשר לתאגיד בנקאי הקלות בנושא הלימות הון, כמפורט להלן, בכפוף לעמידה בתנאים הבאים:

- לבנק תכנית התייעלות הכרוכה בעלויות מוגדרות (עלויות שהתאגיד הבנקאי יישא בהן לצורך ביצוע התכנית הרב-שנתית, למשל, עבור תכנית פרישה מרצון רב-שנתית או שינוי בקווי פעילות);
- הבנק הראה, באופן שהניח את דעת הפיקוח, כי ההקלות ישמשו לצורך ביצוע תכנית התייעלות ולא ישמשו מטרות אחרות; וגם
- הבנק עומד ביעדי הביניים להתייעלות. בנק אשר לא יעמוד ביעדי התייעלות לא ימשיך ליהנות מההקלות.

בהתאם לאמור לעיל, בנק אשר יעמוד בתנאים שפורטו, יקבל דחיה במועד העמידה ביעדי הלימות הון שהמפקחת על הבנקים קבעה לו. ההקלה תהיה בגובה השפעת הקיטון הצפוי במועד אישור התכנית בהון הרגולטורי בגין העלויות המוגדרות כאמור לעיל. הדחיה תהיה לתקופת זמן של חמש שנים ותיפרס בקו ישר.

הטיפול החשבונאי בהתייעלות ארוכת טווח הכוללת תכנית פרישה מרצון

כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, אשר אומצו להוראות הדיווח לציבור, מגדירים באיזה מצבים ההשפעה של עדכון ההתחייבות לזכויות עובדים נזקפת לרווח כולל אחר ובאיזה מצבים היא נזקפת לדוח רווח והפסד.

בהתאם לכך, במצבים רבים על בנק לרשום את ההשפעה של עדכון ההתחייבויות לפנסיה ופיצויים של העובדים, כתוצאה מהפעולות הספציפיות שנקבעו בתוכנית התייעלות לטווח של חמש השנים הבאות ועקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר, כ"רווחים והפסדים אקטואריים" הנזקפים לרווח כולל אחר. רווחים והפסדים אלה יזקפו לדוח רווח והפסד על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים.

בנק נדרש לשמור התחייבות לזכויות עובדים שתשקף את אומדן המענקים העודפים שצפוי שיוולמו לעובדיו בתוכנית התייעלות לחמש השנים הקרובות ובטווח הארוך יותר בעתיד. לעתים קרובות אומדן זה מבוסס על נתונים בדבר מענקים עודפים ששולמו בפועל בעבר, כשהם מותאמים לנסיבות במועד הדיווח. למרות שאומדן הפרישות לטווח הארוך יותר מתבסס על ניסיון העבר בפועל, כשהוא מותאם לעקרונות התייעלות נקבעו לטווח הארוך יותר, בנק אינו נדרש להניח כי המענקים העודפים שצפויים בחמש השנים הקרובות מייצגים בהכרח את המענקים העודפים שצפויים בטווח הארוך יותר.

ביום 27 בדצמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות שהומלצה על ידי הנהלת הבנק לפיה תתאפשר פרישתם המוקדמת של כ-300 עובדים במהלך השנים 2017-2021, בתנאים מוטבים.

הנהלת הבנק מקיימת משא ומתן עם ועד העובדים בעניין תכנית הפרישה ובשלב ראשון החלה ביישום התוכנית בחטיבת הטכנולוגיה בע"מ עד להגעה להסדר עם ועד העובדים בבנק.

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית בגין תכנית התייעלות שנרשמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016, מסתכמות ב-286 מיליוני שקלים חדשים, כאשר העלות נטו ממס בסכום של 188 מיליוני שקלים חדשים נזקפה להון העצמי (במסגרת הרווח הכולל האחר).

בהתאם למכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל, אישר הפיקוח על הבנקים הקלה הונית בקשר עם התוכנית. הבנק מיישם את ההקלה הונית באופן שבו ההון הפיקוחי המשמש לחישוב הלימות הון יותאם (יוגדל) וההשפעה הונית (קיטון של 0.14%) של התייעלות תיפרס בקו ישר משנת 2017 לתקופה של חמש שנים.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 4 בינואר 2017 אישרה Standard & poors Maalot (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilAAA, תחזית דירוג "ציבה".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של ilAA+. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג שטרי ההון הנדחים, אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראת המעבר של באזל III הוא ilA+.

דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilAA-.

ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופק הדירוג ל"ציב" מ"שלילי".

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים:
אנשים פרטיים, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי. פעילות הבנק בחוץ לארץ תוצג בנפרד.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות ללקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים וניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל "אנשים פרטיים - הלוואות לדירור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן תיאור תמציתי של מגזרי הפעילות הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.
בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.
עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.
עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.
עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.
גופים מוסדיים - המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, בהתאם להגדרות המפקח על הבנקים.
ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.
פעילות חוץ לארץ - מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.
המידע הכספי בדוח הדיסקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.
בנוסף, נכלל בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".
מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה". יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת החלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחות בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

להלן תמצית ההבדלים:

- מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שייך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה. לעומת זאת פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.
- קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שייך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.
- יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית או השתייכות לאותה קבוצת לווים.
- הבדלים נוספים באים לידי ביטוי בהגדרת הבנק לבנקאות הפרטית, אופן טיפולו בגופים מוסדיים, פעילות עסקית המשויכת למגזר הניהול הפיננסי והבדלים נוספים הנובעים מההגדרות המפורטות לעיל.
- השוני בהגדרות בא לידי ביטוי בעיקר במגזרים הבאים:
 - לקוחות פרטיים עם תיק נכסים פיננסיים בבנק הנמוך מ-3 מיליוני שקלים שסווגו למגזר בנקאות פרטית בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, סווגו למגזר משקי בית בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
 - עסקים זעירים וקטנים, שסווגו למגזר בנקאות פרטית בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בהתבסס על שיוכם ליחידה הארגונית האחראית, סווגו למגזרים העסקיים הפיקוחיים בהתאם להגדרות לעיל בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

- לקוחות עסקיים שסווגו למגזר העסקי או למגזר המסחרי בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בהתבסס על שיוכם ליחידה הארגונית האחראית, סווגו למגזר עסקים זעירים וקטנים בהתאם לקריטריונים שפורטו לעיל בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
- גופים מוסדיים שסווגו למגזר העסקי או למגזר ניהול פיננסי בגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, סווגו למגזר גופים מוסדיים בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

חריגים לסיווג לקוחות עסקיים בהתאם למחזור פעילות

בהתאם לקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל מסווג הבנק לקוחות עסקיים למגזרי פעילות שלא על פי מחזור פעילותם במקרים הבאים:

- כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי וחבות הלקוח קטנה מ-300 אלפי שקלים חדשים, מסווג הלקוח למגזר הפעילות הפיקוחי המתאים לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק. סיווג זה יעשה בהתאמה לקטגוריות מחזור ההכנסות לעיל כאשר סך הנכסים הפיננסיים יוכלו ב-10 לצורך סיווגים כאמור.
- כאשר לדעת הבנק, מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף פעילותו וסך המאזן של הלקוח גדול מ-100 מיליוני שקלים חדשים, מסווג הבנק את הלקוח למגזר עסקים גדולים. סיווג באופן זה מבוצע למשל בענף הנדל"ן. כאשר סך המאזן נמוך מ-100 מיליוני שקלים חדשים ומחזור ההכנסות אינו מייצג כאמור, יסווג הלקוח, בדרך כלל, כדלקמן:
 - עסקים זעירים וקטנים - סך הנכסים במאזן הלקוח נמוך מ-50 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים בינוניים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-50 מיליוני שקלים וקטן מ-215 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים גדולים - עסקים שסך הנכסים במאזן הלקוח גדול או שווה ל-215 מיליוני שקלים חדשים.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות והוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות (מחיר המעבר), כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מחויב גם בפרמיה העודפת הגלומה בעלות גיוס מכשירי הון כשירים להלימות הון. זאת על פי ההון המיוחס לפעילותו. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. מחירי המעבר לאשראי ופיקדונות דומים. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע של נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
- בחישוב נכסי הסיכון המיוחסים לכל מגזר, "מומרים" חשיפות אשראי חוץ מאזני לשווה ערך אשראי, לפי מקדמים שנקבעו בהוראות המדידה של הלימות הון.
- בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
- רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
- הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.
- הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפי הבנק, מועמסות על לקוחות הסניף באמצעות מפתחות העמסה המביאים לידי ביטוי את נפח הפעילות של הלקוח ומספר הפעולות בחשבון. בהמשך, מבוצעת התחשבות נוספת (בינמגזרית) במסגרתה מועמסות חלק מההוצאות הישירות של הסניף על הלקוחות ממגזרי הפעילות שאינם קמעונאיים.
- ההתחשבות הבינמגזרית משקפת את העובדה שהסניף משרת גם לקוחות שאינם קמעונאיים. התחשבות זו מוצגת במסגרת ההוצאות/ההכנסות הבינמגזריות בביאור.
- הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות לפי בסיסי העמסה המביאים בחשבון את חלקה היחסי של ההוצאה למגזר.
- לעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות למגזר פעילות ספציפי ולעיתים ניתן לייחס הוצאות מטה מסוימות בהתאם להערכה קיימת על חלוקת המשאבים המוקצית לכל מגזר.
- כאשר לא ניתן לייחס את הוצאת המטה, הן תועמסנה לפי שקלול של נפח ופעולות מחשב כאמור לעיל. במסגרת הזו, הוצאות המחשב הנוגעות באופן ישיר למגזרי פעילות ספציפיים מיוחסות לאותם המגזרים, והוצאות מחשב אחרות מועמסות על מגזרי הפעילות לפי מספר עובדים.
- ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שיעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
- התשואה להון מחושבת כחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.
- יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שיוכו ספציפית ללקוחות.
- הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה") והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר משקי הבית והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

בנקאות ופיננסים

עיקר השירותים הניתנים במסגרת זו:

- **אשראי וחשבונות עובר ושב:** מסגרת האשראי לפעילות בעובר ושב נקבעת בהתאם לצרכי הלקוח, לרמת הכנסתו ולשיקול דעת הבנק, המבוסס בין היתר על מודלים כלכליים. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 325, לא מתאפשרת חריגה מהמסגרות שנקבעו.
- **השקעות:** מתן שירות ללקוחות בתחום ההשקעות, כגון: פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.
- **הלוואות:** הלוואות למטרות שונות ובהן הלוואות שאינן למטרת רכישת דירה כנגד שעבוד דירת מגורים והלוואות אחרות לתקופות שונות ובתנאים מגוונים.
- **מימון רכישת כלי רכב:** פעילות בתחום הלוואות לרכישת רכב חדש מהיבואן, במסגרתה פועל הבנק בשיתוף עם מספר יבואני רכב.

משכנתאות

שירותים עיקריים בתחום המשכנתאות:

הלוואות מכספי הבנק - הלוואות מכספי הבנק ובאחריותו, ניתנות לרכישה/בניה/הרחבה/שיפוץ של נכס מקרקעין, וכן הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים. הלוואות ניתנות לתקופות ארוכות של עד 30 שנה, בהתאם לסוג הלוואה וליכולת ההחזר של הלווה.

הבנק נותן אשראי במגזרי הצמדה שונים ומציע "משכנתא משולבת" - הלוואה המשלבת בין מגזרי הצמדה וסוגי ריבית שונים. המשכנתא המשולבת מאפשרת לבנק לנהל סיכונים תוך שמירה על רווחיות, ומאפשרת ללקוח פיזור סיכון. בשנת 2016 חל גידול בהיקף הלוואות במגזר הלא צמוד. בנוסף, על רקע מגמת הירידה בריבית בנק ישראל ושיעורה הנמוך, חל גידול בחלקן של הלוואות בריבית קבועה במסלול הלא צמוד והצמוד למדד. לפרטים בדבר הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור, ראה להלן במסגרת התפתחויות מהותיות בחקיקה במגזר.

שירותים במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון - בנוסף לפעילות הבנקאית של מתן אשראי מכספי הבנק, מהווה הבנק זרוע ביצוע של המדינה למתן שירותים לאוכלוסיית זכאי משרד הבינוי והשיכון. שירותים אלו כוללים הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון, לרבות הלוואות מקום ומענקים מותנים. במסגרת תחום זה, מטפל הבנק, בנוסף לשירות הבנקאי המקובל, במכלול הצדדים המנהלתיים הנדרשים לשירות זכאי משרד הבינוי והשיכון, כגון הנפקת תעודת זכאות. ההחלטה באיזה בנק תמומש הזכאות נתונה בידי הלקוח נוטל המשכנתא. הריבית בהלוואות הניתנות במסגרת תוכניות הסיוע נקבעת בחוק הלוואות לדיור.

בנוסף להלוואות הרגילות במסגרת תוכניות הסיוע, קיים הסדר של מתן אשראי, שמטרתו לעודד רכישת דירות חדשות בישובים מסוימים אשר למדינה יש עניין באכלוסם ("הלוואת מקום") וכן סיוע מיוחד הניתן לרוכשי דירות במסגרת תוכנית "מחיר למשתכן".

ההתקשרות בין הבנק והמדינה למתן הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע לרבות התמורה לבנק, מוסדרת בשני הסכמים, משנת 2004 ומשנת 2008. תוקף הסכמים אלו מוארך מידי שנה.

הכנסות הבנק בגין כלל פעילות הלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2016 בכ-41 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לכ-54 מיליוני שקלים בשנת 2015 וכ-56 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2014.

לפרטים בדבר ההסכם בין משרד האוצר לבין הבנקים למתן הלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה מכספי הבנק ועל אחריותו, ראה ביאור 26 ג.18.

שיווק ביטוחים (ביטוח אגב משכנתא)

הרוב המכריע של הלווים מבטוחים בפוליסות ביטוח חיים בקשר להלוואה, והנכסים המשמשים כבטוחה מבטוחים בביטוח נכס. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, ביטוחי חיים וביטוחי מבנה אגב הלוואה לדיור משווקים על ידי סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק (טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ), שפעילותה נפרדת מפעילות הבנק והיא מוגבלת רק לתיווך בביטוח מבנה, לרבות נזקי מים, ובביטוח חיים אגב הלוואה הניתנת על ידי הבנק. הלווים בוחרים בחלקם לערוך ביטוחיהם באמצעות סוכנות הביטוח של הבנק וחלקם באמצעות הסדרי ביטוח אחרים. כדי לשמור על ההפרדה הנדרשת בין פעילות המשכנתאות ופעילות הביטוח, לצורך רכישת הביטוחים מסוכנות הביטוח של הבנק, הלקוחות נדרשים ליצור קשר ישיר עם הסוכנות לרבות באמצעות עמדות ייעודיות המקושרות ישירות לסוכנות הביטוח אשר הוצבו בסניפי הבנק.

להלן הכנסות הבנק מביטוח אגב משכנתא (במיליוני שקלים חדשים):

2014	2015	2016	
96	93	96	ביטוח חיים
21	15	15	ביטוח נכסים
117	108	111	סך הכנסות ממכירת ביטוח

ביטוח חיים - הגידול בשנת 2016 בהכנסות ביטוח חיים נובע בעיקר מגידול בתיק. ביטוח נכסים - בשנת 2016 חל גידול בתיק אשר הביא לגידול בהכנסות. מנגד, הקטנת העמלה המשולמת לסוכנות הביטוח והקטנת תעריף הפרמיה לביטוח מבנים ללקוחות על פי קביעת משרד האוצר הובילה לקיטון בהכנסות כך שבסך הכל ההכנסות בשנת 2016 הסתכמו לסך של כ-15 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לשנת 2015.

שוק ההון

במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, וכן מתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך המוחזקים על ידי הלקוחות (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות ועוד). כמו כן, הבנק נותן שירותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול קופות גמל.

כרטיסי אשראי

כרטיס האשראי הינו אחד מאמצעי התשלום המרכזיים במשק. במסגרת הפעילות במגזר משקי הבית, מוצעים ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי. הבנק מציע ללקוחותיו את כל סוגי כרטיסי האשראי הקיימים במשק הישראלי ופועל בתחום מול חברות כרטיסי האשראי ישראל, כאל ולאומי קארד. הבנק מציע ללקוחותיו כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות אלה, בעת פתיחת חשבון פרטי בבנק, ובהתאם לבקשת הלקוח. כמו כן, לבנק מספר מוצרים בתחום כרטיסי האשראי: "הכרטיס": כרטיס אשראי של מזרחי טפחות המשמש מועדון לקוחות ייחודי לבנק. הכרטיס כולל מבצעים ייחודיים ופעילות ממוקדת בתחום ההטבות הצרכניות והבנקאיות.

לפרטים בדבר הסכם עם קבוצת כ.א.ל, בין היתר בעניין הנפקה של כרטיס ממותג, ראה ביאור 26 ג.13 לדוחות הכספיים. "כרטיס אשראי טפחות": מטרת המוצר לסייע, הן במכירת הלוואות המשכנתא, והן בעידוד פתיחת חשבונות עובר ושב. המוצר מאפשר הקצאת מסגרת אשראי, בהסתמך על יכולת ההחזר של הלקוח ועל הנכס המשועבד כבר לבנק, באמצעותה יוכל הלקוח לממן הוצאות נוספות הכרוכות ברכישת הדירה (ריהוט, שיפוצים וכד') או בכל פעולה אחרת.

כרטיס אשראי "שוטף" ללקוחות טפחות: במסגרת פעילות הסינרגיה בבנק, מוצע כרטיס אשראי המבוסס על פלטפורמת "הכרטיס" ומיועד ללקוחות אשר נטלו משכנתא בבנק ואינם מנהלים חשבון עובר ושב פעיל בבנק. הלקוחות נהנים מההטבות השונות של מועדון "הכרטיס", כאשר החיובים החודשיים מועברים לבנק באמצעות הוראה לחיוב חשבוננו הפעיל של הלקוח בבנק אחר.

כרטיס אשראי "סטודנט חופשי": הכרטיס מעניק לסטודנט אשראי הניתן לשימוש לצרכים שונים. האשראי במסגרת הכרטיס ניתן לניצול במשך 3 שנים, והוא נושא ריבית אטרקטיבית על הסכום שנוצל בפועל; מאפשר גמישות בהחזרי האשראי; וכולל אפשרות לפירעון מוקדם ללא עלות ללקוח.

שירותים ייחודיים הניתנים בבנק ללקוחות המגזר

השירותים הייחודיים המרכזיים שמציע הבנק הינו הפעילות במסגרת "הבנקאות ההיברידית", המאפשרת ללקוח גישה ישירה ונוחה לבנקאי האישי באמצעות מגוון אמצעים טכנולוגיים זמינים. כחלק ממהלך הבנקאות ההיברידית, המוקד הטלפוני הפך למרכז בנקאות המורכב מ-13 אשכולות. בהמשך לכך, גובשו צוותים ("צוותי סניף"), אשר כל אחד מהם משויך ל-8-9 סניפים במרחבים השונים. צוותים אלו מהווים חלק בלתי נפרד מהסניפים אליהם הם משויכים. בהתאם לכך, יכולים לקוחות הבנק להגיע ישירות אל הבנקאי שלהם בסניף, או לאחד מחברי צוות הסניף, באמצעות ערוצי התקשורת השונים, ועל פני 12 שעות פעילות, החל מהשעה 8:00 בבוקר ועד השעה 20:00 בערב. כמו כן, במסגרת מגזר משקי הבית מציע הבנק ללקוחותיו

שירותים, המביאים לידי ביטוי את היתרונות משילוב המוצרים השונים המוצעים על ידו ללקוחותיו ומתוארים לעיל. הבנק מציע הטבות שונות בתחום העובר ושב והאשראי ללקוחות נוטלי משכנתאות, במטרה לעודד לקוחות אלה לנהל חשבון עובר ושב בבנק. בנוסף, מציע הבנק הטבות בתחום המשכנתאות ללקוחות בעלי חשבונות עובר ושב בבנק, במטרה לעודד לקוחות אלו ליטול משכנתאות באמצעות הבנק. ההטבות הרלוונטיות הוחלו גם על לקוחות בנק יהב, בהתאם לפעילותם ולמאפייניהם.

השירותים הייחודיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר משקי הבית כוללים הן שירותים בתחום הבנקאות הקמעונאית והן שירותים בתחום המשכנתאות כדלהלן:

"חשבון פריוריטי": ליווי בנקאי צמוד בהתאמה אישית.

חשבון מנהלים: המותג הייחודי "חשבון מנהלים", שהושק בשנת 2007, מציע לאוכלוסייה פרטית שירות מועדף בניהול החשבון, הצעות ערך בנקאיות, הטבות פיננסיות ושירותים חוץ בנקאיים. לרשות הלקוח עומדים יועצים מקצועיים בתחום הייעוץ הפיננסי, הייעוץ הפנסיוני וייעוץ בנושא המשכנתאות.

"אוברדרפט בלי ריבית": קיזוז יתרות חובה כנגד יתרות זכות של הלקוח במהלך החודש, שירות הניתן ללקוחות נבחרים. **הטבות לבעלי משכנתא:** הטבות ייחודיות, המוצעות לקבוצות מסוימות של לקוחות בעלי חשבון בבנק, שלהם משכנתא. ההטבות כוללות העמדת מסגרת אשראי ללא ריבית בחשבון עובר ושב, וכן ריבית על יתרת זכות עד לגובה ההחזר החודשי של המשכנתא. ההטבה ניתנת בכל חודש, בכפוף לעמידת הלקוח באותו חודש בתנאי התכנית. **יעוץ פנסיוני:** הבנק מעניק יעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים, הן לשכירים והן לעצמאיים, על בסיס מודל הייעוץ הנתמך במערכת מחשב שפותחה בבנק. הייעוץ ניתן על ידי יועצים פנסיונים מוסמכים הנותנים יעוץ אובייקטיבי.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

פעילויות השיווק וההפצה של המוצרים והשירותים במגזר משקי הבית מבוצעות ככלל, באמצעות מערך הסניפים של הבנק ובאמצעות הערוצים הישירים.

בבנק פועלים משווקי משכנתאות בפריסה ארצית, על בסיס גיאוגרפי. תפקיד המשווקים, לאתר קהלי יעד במרחב הגיאוגרפי שלהם, להגדיל חשיפה של קהלים אלה למוצרים ושירותים של הבנק, וכן להביא למיצוי מירבי את הפוטנציאל השיווקי של קהלים אלה. המשווקים מעניקים לבנק יתרון יחסי בשוק תוך שימת הלקוח במרכז, בהתאם לאסטרטגיה אותה מוביל הבנק בשנים האחרונות.

המשווקים פועלים בארבעה מעגלים מרכזיים:

- פעילות ישירה מול גורמי נדל"ן - לצורך קבלת לקוחות פוטנציאליים.
- פעילות מול לקוחות קצה - קשר פרואקטיבי מול לקוחות משכנתא ועובר-ושב פוטנציאליים.
- פעילות סינרגיה מול לקוחות פרטיים - מימוש פוטנציאל הסינרגיה של לקוחות המשכנתא.
- פעילות סינרגיה מול לקוחות עסקיים ולקוחות MM - עסקים, מפעלים, וועדי עובדים וכדומה.

סניפי הבנק במסגרת הקבוצה פועלים 184 מרכזי עסקים, סניפים, שלוחות ונציגויות בפריסה ארצית, ובתוכם 45 סניפי יהב. בהתאם לאסטרטגיית הצמיחה של הבנק, נמשכת הרחבת הפריסה הסניפית בדגש על סביבות עתירות עסקים וכן לערים וליישובים של שני מגזרי אוכלוסייה מובחנים שבהם הבנק שואף לצמוח - המגזר הערבי והמגזר החרדי.

הערוצים הישירים: בהתאם לתפיסת הבנקאות ההיברידית הייחודית לבנק המקשרת בין הערוצים הישירים לבין הבנקאי האישי של הלקוח, להלן הערוצים הישירים המרכזיים שמפעיל הבנק:

- מרכז הבנקאות: צוות הסניף במרכז הבנקאות מגבה את הבנקאים בסניפים, מבצע פעולות ומוסר מידע ללקוחות הבנק כחלק מהשירות ההיבריד המשובל הניתן ללקוחות. השירות ניתן מסביב לשעון - 24 שעות ביממה (למעט שבתות וחגים).
- במרכז הבנקאות מבצעים מכירה מתוך שירות של "הלוואות ברגע", הוראות קבע, וכרטיסי אשראי, כמו כן מבצעים מהלך שימור לקוחות בתחום כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים.
- מרכז המשכנתאות: נמצא בלב העשייה בתחום המשכנתאות ומבצע ללקוחות מגוון פעולות הקשורות לתחום, בין היתר, הגשת בקשה ומתן ייעוץ לגבי הלוואה לדיור, קבלת מידע על הלוואה קיימת וביצוע הסדרים ותשלומים בהלוואות בפיגור. שירות הבנקאות ההיברידית בתחום המשכנתאות הורחב במהלך שנת 2015 לכל סניפי הבנק.
- מרכז המכירות: נועד לתמוך ביכולת המכירה של סניפי הבנק במסגרת קמפיינים שיווקיים לגיוס לקוחות המופנים ישירות אליו, או במסגרת שיחות מכירה. בנוסף, מטפל המרכז במכירת כרטיסי אשראי, מחזור משכנתא מבנק אחר ללקוחות הבנק, מכירת הלוואות רכב ומניעת נטישה.
- בשנת 2017 צפוי הבנק להעמיק את פעילות מחזור המשכנתא ללקוחות מסחריים, הטיפול במניעת נטישה, ולהפעיל מחדש חשבונות שנפתחו ואינם פעילים, וכן לשפר את שעורי המיצוי בכל תחומי הפעילות באמצעות חיזוק הממשק עם סניפי הבנק.
- מרכז ההשקעות: מעניק מענה מקצועי, מיומן ומהיר ללקוחות שוק ההון בביצוע פעולות וייעוץ השקעות בין השעות 7:00 ועד 24:00, ומשלב הכשרת יועצי השקעות לשיבוץ בסניפים. בנוסף, עוסק המרכז בגיוס לקוחות חדשים בתחום הפאסיבה, תוך תמיכה במיצוי קמפיינים של השקעות. המרכז מפעיל שלוחה של חדר עסקות ונותן ללקוחות הבנק שרותי מטבע חוץ וניירות ערך זרים.

- שירות האינטרנט: מאפשר קבלת מידע בנקאי וביצוע פעולות בחשבון במגוון המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות לקוחות הבנק בעלות מופחתת. השירות זמין 24 שעות ביממה.
- בשנת 2016 השיק הבנק אתר חדש בתחום המשכנתאות ושדרג את האפליקציה ללקוחות קיימים. הצגת נתוני תחום משכנתאות נעשית בממשק משתמש מתקדם ונוח ללקוחות. כיום יכולים לקוחות המצטרפים לשרות לקבל מידע רב ערך לרבות: מידע מפורט על הלוואת המשכנתא (כולל תצוגה גרפית), פרטי הנכסים המשועבדים לטובת הלוואות המשכנתא, היסטוריית התשלומים של הלוואות המשכנתא, פרטי ביטוח חיים ונכס כפי שרשומים במערכת הבנק, מידע סביבתי מקיף, מחירוני דירות ניתוחי שוק מאתר "מדלן". בנוסף הלקוחות יכולים להפיק באופן עצמאי מסמכים וטפסים שימושים ישירות מהאתר.
- האתר החדש מאפשר "שירות התכתבות מאובטחת ללקוחות הנמצאים בתהליך קבלת משכנתא. שרות זה משדרג את חווית השרות ומחזק את הקשר האישי בין נוטלי המשכנתאות והבנקאי האישי שמטפל בבקשתם. השרות מאפשר ליווי צמוד של הלקוח לכל אורך שלבי התהליך עד לביצוע המשכנתא, הרחבת ערוצי התקשורת, לרבות אמצעי להעברת מסמכים קלה ונוחה ביו הלקוח והבנקאי בסניף.
- בשנת 2017 צפוי הבנק להרחיב את השירותים הדיגיטליים המוצעים ללקוחות עסקיים.
- אפליקציה בסלולר: מאפשרת קבלת מידע בנקאי וביצוע פעולות באמצעות גלישה סלולארית במכשירי טלפון חכמים.
- בשנת 2016 הרחיב הבנק את האפשרות להפקדת שיקים בסלולר גם לשיקים של בנקים אחרים.
- אפליקציית "טפחות עד הבית": בשנת 2016 השיק הבנק אפליקציה מתקדמת מסוגה ללקוחות המתעניינים בקבלת משכנתא. האפליקציה כוללת בין היתר: סיוע בבניית תכנית למימון קניית הדירה - מידע מקיף ועדכני על השכונות השונות, כולל עסקאות שבוצעו לאחרונה, מחירי דירות, תשואה משכירות, מדדים חברתיים, רמת החינוך ועוד, אפשרות לצילום ותיעוד דירות על ידי הלקוח מחשבון משכנתאות ידיו, ושרות התכתבות עם בנקאי משכנתאות.
- שירות תיבת הודעות: קבלת הודעות מהבנק על הפעילות בחשבון באמצעות תיבת הודעות אישית באתר האינטרנט של הבנק.
- השירות הסלולרי: הפצת מידע בנקאי ופיננסי באמצעות טלפון סלולרי.
- השירות הטלפוני הממוחשב: השירות, הפעיל 24 שעות ביממה, ניתן ללקוחות המזדהים באמצעות סיסמא אישית, במסגרתו מקבלים מידע ממוחשב לשאלות הנפוצות.

אסטרטגיה עסקית

- אסטרטגיית השירות בבנק מזרחי טפחות נשענת על ההבנה כי קשר אישי ואנושי עם בנקאי בעל רמת מקצועיות ושירותיות גבוהה נמצא בליבת הצרכים של הלקוח. הפריסה הסניפית של הבנק מהווה עוגן מרכזי ליצירת הקשר האישי עם הבנקאי, שחייב להיות מלווה בסביבה טכנולוגית-דיגיטלית עדכנית ויעילה.
 - הבנק רואה חשיבות להמשך הפיתוח של מגזר משקי הבית ומתכוון לשמור ולבסס את מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי. להלן עיקרי היעדים בתחום משקי הבית והאסטרטגיה העסקים הנגזרת מיעדים אלו:
 - גידול בנתח השוק במשקי הבית באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות, בעיקר מקרב לקוחות המשכנתאות כפלטפורמה להשגת הגידול בנתח השוק ובהכנסה.
 - שמירה על הובלה בשוק המשכנתאות תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה, על ידי מתן הצעות ערך ללקוח, המבוססות על סינרגיה בין הפעילות בתחום המשכנתאות, הפעילות המסחרית והפעילות בתחום הפנסיוני.
 - הרחבת הפעילות בסניפים והפיכת כלל הסניפים ליחידות מכירה של פעילות בנקאית מסורתית ושל פעילות משכנתאות, תוך ביצוע מכירה צולבת ללקוחות.
 - המשך פיתוח מוצרים המיועדים לפלחי אוכלוסייה ממוקדים, במטרה להגדיל את היקפי הפעילות.
 - מינוף הקשר בין פעילות מגזר הבנקאות העסקית בענף הבניה והנדל"ן לבין מגזר המשכנתאות. במסגרת זו מושם דגש על מיצוי מקסימאלי של שווק משכנתאות לרוכשי דירות בפרויקטים המוקמים על ידי לקוחות הנדל"ן.
 - הגדלת נתח השוק של הבנק במגזר הערבי, במגזר החרדי ובלקוחות הגיל השלישי.
- מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן - הנחות) שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. הנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי ושוק ההון

מספר המתחרים העיקריים במגזר משקי הבית הינו כמספר הבנקים הפועלים במשק, כאשר ההתייחסות המרכזית הינה לקבוצת חמשת הבנקים המסחריים. בשנים האחרונות מצוי שוק הבנקאות הקמעונאית בתחרות עזה בין הבנקים. ככלל, ניתן לציין, כי מוצרי מגזר משקי הבית המוצעים על ידי כלל הבנקים הינם דומים, לכן מתמקדת התחרות בטיב השירות, בשיעורי המרווחים ובעמלות המשלמות על ידי הלקוחות.

במהלך שנת 2016 נמשכה תופעת סגירת סניפים וצמצום עמדות טלרים בסניפים של חלק מהבנקים במערכת תוך הפניית הלקוחות לפתרונות דיגיטליים. כתוצאה מכך, חוקקה הכנסת באוגוסט 2016 את הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 22) התשע"ו-2016 ולפיה תאגיד בנקאי המבקש לסגור סניף קבוע יידרש לקבל אישור מהמפקח על הבנקים וזאת לאחר שיגיש בקשה מנומקת בכתב על כך.

בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של גופים חוץ בנקאיים, בעיקר חברות ביטוח וחברות כרטיסי אשראי, הפונים גם הם לפלח אוכלוסייה זה בהצעות למתן אשראי. חברות כרטיסי האשראי, בשיתוף רשתות קמעונאיות ואחרות, פועלות גם להנפקת כרטיסי אשראי ישירות ללקוח שלא באמצעות הבנק. פירוט בדבר חסמי הכניסה והיציאה ראה להלן.

בתחום שוק ההון ניתן למנות בין המתחרים, בנוסף לחברות הביטוח, גם את בתי השקעה הפרטיים.

בחודש ינואר 2017 אישרה הכנסת את החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל. החקיקה כוללים, בין היתר, הפרדת השליטה בחברות כרטיסי האשראי של שני הבנקים הגדולים כולל הוראות והגנות ינוקא לחברות כרטיסי האשראי שיופרדו; הוראות לעניין הקמת תשתית מחשוב וחובת מכירה של שירותי מחשוב ותפעולם, וכן השכרת מקרקעין המשמשים לצורכי שירותי המחשוב ותפעולם המשמשים בעיקרם את הבנק; הוראות לפיהן סולק יחויב לאפשר סליקה של סולק מתארח באמצעותו לפי הכללים שיקבעו על ידי הנגיד ובהסכמת שר האוצר; וכן הוראות לעניין סולק מתארח וסולק מאגד. בנוסף נקבעו הוראות לעניין שירותי השוואת עלויות פיננסיות.

משכנתאות

עיקר פעילות המשכנתאות בישראל מתבצעת באמצעות עשרה בנקים הפועלים בתחום. הבנק, מזה עשרות שנים, הינו הבנק המוביל במגזר המשכנתאות, הן בהיקפי מתן האשראי והן ביתרת תיק האשראי. בהתבסס על נתוני בנק ישראל, חלקה של הקבוצה במתן אשראי לדיור (למטרת מגורים), מכספי הבנק וכן, הלוואות באחריות המדינה, עמד בשנת 2015 על כ-35%, בהשוואה לכ-34% בסוף שנת 2014. המתחרים העיקריים של הבנק הינם בנק לאומי ובנק הפועלים.

הבנק נוקט באמצעים שונים בהתמודדותו עם הסביבה התחרותית בתחום המשכנתאות, כולל פעולות פרסום נרחבות, שימוש במשווקים בשטח, פיתוח והפעלה של מוצרים חדשים, שמירה על נוכחות בשוק הדירות הראשוני בדרך של ליווי פרויקטים של בנייה למגורים ועוד. מדבר נוסף בהתמודדות הבנק עם התחרות בתחום המשכנתאות הינו השקעת משאבים בשיפור מתמיד של הרמה המקצועית והשירות הניתנים על ידו ללקוחות בדגש על קשר אישי ורב ערוצות.

מגזר בנקאות פרטית

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה"), הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, שווקים ודרכי הפצה, ואסטרטגיה עסקית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות מגזר זה הינם כדלקמן:

- **בנקאות ופיננסים** - ללקוחות המגזר מוצע, בנוסף לשירותי הבנקאות הרגילים, מגוון מוצרים בתחום בנקאות ופיננסים, תוך גיבוש אסטרטגיית השקעה מותאמת לכל לקוח על פי מאפייניו וצרכיו הייחודיים, וכן הצעת מוצרי השקעה מתקדמים.
- **שוק ההון** - במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות וכיו"ב). כמו כן, נכללים שירותי הפצה של קרנות נאמנות.
- **כרטיסי אשראי** - הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי יוקרתיים המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

תפיסת השירות הייחודית המוגדרת בבנק כ"בנקאות פרטית" נהוגה בכל המערכת הבנקאית הגלובאלית הבינלאומית, וגם בישראל. יחד עם זאת, יצוין כי התבחינים הקובעים את השייכות לקטגוריה זו, תפיסת השירות ואופיו הספציפי משתנים, ואינם נסמכים על עקרונות זהים בכלל הבנקים. לאור זאת, היקף פעילותו של הבנק בתחום זה ביחס למתחריו אינו ידוע, ואין בנמצא נתונים פומביים אודות חלקם היחסי של הבנקים השונים, במגזר הבנקאות הפרטית.

בנוסף לבנקים המקומיים, קיימת בתחום זה תחרות מצד בנקים זרים וגופים חוץ בנקאיים כגון בתי השקעות, קרנות לסוגיהן (בארץ ובחוץ לארץ) וחברות ביטוח.

על מנת להתמודד עם התחרות במגזר זה, משקיע הבנק משאבים רבים בהכשרה מקצועית של עובדיו, במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוח, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות הנבחרים של המגזר, בהשקת מוצרים ייעודיים וייחודיים ללקוחות המגזר ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה"), הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ושווקים ודרכי הפצה ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר העסקים הקטנים והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

בנקאות ופיננסים

במסגרת מוצר זה מעניק הבנק את השירותים הבאים:

הלוואות למטרות שונות: הלוואות עסקיות, הלוואות כנגד ניכיון שיקים, שוברי אשראי וכדומה.
פעילות יבוא ויצוא: פעילות במטבע חוץ, התאמת מסגרות לפי אופי הפעילות של הלקוח תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים כגון: EDI (Electronic Data Interchange) באינטרנט.
השקעות: מגוון פעולות בתחום ההשקעות כגון פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.
ניהול מסגרות חח"ד: המסגרות נקבעות בהתאם לצרכי הלקוח, מחזור הפעילות ושיקול דעת הבנק.

שוק ההון

במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות ועוד). כמו כן, נכללים שירותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול קופות גמל.

כרטיסי אשראי

הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.

הלוואות לעסקים קטנים בערבות המדינה

בחודש מאי 2016, החלה השותפות הפיננסית בין בנק מזרחי טפחות לבין הפניקס ואלטשולר שחם, שנבחרה כאחת ההצעות הזוכות במכרז להעמדת הלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה, בהעמדת הלוואות במגוון מסלולים במסגרת זו.

אסטרטגיה עסקית

הגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזרים העסקיים, ובהם מגזר העסקים הזעירים והקטנים, עומדת במרכז האסטרטגיה העסקית של הבנק. זאת תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ובקורות ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק.
להלן היעדים העיקריים בתחום העסקים הקטנים והאסטרטגיה העסקית הנגזרת מהם:
הגברת הפעילות השיווקית מול הלקוחות, תוך פילוח הלקוחות על פי סוג העיסוק, היקף הפעילות וצרכיהם השונים.
מיצוי פוטנציאל הרווחיות מכל לקוח על ידי ראייה כוללת של פעילות הלקוח, תוך יצירת מערכת יחסים מקיפה המתבססת על מוצרי האשראי ושיווק מוצרים נוספים, בהתאם למאפייני הלקוח.
הרחבת פעילות בקרן המדינה לעסקים קטנים ובינוניים.
הרחבת הפריסה הגיאוגרפית של השירותים הניתנים ללקוחות המגזר.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

עיקר התחרות במגזר העסקים הזעירים והקטנים מרוכזת בתוך המערכת הבנקאית. עם זאת, בשנים האחרונות נעשו מספר פעולות ציבוריות לחיזוק חלקם של גורמי אשראי חוץ בנקאיים (כדוגמת גופים מוסדיים, כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים וחברות מימון שונות) בתחום, בין השאר דרך שילוב הגופים המוסדיים במכרז החדש של קרן המדינה לעסקים קטנים ובינוניים. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות הן שיווק אקטיבי, קשר אישי עם הלקוח, הענקת שרות אישי ומתן פתרונות מקצועיים למכלול צרכיו הפיננסיים של הלקוח.

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה")

מגזר עסקים בינוניים כולל בעיקר חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף חבות מעל 6 מיליוני שקלים חדשים ועד 25 מיליוני שקלים חדשים.

מגזר זה פועל בכל ענפי המשק כאשר העיקריים שבהם הינם תעשייה, מסחר ושירותים ובנייה ונדל"ן. הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית של הבנק בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ ושירות משלים באמצעות הפריסה הסניפית הרחבה של הבנק.

בכל מוקד מערך מקצועי לטיפול בכל צרכי הלקוח. המוקדים פועלים בתיאום עם מערך הסינוף של הבנק המטפל בהיבטים התפעוליים של פעילות הלקוח. בדרך זו, נהנים הלקוחות משירות מקצועי ואישי העונה על מכלול צרכיהם הבנקאיים ומהפריסה הסניפית הרחבה.

לקוחות המגזר שעיקר פעילותם בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה. גם לקוחות אלו נהנים משירות בסניף הנוח להם בכל הקשור להיבטים התפעוליים ומשירות מקצועי מתמחה של סקטור בנייה ונדל"ן.

לקוחות מגזר זה מאופיינים הן במגוון השירותים הבנקאיים שהם צורכים והן בשיעור הביטחונות הנדרשים, הגבוה על פי רוב ביחס ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית.

הלקוחות פעילים בשוק המקומי בעיקר. יחד עם זאת, מבצעים הלקוחות פעילות סחר חוץ (יבוא וייצוא) בהיקפים משמעותיים.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם שלושה מוקדים עסקיים הפועלים בחטיבה העסקית, וכן מרכזי העסקים וסניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ. ניהול קשרי הלקוח וגיוס לקוחות חדשים מבוצעים באמצעות פונקציות מקצועיות ייעודיות במוקדים העסקיים, אשר אמונים על הנושא ומצויים עם הלקוחות בקשר שוטף.

הפעילות במגזר זה כוללת פיתוח פעילות שיווקית ועסקית המושתתת על הבנת צרכי הלקוחות והתאמת פתרונות בנקאיים כוללניים לצרכים אלו, תוך מתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, הצעת מגוון מוצרים ופתרונות מותאמים לצרכי הלקוחות תוך ניהול מבוקר של הסיכונים הנובעים מפעילות המגזר, המבוצע בין היתר גם בעזרת קביעת התניות פיננסיות המנטרות את חוסנם הפיננסי של הלקוחות.

לרשות הלקוחות עומדים גם ערוצי הבנקאות הישירה וערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות.

אסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק שמה דגש על הרחבה משמעותית של בסיס הלקוחות ועל גידול בפעילות מגזר העסקים הבינוניים.

בכוונת הבנק להמשיך ולפעול להרחבה משמעותית בהיקף הפעילות במגזר זה, בעיקר על ידי גיוס לקוחות חדשים והרחבת השירותים הבנקאיים ללקוחות קיימים וללקוחות שהבנק מהווה להם בנק משני.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

פעילותם הפיננסית של לקוחות המגזר מתבצעת בעיקר במערכת הבנקאית ולפיכך, התחרות על פלח לקוחות זה גדולה שכן הבנקים כולם מתחרים על אוכלוסייה זו. פעילותם של גורמי מימון חוץ בנקאיים בפלח זה שולית, ובאה לידי ביטוי בעיקר בתחום הפקטורינג, ובחברות כרטיסי האשראי.

הבנק רואה בהרחבת פעילותו במגזר זה יעד חשוב ומרכזי, ולפיכך משקיע משאבים שונים בהתמודדות עם החברות, בין היתר באמצעות מתן פתרונות מקצועיים וכוללים לצרכי הלקוח, שמירה על קשר אישי ושירות מהיר ויעיל.

מגזר עסקים גדולים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית והבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה")

המגזר מתמחה במתן מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק הפועלות במגוון ענפים בהיקפי חבות של מעל 25 מיליוני שקלים חדשים ללקוח.

ענפי הפעילות העיקריים הם תעשייה, מסחר, בנייה ונדל"ן.

למגזר זה משתייכים לקוחות מובילי שוק, בעלי היקפי פעילות גדולים, חלקן חברות רב לאומיות או חברות בעלות פעילות מקומית עם פניה לשווקים זרים.

הטיפול בלקוחות מגזר זה הינו באחריות החטיבה העסקית בעיקר בסקטור תאגידים גדולים.

לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

כלל הלקוחות מקבלים שירות משלים (תפעול) במערך הסינוף הנרחב של הבנק בארץ ובחוץ לארץ.

בפעילותו במסגרת מגזר זה, שם הבנק דגש על הרחבת בסיס הלקוחות הקיימים ושיפור הרווחיות על ידי הרחבת הפעילות בתחומים פיננסיים שונים, עתירי רווחיות ביחס להון, דוגמת עסקאות בחדר עסקאות, בהן, עסקאות נגזרים ומוצרים אחרים המבוצעים בחדר עסקאות עבור לקוחות.

מוצרים ושירותים

ללקוחות המגזר מוצע מגוון מוצרי בנקאות ופיננסים, בהם: אשראי לסוגיו - On Call, הלוואות לזמן קצר, בימוני וארוך; ערבויות לסוגיהן; פעילות בתחום הסחר הבינלאומי (מימון בביטוח אשראי, יבוא, יצוא ואשראי דוקומנטרי) ופקטורינג. שירותים אלו מבוצעים בתמיכת סקטור מתמחה בבנק היודע להתאים לכל לקוח את המוצר הרלבנטי לעסקיו ולמאפייני פעילותו, מימון באמצעות ארגון סינדיקציות או השתתפות בהן, מימון פרויקטים של תשתית, רכישות ומיזוגים; וכן, פעילות במכשירים נגזרים.

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

אשראי לתאגידים גדולים בישראל ובחוץ לארץ

הבנק נותן שירותים בנקאיים ללקוחות רב לאומיים אשר בסיס פעילותם בישראל.

במסגרת זו ניתנים שירותי מטבע חוץ, סחר חוץ ופקטורינג ואף שירות בסניפי חוץ לארץ של הבנק.

מוצרים בתחום הנדל"ן

במסגרת זו, נותן הבנק אשראי למימון רכישה והקמה של נדל"ן, בעיקר פרויקטים של בניה למגורים באזורי ביקוש, תוך הקפדה על יישום תבחינים שנקבעו לשמירת איכות תיק האשראי, ובין היתר, התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות ויציבות פיננסית, עסקאות המתאפיינות במרווחי בטחון נאותים לבנק, וניהול בשיטות המפחיתות את הסיכון.

להלן השירותים העיקריים הניתנים ללקוחות ענף הנדל"ן:

- **אשראי לבנייה** - במסגרת זו מעניק הבנק אשראי לסוגיו, ובפרט הלוואות לזמן קצר ובימוני, המיועדות למימון רכישת קרקע לליווי ולהשקעה בבנייה, וכן ערבויות בנקאיות לסוגיהן.

- **מימון פרויקטי בנייה** - מימון פרויקטי בנייה הוא שרות ייחודי ללקוחות בענף הבניה, הניתן על ידי הבנק לקבוצת הלקוחות בענף זה בלבד. במסגרת זו מורכבת ללקוח חבילה של שירותים פיננסיים ובנקאיים בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט, ועל פי מאפייניו. בכלל זה, מוקצות מסגרות אשראי לרכישת קרקע, הלוואות לבנייה, ערבויות כספיות, ערבויות ביצוע וערבויות לרוכשי היחידות בפרויקט. מימון בנייה מתבצע על ידי הבנק, על פי רוב בשיטת הליווי הפיננסי הסגור, במסגרתה פועל הבנק לניתוב מקורות המימון, לרבות כספי הרוכשים שהופקדו אצלו, באופן שיקדמו את השלמת הפרויקט.

- **קבוצות רכישה** - קבוצת רכישה הינה התאגדות של קבוצת אנשים לצורך רכישת קרקע משותפת והזמנת שירותי בנייה על הקרקע. לחילופין, בעלי קרקע קיימת מתאגדים לבנייה משותפת על ידי הזמנת שירותי בנייה.

הבנק נותן מימון ייעודי לפרויקטים מסוג זה ומלווה אותם מהשלבים המקדמיים של התגבשות הקבוצה ועד לסיום הבנייה.

ארגון והובלת סינדיקציות - הבנק רואה כיעד את הרחבת פעילותו בתחום ייזום, הובלה, ארגון וניהול עסקאות סינדיקציה כחלק מהפיכתו לשחקן מרכזי בשוק האשראי העסקי. לפיכך, הוקמה מחלקה שתחום התמחותה הינו הובלה והשתתפות בסינדיקציות. באמצעות הובלה וארגון של סינדיקציות נותן הבנק מענה לעסקאות בהיקפי אשראי משמעותיים, תוך שמירה על רמת הסיכון במסגרת תיאבון הסיכון של הבנק.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם המנהלים ומנהלי הלקוחות בחטיבה לבנקאות עסקית, בתמיכת הסניפים ומרכזי העסקים של הבנק.

במטרה לתת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות המטופלים על ידי המגזר, מרוכז הטיפול בלקוחות הבנקאות העסקית הגדולים בסקטור תאגידיים המצוי בחטיבה העסקית, תוך חלוקה למחלקות ולצוותים בעלי התמחות והתמקצעות ענפית. הצוותים עובדים בשיתוף פעולה עם הגורמים המקצועיים בבנק בתחומי פקטורינג, סחר חוץ, שוק ההון, פעילות בחדר עסקאות וכדומה, במטרה לתת פתרון כולל לצרכי הלקוח.

הפעילות במגזר זה כוללת מתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, המציע פתרון כולל ומתאים לצרכי הלקוח בכל תחומי הבנקאות. והכל, תוך הצעת מוצרים ופתרונות פיננסיים מגוונים וחדשניים.

פעילות זו מגובה ביכולת גבוהה של ניתוח צרכי הלקוחות ומצבם הפיננסי ובמקביל זיהוי הסיכונים הנובעים מהפעילות מול הלקוח, בין היתר כתוצאה משינויים צפויים במשק ובענף בו הוא עוסק.

אסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק בתחום מגזר העסקים הגדולים מכוונת להגדלת מספר הלקוחות והעמקת הפעילות עם לקוחות קיימים. זאת תוך מיצוי הפוטנציאל הכלכלי של ההון על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגיבן. זאת, בין היתר, באמצעות הפעולות הבאות:

יישום גישה המבוססת על הסתכלות כוללת על הלקוח העסקי, תוך מינוף מוצרי האשראי והצעת מוצרים נוספים לביסוס מערכת יחסים מקיפה עם הלקוח.

פילוח הלקוחות העסקיים לפי גודלם, לפי הענף המשקי במסגרתו הם פועלים ולפי מאפיינים נוספים, במטרה להגדיר באופן המיטבי את צרכיהם העסקיים ולספק להם מענה מקצועי מתאים.

על רקע המורכבות המשפטית בעסקאות בשנים האחרונות, בין היתר בפרויקטים מסוג קומביניציה ובתחום ההתחדשות העירונית (תוכנית פינני-בינוי ותמ"א 38), נדרשת התמחות ייעודית.

שימת דגש על נושא הרווחיות והתשואה על השימושים.

הסיכון במימוש האסטרטגיה המפורטת לעיל הוא בעיקרו הקטנה של היקפי הפעילות עם לקוחות מסוימים, שהרווח לבנק מפעילות עימם נמוך באופן יחסי, או שרמת הסיכון בפעילות עימם גבוהה באופן יחסי. לעומת זאת, עשויה הרווחיות הכוללת לבנק לעלות, עם ההתמקדות בלקוחות הרווחיים והרחבת הפעילות מולם, תוך ניצול משאבי ההון של הבנק.

יש לציין, כי התמורות המקרו כלכליות מציבות אתגרים משמעותיים לניהול האשראי, בבנק בכלל ובמגזר הבנקאות העסקית בפרט, כאשר חלק מלקוחות המגזר חשופים במישרין או בעקיפין לפעילות פיננסית וכלכלית ענפה בארץ ובעולם וליכולת גיוס הון בשווקים הפיננסיים. אי לכך מפנה הבנק תשומות ניכרות להגברת אמצעי הבדיקה והבקרה של החשיפות, במטרה להדק את הפיקוח על תיק האשראי.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

התחרות במתן שירותי בנקאות ופיננסיים למגזר הבנקאות העסקית הינה מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ ולעיתים אף מול בנקים בחוץ לארץ, ולגבי שירותים מסוימים - מול שוק ההון בכללותו. בשנים האחרונות ניכרת מגמת הרחבת פעילות הגופים המוסדיים וחברות הביטוח בקרב הלקוחות הללו תוך התמקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולתקופות ארוכות.

תחליפים למוצרים ולשירותים הפיננסיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית הם גיוס הון וחוב באמצעות הנפקות ציבוריות ופרטיות. הנכס המרכזי של הבנק להתמודדות עם התחרות במגזר הינו התשתית האנושית הקיימת והניסיון שנצבר במתן שירות מקצועי ובהתאמת הפתרונות הבנקאיים לצרכי הלקוח, לעיתים תוך שיתוף פעולה במסגרת קונסורציומים גם עם גופים אחרים.

השיטות העיקריות להתמודדות עם התחרות הן מתן שירות אמין, מהיר ויעיל תוך הצעת פתרונות אופטימיים לצרכי הלקוח במגוון תחומי הפעילות הפיננסית שלו. וכן תפירת פתרונות פיננסיים מורכבים כדי לתת מענה לצרכי לקוחותיו.

במסגרת פעילותו במגזר, שם הבנק דגש על שירות מיטבי ללקוח העסקי והתאמתו לצרכי הלקוח על פי מאפייניו הייחודיים, תוך התמקדות בהתמחות ענפית ובמתן יעוץ מקצועי ספציפי בתחומים מוגדרים.

בדומה לתחרות על מימון האשראי התאגידי, התחרות במתן השירותים לבניה ונדל"ן במערכת הבנקאית מאופיינת במגמת חדירה של גופים חוץ בנקאיים גם לתחום זה, גופים אלה אף החלו בליווי פרויקטים באופן עצמאי, ללא שיתוף פעולה עם הבנקים.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות בתחום השירותים לבניה ונדל"ן מתבססות על מתן פתרונות מקצועיים ותפירת חבילה בנקאית במקרים של עסקאות מורכבות תוך מתן מענה כולל לצרכי הלקוח, שרות זמין ומהיר ושמירה על קשר אישי והדוק עם הלקוחות. זאת, בפרט באמצעות המחלקות העסקיות הייעודיות המתמחות בענף הבניה והנדל"ן.

מגזר גופים מוסדיים

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה"), הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, מוצרים ושירותים, שווקים ודרכי הפצה ואסטרטגיה עסקית ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

מבחינת מתן שירותי ביצוע בבורסה בתל אביב לגופים המוסדיים קיימת תחרות עזה בין הבנקים המקומיים וחברי הבורסה. בפעילות בתחום הנגזרים קיימת תחרות גם עם בנקים זרים בהם חלק מהגופים פתחו חשבונות באופן ישיר.

מגזר ניהול פיננסי

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר (ב"גישת ההנהלה"), הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, מוצרים ושירותים ושווקים עיקריים ודרכי הפצה ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אסטרטגיה עסקית

בפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות היעד המרכזי הינו ניהול אקטיבי של החשיפות לסיכונים שוק ונזילות ותיק איגרות החוב, במטרה לנהל באופן יעיל את הרווחיות המימונית, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכונים שוק ונזילות נאותה, המשקפים את תיאבון הסיכון של הבנק בכפוף למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון וההנהלה.

הפעילות העיקרית בתיק איגרות החוב הינה ניהול יעיל של נזילות הבנק בשקלים ובמטבע חוץ, ביחס להשקעה אלטרנטיבית חסרת סיכון. מדיניות ניהול עודפי הנזילות מבוססת על הדרישות לניהול סיכונים הנזילות לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 342 והוראת ניהול בנקאי תקין 221 - יחס כיוסי הנזילות (לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק). כמו כן, הוגדרו קריטריוני סף לפעילות באיגרות חוב, בהתאם לסיכונים אשראי הגלומים בפעילות התיק, לפיזור ההשקעות ולנזילותן. הפעילות באיגרות חוב כפופה לעמידה במסגרות האשראי שנקבעו בבנק למדינות, לבנקים ולחברות, כאשר עיקר הפעילות היא בחשיפה לסיכון מדינת ישראל.

בתחום ניהול החשיפות לסיכונים שוק מנהל הבנק את התיק הסחיר באופן אקטיבי במטרה ליצור רווחים, ברמת סיכון שנקבעה. התיק הבנקאי מנוהל ומנוטר באופן שוטף מתוך מטרה לשפר את ההכנסות מריבית בכפוף לתיאבון הסיכון. היקפי הפעילות והסיכונים כפופים לעמידה במגבלות החשיפה לסיכונים שוק שנקבעו על ידי הדירקטוריון וההנהלה. לפירוט בדבר מגבלות הסיכון ואופן ניהול החשיפה לסיכונים שוק, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

כמו כן, פועל המגזר לגיוס מקורות פיננסיים בהתאם לנדרש לפעילות הבנק, ותוך שמירה על עמידה ביעדי יחסי הנזילות ויעדי יחס ההון על פי החלטות הדירקטוריון. זאת, באמצעות גיוס פיקדונות בבסיסי הצמדה שונים, ולטווחי זמן שונים, ובאמצעות הנפקת כתיבת התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מותנים (הון רובד 2). לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון ופרק התפתחויות במבנה ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

אחד הכלים המשמש את המגזר בניהול הנזילות והחשיפות לסיכונים שוק הוא הנפקת תעודות התחייבות, בין היתר באמצעות חברה בת, מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, כמפורט בפרק התפתחויות במקורות המימון בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

במסגרת המגזר מתנהלת פעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. פעילות זו כוללת עשיית שוק בכל המכשירים הנגזרים הסטנדרטיים הנסחרים בארץ "מעבר לדלפק" (Over The Counter), ומסחר Back To Back במכשירים נגזרים מורכבים. בנוסף, משרת חדר העסקאות לקוחות גדולים מהארץ ומחוץ לארץ הפועלים בניירות ערך הנסחרים בבורסות בארץ ובעולם. הבנק פועל למיצובו כאחד המובילים בתחום ה-OTC בישראל תוך שמירה על רמת הסיכון שנקבעה במדיניות הבנק והתאמת הפעילות לרגולציה המקומית והעולמית. בנוסף, הבנק פועל באופן שוטף להרחבת פעילותו באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עמם, בין היתר על ידי הגברת שיתוף הפעולה בין היחידות השונות של הבנק הפעילות במסגרת חדר העסקאות, פיתוח סוגי עסקאות חדשים והשקעה ברכישה ובהטמעה של ידע מקצועי.

גורם ההצלחה הקריטי במגזר פעילות זה הוא יכולת הבנק להבין את גורמי המקור והמיקרו המשפיעים על מגמות ועל תנאי השוק, לזהות נכון את תנאי השוק ומצבי השוק, והיכולת לפעול באופן מהיר בפתיחה ובסגירה של פוזיציות. בנוסף, מקצועיות העובדים העוסקים בתחום, מערכות טכנולוגיות התומכות בפעילויות השונות, זיהוי צרכי יחידות אחרות וכן שיתוף פעולה בין היחידות השונות בבנק.

ניהול המגזר הפיננסי, על מרכיביו השונים, מחייב רמה מקצועית גבוהה הנתמכת במערכות מחשוב מתאימות ובמודלים מתקדמים לניהול העסקאות והסיכונים. כל אלה מונחים על ידי מדיניות הכוללת מגבלות וכללים ברורים, ומבוקרים באמצעי בקרה מתקדמים. בפרט, בכל הקשור בחשיפות של הבנק למוסדות פיננסיים אחרים בארץ ובחוץ לארץ, בחשיפות למוצרים הפיננסיים השונים ובחשיפה ללקוחות שייצובתם הפיננסית עלולה להיות רגישה במיוחד. לפרטים נוספים, לרבות באשר לחשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

מגזר הניהול הפיננסי כולל, כאמור, את פעילות חדר העסקאות. תחום זה מאופיין ברמה גבוהה של תחרות, כאשר המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל וכן בנקים זרים.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לפרטים בדבר ההגדרה הפיקוחית, תיאור תמציתי של מאפייני המגזר ("גישת ההנהלה"), הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית, ושווקים ודרכי הפצה ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מוצרים ושירותים

להלן פרוט השלוחות השונות ועיסוקיהן:

חברה בת בשוויץ - UMB (Switzerland) Ltd - מתמחה בשירותי בנקאות פרטית ובמתן הלוואות לרכישת נדל"ן בישראל. החברה בעלת סניף אחד, מוחזקת על ידי חברת החזקות של הבנק בבעלותו המלאה הרשומה בהולנד - UMOHC B.V. (להלן: "חברת החזקות"). החברה בת בשוויץ כפופה בפעילותה לדיני הפיקוח בשוויץ.

סניפי הבנק בחוץ לארץ - הסניפים בחוץ לארץ מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים בהתאם לחוקים ולדינים המקומיים. הסניפים כפופים לפיקוח מקומי וישראלי כאחד.

- **סניף לוס אנג'לס**: הסניף עוסק בעיקר בתחומי הבנקאות המסחרית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות וגיוס פיקדונות. הפיקדונות המופקדים בסניף מבוטחים על ידי FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation). על לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראליים ובינלאומיים.

- **סניף לונדון**: הסניף פועל בעיקר בתחומי הבנקאות העסקית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות, מימון סחר חוץ, אשראי, קבלת פיקדונות, מסחר במטבע חוץ ומתן שירותים בתחום הבנקאות הפרטית ללא ייעוץ בניירות ערך. עם לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראליים ובינלאומיים.

סניפי בנקאות פרטית בינלאומית בישראל - הבנק מפעיל ארבעה סניפים ייעודיים, הממוקמים בירושלים, תל אביב, נתניה ואשדוד, ומשרתים לקוחות תושבי חוץ ועולים חדשים. הסניפים מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים, בדגש על בנקאות פרטית. הסניפים נתונים לפיקוח הגורמים הפיקוחיים והרשויות הרלוונטיות בישראל, וכפופים לסקטור הפעילות הבינלאומית ובנקאות פרטית.

נציגויות - פעילותן העיקרית של הנציגויות היא שיווק שירותי הבנק וייצוג הבנק בחוץ לארץ. הבנק מפעיל משרדי נציגויות במקסיקו, אורוגוואי וגרמניה. הבנק החליט לסגור את נציגות אורוגוואי.

שווקים עיקריים ודרכי הפצה

השווקים העיקריים הם לקוחות מקומיים, בעיקר מהקהילה היהודית, הממוקמים גיאוגרפית במדינות בהם פועלות שלוחות הבנק בחוץ לארץ וכן לקוחות תושבי ישראל שהפעילות הפיננסית והעסקית שלהם מצריכה קבלת שירותים בנקאיים בחוץ לארץ.

דרכי הפצה העיקריים הם השתתפות בכנסים מקצועיים במדינות בהן ממוקמות השלוחות, פרסום מקומי בקרב הקהילה היהודית, שיווק הבנק על ידי נציגויות הבנק בקרב הקהילה היהודית המקומית והמלצות מלקוחות קיימים.

אסטרטגיית עסקית

שלוחות הבנק בחוץ לארץ פועלות בסביבה תחרותית של בנקים מקומיים ובינלאומיים הפועלים באותה המדינה אך יחד עם זאת ממוקדים במתן שירותים בנקאיים בתחום מצומצם בהשוואה לבנקים המקומיים והבינלאומיים. התחרות מתמקדת ברמת השירות, מהירות התגובה ומקסום מערכת היחסים של הלקוח עם הבנק. לכל שלוחה של הפעילות הבינלאומית קהל יעד ייחודי. גורמי ההצלחה הקריטיים מבוססים על מתן שירות אישי ומהיר ברמה בינלאומית. השירות הניתן ללקוחות מבוסס על הבנת הצרכים האישיים ומתן מענה פרטני המבוסס על הכרה מעמיקה של השווקים המקומיים, ומציאת סל מוצרים מתאים.

על מנת להתמודד עם התחרות הקיימת במגזר זה משקיע הבנק משאבים רבים בגיוס כוח אדם איכותי, בעל ניסיון, בהכשרה מקצועית של עובדיו, ובמכירת סל מוצרים איכותי ביחס למקובל בעולם. כמו כן מתמקד הבנק במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוחות, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות נבחרים ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

הבנק פועל לפיתוח הפעילות בשלוחות הקיימות וליצירת קשרים אסטרטגיים עם גופים פיננסיים מרכזיים בבנקאות הבינלאומית ולעבודה משותפת עמם. כמו כן, נבחנות אפשרויות למתן שירותים המתאימים לכל אחת מהשלוחות ואשר עונים על הצרכים המתחדשים עם השינויים הטכנולוגיים, העסקיים והרגולאטורים, בכל שוק ושוק.

הפעילות הבינלאומית מגלמת מספר סיכונים ייחודיים:

- פעילות תחת משטרי חוק ורגולציה, שונים וייחודיים לכל מדינה.
- סיכון הנבע מקושי בשליטה בשלוחה מרוחקת מהמשרדים הראשיים.
- הסיכונים העסקיים (סיכוני אשראי וסיכוני שוק) מושפעים מגורמים מקומיים, שאינם בהכרח זהים לסביבה ולגורמים בישראל.

כל אחת מהשלוחות בחוץ לארץ פועלת על פי החוק והרגולציה המקומיים, ומלווה באופן שוטף על ידי יועצים משפטיים מקומיים המתמחים בפעילות הבנקאית הרלוונטית לכל שלוחה. בנוסף, הבנק מיסד ומקיים תהליך פיקוח ובקרה על פעילות השלוחות באמצעות מנהלי הסיכון הרלוונטיים בבנק בישראל והן שימוש ביועצים מקצועיים חיצוניים מטעם הבנק בישראל.

מבנה התחרות במגזר ושינויים החלים בו

בשנים האחרונות הצטמצמה התחרות מול שלוחות הבנקאים הישראליים הפועלות בחוץ לארץ. כמו כן, שינויי רגולציה גלובליים הביאו לשינוי מיקוד עסקי ושינויים בהעדפות הלקוחות.

נספחים לדוחות השנתיים

תוכן עינינים

380	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו
380	נספח 2 – מידע רב-תקופתי
380	נספח 3 - מידע רב-רבעוני
380	נספח 4 - פרטים נוספים

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיע

2014			2015			2016		
שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה ב-%	הכנסות ריבית ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
נכסים נושאי ריבית								
אשראי לציבור⁽³⁾								
3.58	5,026 ⁽⁷⁾	140,363	3.07	4,585	149,239	3.11	5,011 ⁽⁷⁾	161,072
4.47	103	2,305	3.98	106	2,665	4.57	146	3,195
3.60	5,129	142,668	3.09	4,691	151,904	3.14	5,157	164,267
אשראי לממשלה								
2.97	9	303	3.13	9	288	1.60	3	187
-	-	-	-	-	-	4.64	7	151
2.97	9	303	3.13	9	288	2.96	10	338
פיקדונות בבנקים								
0.43	8	1,841	0.17	3	1,745	0.15	1	685
1.69	5	296	0.70	3	427	1.30	4	308
0.61	13	2,137	0.28	6	2,172	0.50	5	993
פיקדונות בבנקים מרכזיים								
0.50	108	21,614	0.10	21	20,357	0.08	26	30,702
-	-	1,535	0.24	8	3,319	0.51	20	3,925
0.47	108	23,149	0.12	29	23,676	0.13	46	34,627
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר								
0.50	1	199	-	-	174	-	-	88
-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.50	1	199	-	-	174	-	-	88
איגרות חוב מוחזקות לפידיןן זמינות למכירה⁽⁴⁾								
0.85	62	7,294	1.27	150	11,799	0.90	71	7,925
1.45	16	1,105	1.50	17	1,137	1.66	18	1,084
0.93	78	8,399	1.29	167	12,936	0.99	89	9,009
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾								
0.78	9	1,149	1.23	4	326	1.13	4	355
-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.78	9	1,149	1.23	4	326	1.13	4	355
3.00	5,347	178,004	2.56	4,906	191,476	2.53	5,311	209,677
סך כל הנכסים נושאי ריבית								
2,914			3,030			3,136		
חייבים בגין פעולות בכרטיסי אשראי								
5,693			4,625			4,022		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית⁽⁶⁾								
186,611			199,131			216,835		
סך כל הנכסים								
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל								
2.37	124	5,241	1.78	134	7,548	2.25	195	8,663

ראה הערות להלן.

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

2014			2015			2016			
שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			ב-%			
התחייבויות נושאות ריבית									
פיקדונות הציבור									
בישראל									
0.10	5	5,204	0.13	8	6,295	0.30	24	8,013	לפי דרישה
1.15	1,359	118,599	0.82	932	114,058	0.83	991	119,220	לזמן קצוב
									מחוץ לישראל
-	-	6	-	-	758	-	-	628	לפי דרישה
0.86	29	3,358	0.99	22	2,216	0.72	30	4,166	לזמן קצוב
1.10	1,393	127,167	0.78	962	123,327	0.79	1,045	132,027	סך הכל
פיקדונות הממשלה									
בישראל									
5.17	3	58	3.45	2	58	3.77	2	53	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
5.17	3	58	3.45	2	58	3.77	2	53	
פיקדונות מבנקים									
בישראל									
1.23	17	1,381	1.45	12	828	1.46	12	822	מחוץ לישראל
0.66	1	152	-	-	-	-	-	6	סך הכל
1.17	18	1,533	1.45	12	828	1.45	12	828	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר									
בישראל									
-	-	93	-	-	116	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
-	-	93	-	-	116	-	-	-	
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים									
בישראל									
2.97	556	18,752	1.81	392	21,652	1.88	472	25,092	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
2.97	556	18,752	1.81	392	21,652	1.88	472	25,092	
התחייבויות אחרות									
בישראל									
0.53	2	380	1.15	4	349	1.90	2	105	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
0.53	2	380	1.15	4	349	1.90	2	105	
סך הכל התחייבויות נושאות ריבית									
1.33	1,972	147,983	0.94	1,372	146,330	0.97	1,533	158,105	
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית									
19,035			30,788			37,442			
זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי									
2,914			3,030			3,136			
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית⁽³⁾									
5,939			7,126			5,203			
175,871			187,274			203,886			סך כל ההתחייבויות
10,740			11,857			12,949			סך כל האמצעים ההוניים
186,611			199,131			216,835			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.67			1.62			1.56			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית									
בישראל									
1.90	3,281	172,763	1.86	3,422	183,928	1.80	3,613	201,014	מחוץ לישראל
1.79	94	5,241	1.48	112	7,548	1.90	165	8,663	סך הכל
1.90	3,375	178,004	1.85	3,534	191,476	1.80	3,778	209,677	
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל									
0.85	30	3,516	0.74	22	2,974	0.63	30	4,800	

ראה הערות להלן .

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

2014			2015			2016		
שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסות (הוצאות) הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
ב-%			ב-%			ב-%		
מטבע ישראלי לא צמוד								
3.23	3,397	105,258	2.93	3,453	117,783	2.62	3,620	138,152
(0.90)	(781)	86,640	(0.65)	(557)	85,504	(0.63)	(620)	98,553
2.33			2.28			1.99		
מטבע ישראלי צמוד למדד								
2.79	1,505	53,845	1.94	1,019	52,518	2.36	1,202	50,921
(2.63)	(987)	37,594	(1.69)	(626)	37,147	(1.84)	(682)	36,983
0.16			0.25			0.52		
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)								
2.35	321	13,660	2.20	300	13,627	2.46	294	11,941
(0.86)	(174)	20,233	(0.81)	(167)	20,705	(1.13)	(201)	17,769
1.49			1.39			1.33		
סך פעילות בישראל								
3.02	5,223	172,763	2.59	4,772	183,928	2.55	5,116	201,014
(1.35)	(1,942)	144,467	(0.94)	(1,350)	143,356	(0.98)	(1,503)	153,305
1.67			1.65			1.57		

ראה הערות להלן .

נספח 1 - שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

2015 לעומת 2014			2016 לעומת 2015		
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾			גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
(441)	(714)	273	426	58	368
3	(11)	14	40	16	24
(438)	(725)	287	466	74	392
נכסים נושאי ריבית אחרים					
(10)	(22)	12	(82)	(96)	14
7	(4)	11	21	16	5
(3)	(26)	23	(61)	(80)	19
(441)	(751)	310	405	(6)	411
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
(424)	(397)	(27)	75	20	55
(7)	(4)	(3)	8	(3)	11
(431)	(401)	(30)	83	17	66
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
(168)	(210)	42	78	21	57
(1)	(1)	-	-	-	-
(169)	(211)	42	78	21	57
(600)	(612)	12	161	38	123

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו-2014, נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (3) מיליוני שקלים, (2) מיליוני שקלים ו-9 מיליוני שקלים בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו-2014, נוספה (נוכחה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך (2) מיליוני שקלים, בסך 4 מיליוני שקלים ובסך (33) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 271, 456 ו-417 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שנה שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו-2014, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי ריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח 2 - מידע רב-תקופתי
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-תקופתי
 לשנים שהסתיימו ביום 31 בד
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלינ

2012	2013	2014	2015	2016	
6,591	6,442	5,347	4,906	5,311	הכנסות ריבית
3,377	2,978	1,972	1,372	1,533	הוצאות ריבית
3,214	3,464	3,375	3,534	3,778	הכנסות ריבית, נטו
276	288	173	211	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,938	3,176	3,202	3,323	3,578	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
95	14	173	358	295	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,452	1,458	1,395	1,426	1,433	עמלות
26	27	44	74	134	הכנסות אחרות
1,573	1,499	1,612	1,858	1,862	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
1,704	1,823	1,866	1,944	2,071	משכורות והוצאות נלוות
670	690	715	692	693	אחזקה ופחת בניינים וציוד
433	438	458	590	535	הוצאות אחרות
2,807	2,951	3,039	3,226	3,299	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,704	1,724	1,775	1,955	2,141	רווח לפני מיסים
594	593	657	761	833	הפרשה למיסים על הרווח
1,110	1,131	1,118	1,194	1,308	רווח לאחר מיסים
-	(4)	5	-	-	חלק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
רווח נקי:					
1,110	1,127	1,123	1,194	1,308	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(50)	(44)	(31)	(60)	(42)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,060	1,083	1,092	1,134	1,266	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה⁽¹⁾					
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים):					
4.70	4.74	4.74	4.90	5.46	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים):					
4.67	4.71	4.71	4.89	5.46	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

נספח 2 - מידע רב תקופתי
מאזן מאוחד - מידע רב-תקופתי
ליום 31 בדצמבר 2016 - 2012
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2012	2013	2014	2015	2016	
					נכסים
16,671	26,060	26,798	30,489	41,725	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,041	7,000	14,259	11,845	10,262	ניירות ערך
207	70	107	71	9	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
130,244	139,880	148,912	160,604	172,779	אשראי לציבור
(1,593)	(1,315)	(1,343)	(1,400)	(1,438)	הפרשה להפסדי אשראי
128,651	138,565	147,569	159,204	171,341	אשראי לציבור, נטו
317	305	307	316	330	אשראי לממשלות
60	60	52	36	34	השקעות בחברות כלולות
1,548	1,536	1,570	1,583	1,585	בניינים וציוד
87	87	87	87	87	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,518	3,606	5,602	3,527	3,584	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,032	2,256	2,162	2,000	1,498	נכסים אחרים
162,132	179,545	198,513	209,158	230,455	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
128,499	141,244	152,379	162,380	178,252	פיקדונות הציבור
1,694	2,041	1,258	1,166	1,537	פיקדונות מבנקים
107	62	55	58	50	פיקדונות הממשלה
-	-	223	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
14,039	16,443	20,580	23,719	27,034	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
3,773	3,538	6,497	3,634	3,566	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,849	6,058	6,217	5,786	6,692	התחייבויות אחרות
152,961	169,386	187,209	196,743	217,131	סך כל ההתחייבויות
8,730	9,681	10,797	11,847	12,714	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
441	478	507	568	610	זכויות שאינן מקנות שליטה
9,171	10,159	11,304	12,415	13,324	סך כל ההון
162,132	179,545	198,513	209,158	230,455	סך כל ההתחייבויות וההון

נספח 3 - מידע רב-רבעוני
דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2016
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
868	1,588	1,601	1,254	הכנסות ריבית
108	574	545	306	הוצאות ריבית
760	1,014	1,056	948	הכנסות ריבית, נטו
3	57	59	81	הוצאות בגין הפסדי אשראי
757	957	997	867	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
67	69	40	119	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
365	352	360	356	עמלות
89	11	20	14	הכנסות אחרות
521	432	420	489	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
477	520	508	566	משכורות והוצאות נלוות
174	171	177	171	אחזקה ופחת בניינים וציוד
128	145	130	132	הוצאות אחרות
779	836	815	869	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
499	553	602	487	רווח לפני מיסים
203	200	218	212	הפרשה למיסים על הרווח
296	353	384	275	רווח לאחר מיסים
-	-	1	(1)	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
רווח נקי:				
296	353	385	274	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	(13)	(12)	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
288	340	373	265	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה⁽¹⁾				
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)				
1.24	1.47	1.61	1.14	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)				
1.24	1.47	1.61	1.14	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

נספח 3 - מידע רב רבעוני
דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2015 - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
550	1,851	1,495	1,010	הכנסות ריבית
(149)	769	562	190	הוצאות ריבית
699	1,082	933	820	הכנסות ריבית, נטו
35	40	61	75	הוצאות בגין הפסדי אשראי
664	1,042	872	745	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
125	(45)	151	127	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
356	365	350	355	עמלות
21	10	8	35	הכנסות אחרות
502	330	509	517	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
466	492	487	499	משכורות והוצאות נלוות
174	174	175	169	אחזקה ופחת בניינים וציוד
121	159	159	151	הוצאות אחרות
761	825	821	819	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
405	547	560	443	רווח לפני מיסים
147	204	213	197	הפרשה למיסים על הרווח
258	343	347	246	רווח לאחר מיסים
(1)	-	1	-	חלק ברווחים (הפסדים), נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת מס
רווח נקי:				
257	343	348	246	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(9)	(13)	(32)	(6)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
248	330	316	240	המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה⁽¹⁾				
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)				
1.06	1.43	1.36	1.04	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)				
1.05	1.42	1.36	1.03	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ₪ ערך נקוב.

נספח 3 - מידע רב רבעוני
מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון בשנת 2016
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
נכסים				
38,193	36,842	40,753	41,725	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,013	8,419	9,407	10,262	ניירות ערך
151	46	16	9	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
163,451	166,914	170,024	172,779	אשראי לציבור
(1,378)	(1,399)	(1,404)	(1,438)	הפרשה להפסדי אשראי
162,073	165,515	168,620	171,341	אשראי לציבור, נטו
323	363	353	330	אשראי לממשלה
36	35	34	34	השקעות בחברות כלולות
1,546	1,545	1,537	1,585	בניינים וציוד
87	87	87	87	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,922	3,460	3,267	3,584	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,465	1,446	1,446	1,498	נכסים אחרים
216,809	217,758	225,520	230,455	סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
165,001	169,621	173,748	178,252	פיקדונות הציבור
1,416	1,183	1,255	1,537	פיקדונות מבנקים
55	53	53	50	פיקדונות הממשלה
26,859	24,337	27,253	27,034	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
4,878	3,787	3,520	3,566	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,928	5,806	6,365	6,692	התחייבויות אחרות
204,137	204,787	212,194	217,131	סך כל ההתחייבויות
12,098	12,384	12,726	12,714	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
574	587	600	610	זכויות שאינן מקנות שליטה
12,672	12,971	13,326	13,324	סך כל ההון
216,809	217,758	225,520	230,455	סך כל ההתחייבויות וההון

נספח 3 - מידע רב רבעוני
מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון בשנת 2015 - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
נכסים				
25,455	25,318	26,720	30,489	מזומנים ופיקדונות בבנקים
13,802	15,833	11,306	11,845	ניירות ערך
300	-	100	71	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
152,049	153,688	159,382	160,604	אשראי לציבור
(1,355)	(1,371)	(1,386)	(1,400)	הפרשה להפסדי אשראי
150,694	152,317	157,996	159,204	אשראי לציבור, נטו
299	273	287	316	אשראי לממשלה
45	38	39	36	השקעות בחברות כלולות
1,544	1,545	1,543	1,583	בניינים וציוד
87	87	87	87	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,694	4,478	4,780	3,527	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,052	1,875	2,108	2,000	נכסים אחרים
200,972	201,764	204,966	209,158	סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
153,002	153,736	158,107	162,380	פיקדונות הציבור
1,472	1,903	1,298	1,166	פיקדונות מבנקים
59	60	62	58	פיקדונות הממשלה
240	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
20,804	22,648	23,196	23,719	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
7,260	5,350	4,527	3,634	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,587	6,271	5,598	5,786	התחייבויות אחרות
189,424	189,968	192,788	196,743	סך כל ההתחייבויות
11,033	11,266	11,616	11,847	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
515	530	562	568	זכויות שאינן מקנות שליטה
11,548	11,796	12,178	12,415	סך כל ההון
200,972	201,764	204,966	209,158	סך כל ההתחייבויות וההון

חברות מאוחדות שהבנק אינו מחזיק בלמעלה מ-50% מאמצעי השליטה

אילו הבנק לא היה מאחד את הדוחות הכספיים של בנק יהב, אזי הדוחות הכספיים המאוחדים (ללא בנק יהב) היו דומים לדוחות הכספיים של הבנק בלבד (סולו) כפי שהוצגו בביאור 36 לדוחות הכספיים, למעט השינויים המהותיים להלן:

נתונים מאזניים עיקריים (ליום 31 בדצמבר 2016)

- יתרת ההשקעה בחברות כלולות היתה קטנה בכ-1.6 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת פיקדונות הציבור היתה קטנה בכ-24.3 מיליארדי שקלים חדשים.
- יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים היתה גדלה בכ-23.5 מיליארדי שקלים חדשים.

נתוני רווח והפסד עיקריים (לשנת 2016)

- סך כל ההכנסות שאינן מריבית היו גדולות בכ-130 מיליוני שקלים חדשים.
- חלק הרווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס היה קטן בסכום של כ-90 מיליוני שקלים חדשים.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות השנתיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים ומראה המקום שלהם

1. מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
KPIs - Key performance indicators	אינדיקטורים עיקריים לביצועים, המשמשים ככלי לגיבוש תובנות לגבי סטטוס ביצוע התהליכים לרוחב הבנק.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
KRI - Key risk indicators	אינדיקטורים עיקריים לסיכון הינם סרגלי מדידה לסיכון ו/או מדדים סטטיסטיים, המשמשים לניטור הגורמים העיקריים המזוהים עם סיכונים מפתח בתאגיד הבנקאי, על מנת לנסות ולאבחן את התממשות הסיכונים, מוקדם ככל שניתן.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
VaR	מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכונים שוק. ערך ה-VaR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
באזל II	מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה בגרסה הסופית על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ב-2006.	המושג מופיע באופן מרובה
באזל III	מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה לראשונה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ב-2010.	המושג מופיע באופן מרובה
גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity	גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שוים ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
דירוג אשראי (Score)	דירוג אשראי הינו ציון הניתן ללווה במסגרת הערכת יכולתו לעמוד בהתחייבויותיו במלואן ובהתאם למועד שנקבע.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים.
הגישה הסטנדרטית	גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצג העסקי, פרק סקירת סיכונים, פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
הון פיקוחי (הון כולל)	ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: - הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. - הון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
המשכיות עסקית	מצב בו הבנק פועל באופן רציף וללא הפרעות.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
ועדת באזל	ועדת באזל הינה פורום לשיתוף פעולה בענייני פיקוח על הבנקים. מטרת הוועדה הינן הגברת ההבנה בנושאי הפיקוח עיקריים ושיפור איכות הפיקוח על תאגידים בנקאיים ברחבי העולם. הוועדה ידועה בעיקר בשל התקנים הבינלאומיים להלימות ההון, עקרונות הליבה לפיקוח אפקטיבי על הבנקים ותיאום בין מדינות שונות ליצירת פיקוח חוצה גבולות על בנקים ברחבי העולם.	המושג מופיע באופן מרובה
חברות דירוג אשראי חיצוניות	סוכנות המנפיקה דירוגי אשראי חיצוניים והוכרה על ידי הפיקוח על הבנקים בהתאם לדרישות הכשירות שהוגדרו. חברות דירוג האשראי החיצוניות הכשירות הינן: S&P, Fitch-I Moody's.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
יחס הון מזערי	היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
מבחני מצוקה (קיצון)	כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
מסגרת ניהול הסיכונים	מסגרת עבודה לניהול הסיכונים הכוללת את המדיניות, הנהלים, המדידה, תאבון הסיכון והבקורות לניהול הסיכונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
מסמך הסיכונים	מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים
נדבך 1	הנדבך הראשון במסגרת העבודה של באזל II, כולל את חישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכון אשראי (כולל סיכון הצד הנגדי), סיכון שוק (תיק סחיר בלבד) וסיכון תפעולי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
נדבך 2	הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
נכסי סיכון	מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון	סיכון הוא אפשרות (הסתברות) לפגיעה בהון, ברווחים, ביציבות התאגיד או ביכולתו להשיג את מטרותיו העסקיות.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון חוצה גבולות (Cross-Border)	סיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
	הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.	
סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment	CVA הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).	מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
סיכון אינפלציה	החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעת שינויים במדד המחירים על רווחי התאגיד או הונן, לרבות באמצעות השפעה על פריטים חוץ מאזניים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון אסטרטגי	סיכון אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של ההחלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
סיכון אשראי	סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה, או צד נגדי, של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק.	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון אשראי של צד נגדי	הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים. מושג הכולל בביאורים לדוחות הכספיים.
סיכון מוניטין	מוניטין הוא אוסף של תפיסות, דעות ואמונות של בעלי העניין לגבי התאגיד, בהתבסס על ניסיונם וציפיותיהם. סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין העשוי לנבוע מפרקטיקות התאגיד, מצבו הפיננסי או פרסום שלילי (אמיתי או כוזב).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון מימון	סיכון מימון או סיכון גיוס הנזילות (Funding liquidity risk) - הסיכון שהתאגיד לא יוכל לעמוד ביעילות בצורכי תזרים המזומנים והביטחונות שלו, הצפויים והבלתי צפויים, הנוכחיים והעתידיים, בלא שהדבר ישפיע על פעילויותיו היומיומיות או על מצבו הפיננסי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
סיכון משפטי	סיכון משפטי הינו חלק מהסיכון התפעולי, וכולל סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
סיכון נזילות	הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מושג	הסבר	מראה מקום בדוחות הכספיים
סיכון ציות ורגולציה	סיכון להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות (כגון: הוראות הדין, הרגולציה, סטנדרטים ודרכי התנהגות מקובלים המצופים מהתאגיד).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
סיכון ריבית	הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או להון הבנק, הנובע בעיקר, מתזוזות בשיעורי הריבית, תזוזות שונות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לפעילותו העסקית, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפרעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי הבנק (שינוי בהכנסות) ועל שווי נכסיו (שינוי בשווי הוגן).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה פרק סקירת הסיכונים
סיכון שוק	הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).	המושג מופיע באופן מרובה
סיכון תפעולי	הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות.	המושג מופיע באופן מרובה
פרופיל הסיכון	הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות העסקית של הבנק לנקודת זמן.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
שיעור המימון (LTV)	היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.	המושג מופיע באופן מרובה
שלושת קווי ההגנה	תפיסת ניהול הסיכונים כוללת חלוקה לשלושה קווי הגנה: - הקו הראשון - נוטלי הסיכון: הנהלות קווי העסקים נושאות באחריות לזיהוי, להערכה, למדידה, לניטור להפחתה לדיווח על הסיכונים המובנים. כמו כן, אחראית לניהול סביבת בקרה נאותה לניהול הסיכון. - הקו השני - בקרי הסיכון: פונקציית ניהול הסיכונים, תפקידה הוא להשלים את פעילויות ניהול הסיכונים של קו העסקים. אחראית בין היתר, לתכנון ופיתוח מסגרת עבודה לניהול סיכונים ואתגור ניהול הסיכונים בקווי העסקים. - הקו השלישי - הביקורת הפנימית, מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של הבקורות, התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
תאבון הסיכון	החלטת הבנק בנוגע לרמת הסיכון שהתאגיד הבנקאי מוכן לקבל בהתחשב במאפייני סיכון/תשואה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים

מושג	פירוש	פרק בדוח
OTC - Over the Counter	עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
בקרת אשראי	תהליך סקירה למטרת הערכת הביצועים של הצוות העוסק במתן אשראי ומצב תיק האשראי בכללותו. תהליך זה מבוצע בדיעבד על ידי יחידת בקרת אשראי בבנק, ובמסגרת הסקירה נבדקים בין היתר מהימנות הדירוג, ונאותות הסיווג וההפרשה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
הפרשה להפסדי אשראי	הפרשה אשר נועדה לכסות הפסדי אשראי צפויים בתיק האשראי של הבנק. הפסדים אלו מייצגים את סכום המחיקות נטו שצפוי (likely) שיתמש לגבי הלוואה או קבוצה של הלוואות בהינתן העובדות והנסיבות בתאריך ההערכה.	המושג מופיע באופן מרובה
התניות פיננסיות	התניות שנקבעו בין הלווה למלווה בחוזה הלוואה, המגדירות תנאים מתלים להעמדת האשראי, כגון, עמידה ביחסים פיננסיים מסוימים. לעיתים הפרת תנאי זה עשויה להוות עילה להעמדת האשראי לפירעון מדי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
חוב בארגון מחדש	חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, פרק סקירת הסיכונים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
חוב נחות	חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים
חוב פגום	חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.	המושג מופיע באופן מרובה
חובות בעייתיים	חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.	המושג מופיע באופן מרובה
יחס החזר מההכנסה	יחס בין החזר החודשי ובין ההכנסה החודשית הפנויה. היחס הינו מדד המשמש להערכת יכולת החזר השוטף של הלווה לאורך חיי הלוואה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

מושג	פירוש	פרק בדוח
יחס כיסוי נזילות מזערי	היחס בין כרית הנזילות לבין תזרים יוצא חזוי נטו לתקופה של חודש קדימה, תחת תרחישים שונים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
ליווי פרויקט פיננסי	שיטת ליווי פרויקט פיננסי (ליווי סגור) הינה שיטת מימון, שבה הלווה מצפה להיפרע בעיקר מהתקבולים הצפויים מהפרויקט, אשר מהווים גם מקור החזר וגם ביטחון לחשיפה. במסגרת שיטה זו, נערך מעקב שוטף אחר הפרויקטים הממומנים.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
משך חיים ממוצע - מח"מ	אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עליה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
נגזרים	מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.	המושג מופיע באופן מרובה
ניהול נכסים והתחייבויות (ALM)	טכניקה המיושמת על ידי ארגונים על מנת להתאים בין מבנה הנכסים וההתחייבויות על מנת להבטיח את נאותות התשואה להון. כלומר, ניהול הסיכונים הנובעים מפערים בין מבנה הנכסים וההתחייבויות, ברמה העסקית. במסגרת זו נכללים תהליכים לניהול סיכוני שוק ונזילות, קביעת מחירי צל ועוד.	מושג הנכלל בביאורים לדוחות הכספיים, דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי, פרק סקירת הסיכונים
תיק בנקאי/תיק לא סחיר	התיק הבנקאי שהוא עיקר הפעילות של הבנק, מכיל את כל העסקאות שאינן כלולות בתיק הסחיר, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים כעסקאות הגנה לתיק הבנקאי.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים
תיק סחיר	התיק הסחיר בבנק כולל את התיקים המנוהלים בחדר העסקאות כעושה שוק, וכן תיקי ניירות ערך למסחר ועסקאות נגזרים אשר בוצעו כחלק מאסטרטגית שוק ספציפית, המנוהלת בניהול הפיננסי תחת מגבלות ספציפיות של חשיפה ורווחיות.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים

2. מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

מושג	פירוש	פרק בדוח
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית).	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
LCR - Liquidity coverage ratio	יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.	דוח הדירקטוריון וההנהלה, פרק סקירת הסיכונים, פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

3. מונחים אחרים

מושג	פירוש	פרק בדוח
ממשל תאגידי	מכלול הקשרים בין ההנהלה, הדירקטוריון, בעלי המניות ובעלי העניין אשר מרכיבים את המבנה אשר באמצעותו נקבעים יעדי הבנק והאמצעים להשגתם ולניטורם. כמו כן, הממשל התאגידי תומך בהגדרת חלוקת קווי הסמכות והאחריות ובאופן תהליך קבלת ההחלטות.	המושג מופיע באופן מרובה